

HALLSBERGS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2019

HALLSBERGS KOMMUN

INNEHÅLL

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Fakta om Hallsberg	4
Kommunens organisation.....	6
Intern kontroll	7

Förvaltningsberättelse

Förutsättningar i kommunen	9
Händelser av väsentlig betydelse	11
God ekonomisk hushållning	16
Väsentliga personalförhållanden	24
Omvärldsanalys	28
Resultat och kapacitet	30
Risk och kontroll.....	39
Förväntad utveckling.....	43

Verksamheter

Kommunstyrelsen.....	47
Drift- och servicenämnden	54
Bildningsnämnden	62
Social- och arbetsmarknadsnämnden	68
Kommunfullmäktige och övriga nämnder.....	75
Sammanställd redovisning.....	77

Räkenskaper

Driftredovisning	81
Investeringsredovisning.....	82
Resultaträkning	83
Balansräkning	84
Kassaflödesanalys	85
Noter.....	86
Redovisningsprinciper.....	94
Revisionsberättelse	xx

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

VI BYGGER FÖR FRAMTIDEN

Med glädje summerar jag det gångna året! Ett år som på många sätt lyfte Hallsberg, men som även tydliggör de utmaningar vi fortsatt står inför. Jag vill passa på att först rikta ett stort tack till alla medarbetare som genom året bidragit och värnat om Hallsbergs kommun som arbetsplats.

Kommunens ekonomi är god och jag konstaterar genom årsredovisningen att våra nämnder och styrelser i stort sett förhållit sig till de ekonomiska ramar som beslutades av kommunfullmäktige inför 2019. Detta stärker oss när vi nu går mot osäkrare tider.

Det finns mycket jag vill lyfta fram av allt som har hänt under året. Här är några av de mest väsentliga händelserna.

- Beslut togs om nytt vårdboende. Vi vet att det kommer att bli fler äldre i vår kommun och att vårdboendet Kullängen har behov av åtgärder. Ur arbetsmiljösynpunkt känns det bra att vi äntligen gemensamt fattat detta beslut, inte minst för våra äldre som får bo i fina och anpassade lokaler.
- Inom förskola och skola har vi genom åren satsat på elever och lärares arbetsmiljö. Gedigna satsningar har gjorts och under det gångna året togs en ny förskola i bruk på norra sidan av Hallsberg. Rustningar genom åren gör att vi kan känna oss stolta för de lokaler vi har i hela kommunen.
- Kultur är en viktig del i ett samhälle och kan hela tiden utvecklas. Vår sommarutställning slog besöksrekord när "Tocken Carl" visades. Bergööska huset fick ett rejält ansiktslyft med ny fasadfärg och vår "TV-kända" Kånsta kvarn fick nytt takspån. Noteras bör att kvarnen efter 160 år i ur och skur äntligen fick en åskledare.
- Vår ekonomi är god och ett gott resultat är bra för kommunens likviditet. För att fortsatt kunna göra satsningar inom förskola och skola och vård och omsorg är det viktigt att ha goda ekonomiska resultat. Samtidigt som ser vi till att våra nämnder och styrelser ges rimliga förutsättningar för att bedriva sina verksamheter.

Starkt går vi ur 2019 och med ett ekonomiskt överskott. Dock befarar vi att ekonomin kommer att se sämre ut framöver. Som om detta inte var nog utmanande så är vi i skrivande stund inne i en coronapandemi (Covid-19) där samhällsekonomin gungar rejält. Tillsammans ska vi ta oss igenom detta för att åter kunna fokusera och utveckla vår kommun.

*Magnus Andersson
Kommunstyrelsens ordförande*

Fakta om Hallsberg

HALLSBERGS KOMMUN 2019

Kommunens yta (km ²)	670
- varav landyta	637
- varav vattenyta	33

- Hallsbergs storleksyta har plats 154 av Sveriges 290 kommuner.
- Folkmängden den 31 december 2019 var 15 932 invånare.
- Hallsbergs befolkningsstorlek har plats 147 av Sveriges 290 kommuner.

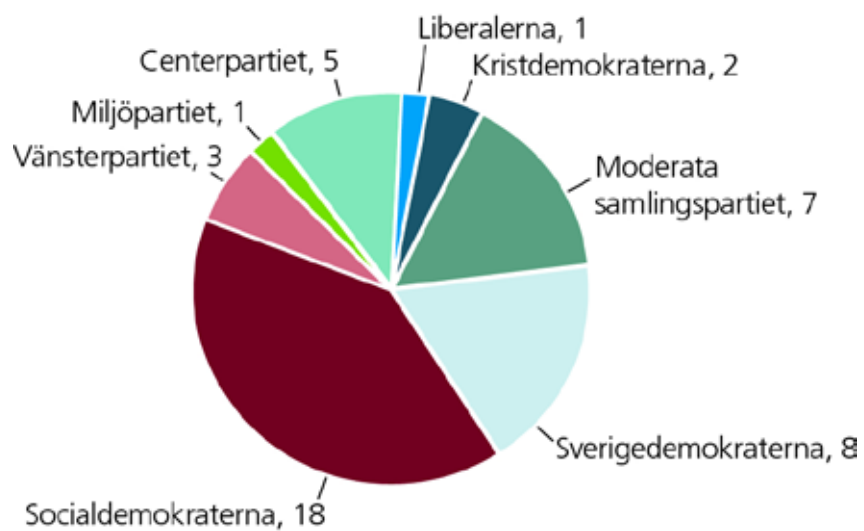
Invånarantal i tätorter den 31 december 2018

Hallsberg	8 457
Pålsboda	1 686
Sköllersta	1 091
Vretstorp	915
Östansjö	839
Hjortkvarn	253

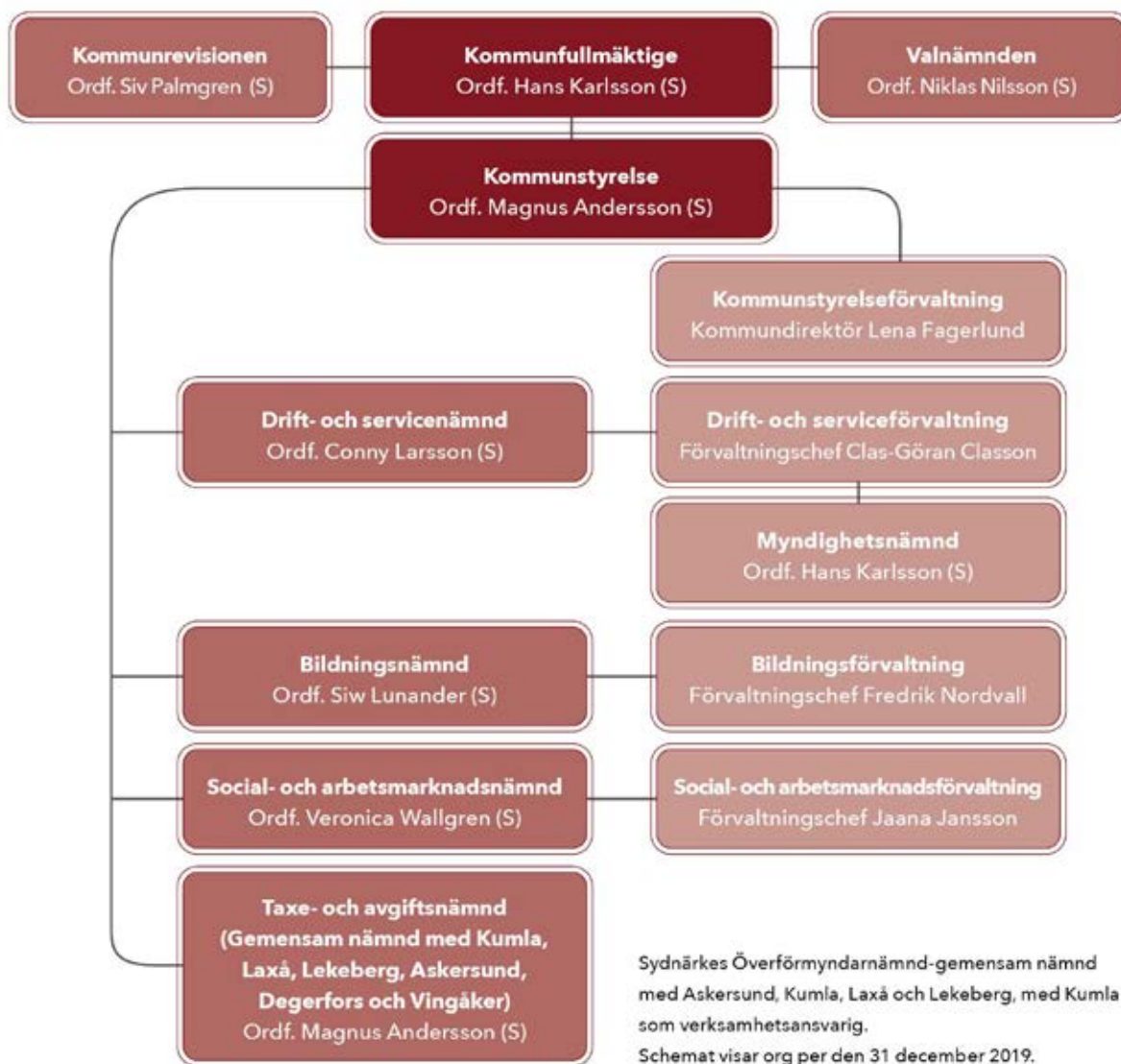
Restider från Hallsberg

Örebro	17 minuter
Stockholm	80 minuter
Göteborg	111 minuter

Mandatfördelning i kommunfullmäktige, efter valet 2018, 45 ledamöter

Kommunens organisation

Hallsbergs kommun ingår som medlem i kommunalförbunden Sydnärkes Utbildningsförbund, Sydnärkes kommunalförbund och Nerikes Brandkår. Kommunen ingår även i följande gemensamma nämnder utöver taxe-och avgiftsnämnden för vilken Hallsbergs kommun är värdkommun:

Sydnärkes lönenämnd – gemensam nämnd med Kumla, Askersund, Laxå, Lekeberg och Ljusnarsberg, med Kumla som verksamhetsansvarig.

Sydnärkes IT-nämnd – gemensam nämnd med Lekeberg, Askersund och Laxå, med Lekeberg som verksamhetsansvarig.

Företagshälsovård samt tolk-och översättarservice – gemensam nämnd med region Örebro län, Örebro kommun, Kumla kommun, Hallsbergs kommun, Lindesbergs kommun, Laxå kommun, Ljusnarsbergs kommun och Lekebergs kommun.

Sydnärkes Överförmyndarnämnd-gemensam nämnd med Askersund, Kumla, Laxå och Lekeberg, med Kumla som verksamhetsansvarig.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska se till att internkontrollen utvecklas utifrån verksamhetens behov av kontroll. Varje nämnd har skyldighet att styra och löpande följa upp kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde.

Vid brister ska nämnden ge förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Intern kontroll är inte en isolerad process, utan är en del i alla styrsystem. I varje process ska det finnas inbyggda kontroller, så att kommunen följer lagar och når sina mål.

Den interna kontrollplanen är uppdelad i fyra övergripande områden:

1. Verksamhetsspecifik
2. Gemensam administration
3. Ekonomiadministration
4. Personaladministration

Kommunstyrelseförvaltningen gjorde 2018 en översyn av reglementet (från 2004) och rutinerna för intern kontroll. Nya riktlinjer för intern kontroll av ekonomi och verksamhet fastställdes i kommunfullmäktige våren 2019. I kommunens it-system för planering och uppföljning, Stratsys, infördes 2019 modulen för intern kontroll och nämndernas interna kontroll utförs nu i Stratsys. Det underlättar tillgängligheten och sammanställningen av resultat för kommunstyrelsen. Anvisningar och rutiner för intern kontroll kommer att utvecklas i Stratsys vilket bidrar till att säkerställa dokumentationen och göra den tillgänglig på nämndnivå och övergripande kommunnivå.

SAMMANSTÄLLNING AV UTFÖRDA KONTROLLER 2019

Nämnd	Antal kontrollmoment	Antal utförda kontroller
Kommunstyrelsen	18	14
Drift- och servicenämnden	18	18
Bildningsnämnden	12	11
Social- och arbetsmarknadsnämnden	19	19

Kommentarer

Kommunstyrelsens internkontrollplan för 2019 innefattar 18 olika moment inom de fyra områdena verksamhetsspecifik, gemensam administration, ekonomiadministration och personaladministration.

Inga allvarliga avvikelser har framkommit i internkontrollen. Mindre avvikelser har rapporterats vid kontroll av nya leverantörer, kontroll av skatt och sociala avgifter, samt vid kontroll av allmänna handlingar. De fyra nya kontrollmoment som tillkommit 2019 avseende kommunens hantering av pensioner har inte kunnat genomföras. Hanteringen av kommunens pensioner utförs av Sydnärkes lönenämnd på uppdrag av kommunen. För att kommunen ska kunna genomföra kontroller krävs en överenskommelse med lönenämnden om tillgång till underlag, och att kommunen tar fram en beskrivning över rutiner i samverkan med lönenämnden. Kommunen ska ta upp dessa frågor i ägarrådet och styrelsen 2020.

Drift- och servicenämndens internkontrollplan omfattar 18 kontroller inom tre områden. Mindre avvikelser har noterats när det gäller att ange syfte och deltagare vid resor, registrering av allmänna handlingar och när det gäller att systematiskt föra noteringar i Snödagboken som är utlagd på kommunens hemsida. Redovisning i nämnden av utvalda ärenden från förvaltningens felhanteringssystem sker i början av 2020. Uppföljning av anmälningsärenden till nämnden av miljötillsyn och plan- och bygglagen är inte utförd.

Bildningsnämndens internkontrollplan omfattar 12 olika moment inom alla fyra områden. Kontrollen av attester under våren 2019 visade några mindre avvikelser. Under hösten har inga kontroller skett. Nämnden föreslår att kontrollen återkommer i 2020 års kontrollplan.

Personliga utlägg ska göras endast i undantagsfall. Mellan kontroller utförda våren 2019 och hösten 2019 har antalet sådana utlägg minskat betydligt. Ett förslag är att upprepa kontrollen för att säkerställa att minskningen är varaktig.

Kontroll av att korrekt skol- och barnomsorgsavgift betalas ska göras två gånger per år. Inga kontroller gjordes 2019. Nämnden föreslår att kontrollen återkommer i 2020 års internkontrollplan.

Social- och arbetsmarknadsnämndens internkontrollplan omfattar 19 olika moment inom alla fyra områden.

Återrapporteringen visar fyra mindre avvikelser och två allvarliga avvikelser. Kontrollmomentet att räkna narkotiska preparat hos brukare har uppvisat en allvarlig avvikelse då preparat saknades hos en brukare. Nämnden har reviderat rutinen för läkemedelshantering kopplat till narkotikakontroll.

Kontrollmomentet att utredningar av barn och unga ska avslutas inom fyra månader uppvisar allvarlig avvikelse. Under perioden juli–september var sammanlagt 26 utredningar inte avslutade. I alla utredningar har nämnden fattat beslut inom utredningstiden och besluten har kommunicerats muntligt till klienterna. Utredningarna har hanterats av annan personal och arbetsledare ska bevaka att handläggarna får extra stöd i att hantera sin dokumentation.

Förutsättningar i kommunen

BEFOLKNING

Hallsbergs kommun hade 15 932 invånare i slutet av 2019. Det var en minskning med 22 personer sedan 2018, då befolkningen istället ökade med 22 invånare. Födelsenettet var positivt med elva personer, det vill säga det var elva fler invånare som föddes än som avled. Flyttningsnettot var däremot negativt med totalt 33 personer. 1 075 personer flyttade till Hallsberg, medan 1 108 flyttade från kommunen. Flyttnettot inom det egna länet var -160, inom övriga landet 0 och gentemot utlandet +127. Åtta av Örebro läns tolv kommuner ökade sin befolkning. Av kommunerna i Sydnärke var Hallsberg den enda som minskade sin befolkning, med 0,14 procent. För länet som helhet var ökningen 0,85 procent, en något lägre ökning än 2018. I riket ökade befolkningen med 0,95 procent. Rikets folkmängd fortsätter att öka, men i långsammare takt än de senaste åren. Årets ökning var den lägsta sedan 2013. Under hela 2010-talet ökade rikets befolkning med nästan en miljon invånare.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättningen i Örebro län ökar fram till 2020 men det väntas också arbetslösheten göra. Efterfrågan på arbetskraft är fortsatt hög i länet och finns inom flertalet branscher. En avmattning i konjunkturen och problem att hitta rätt kompetens begränsar dock tillväxtpotentialerna. Enligt Arbetsförmedlingens prognos för 2019–2020 ökar sysselsättningen i åldrarna 16–64 år i länet fram till 2020. Tillväxten är starkare 2019 för att bromsa in något nästa år då konjunkturen börjat mattas av. Totalt beräknas antalet arbetstillfällen öka med 3 000. Samtidigt ökar arbetslösheten redan 2019 och ökar i snabbare takt 2020. Det beror på att arbetskraften ökar mer än sysselsättningen och det gör att fler hamnar i arbetslöshet. Totalt väntas arbetslösheten öka med 900 personer till 7,5 procent av den registrerade arbetskraften i slutet av 2020. Framst ökar den bland utrikes födda. Samtidigt är de utrikes födda en stor resurs för framtida sysselsättningstillväxt i länet. Örebro län står redan idag inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjningen. Att ta tillvara hela arbetskraften är därför viktigt för att kunna möta framtida efterfrågan. Det är centralt att få in utrikes födda på arbetsmarknaden, där det finns potential till den framtida arbetskraftsförsörjningen, framför allt bland utrikes födda kvinnor, som är den grupp med lägst sysselsättningsgrad idag. På en kunskapsintensiv arbetsmarknad ställs allt oftare krav på minst gymnasieutbildning. Det förstärker utmaningarna för matchningsarbetet, då den aktuella trenden är att antalet arbetslösa med högst förgymnasial utbildning ökar. Största hindret för jobbtillväxt i länet är bristen på arbetskraft med efterfrågad kompetens. Utbildning blir allt viktigare på arbetsmarknaden.

I genomsnitt 3,5 procent av befolkningen i Hallsbergs kommun var öppet arbetslösa 2019. Det var en minskning med 0,4 procentenheter från 2018. Motsvarande tal för Örebro län var 3,8 procent (4,0 procent 2018) och för riket 3,7 procent (3,8 procent 2018). Utöver dem som redovisades som öppet arbetslösa fanns ett antal personer sysselsatta i arbetsmarknadsprogram. I Hallsbergs kommun var de 4,0 procent (3,7). Motsvarande tal för länet var 3,5 procent (3,2) och för riket 3,2 procent (3,3). Den totala arbetslösheten uppgick därmed till 7,5 procent i Hallsberg, en minskning med 0,1 procentenheter. För länet var den totala arbetslösheten 7,3 procent (7,2) och för riket 7,0 procent (7,0).

NÄRINGSLIV

I kommunen finns ungefär 1 400 företag som tack vare Hallsbergs centrala demografiska läge alltid har nära till sina kunder. Hallsberg satsar också på aktiviteter för näringslivet utifrån en näringslivsplan och en handlingsplan. Under 2019 har resultaten i attityd- och kvalitetsmätningarna NKI (nöjd-kund-index) och Svenskt Näringslivs ranking förbättrats för kommunen. NK-resultatet har gått från 66 till 72 och i näringslivsrankningen har Hallsbergs kommun klättrat 73 placeringar.

Hallsbergs kommun tillsammans Business Region Örebro har fortsatt samarbetet med Göteborgs hamn. Nu går cirka 60 procent av alla containrar som anlöper Göteborgs hamn med tåg ut i landet jämfört med 20 procent 2001. Hamnsamarbetet har utökats med Gävles hamn och Norrköpings hamn 2019. Tillsammans med Business Region Örebro har Hallsberg skrivit en avsiktsförklaring med alla tre hamnar i syfte att stärka logistikpunkter och underlätta och möjliggöra en hållbar logistik.

I övrigt har kommunen tagit första steget mot en mer tydlig profilering av kommunens etableringsbara mark, med en informativ film. Den ligger ute på kommunens hemsida och på Node Pole, en webbplats för marknadsföring av energiföretag.

BOSTADSMARKNAD

Den kommunala bostadsstiftelsen Hallbo förvaltar cirka 1 200 lägenheter och cirka 130 lokaler för kommersiell verksamhet i fem av kommunens tätorter. I kommunen finns också ett antal privata hyresvärdar och flera bostadsrättsföreningar.

Det helägda kommunala bostadsbolaget Hallsbergs Bostads AB köpte kommunens alla bostadslägenheter och omsorgslägenheter 2018. Under 2019 byggde bolaget 48 lägenheter i kvarteret Lien, på norr i Hallsberg, med inflyttning våren 2020.

Totalt sålde kommunen 25 småhustomter, varav 16 i Hallsberg, sju i Sköllersta och två i Svennevad. Vid årsskiftet var antalet byggklara småhustomter 54 stycken.

Inga nya detaljplaner antogs 2019. Det finns flera detaljplaner klara för bostadsbyggande. Planerna omfattar bland annat Samsala etapp 2, upphävande av tomtindelning i kvarteret Sannaholm, och kvarteret Berg.

SKATTESATS

Den totala skattesatsen i Hallsberg 2019 var 33,10 kronor per hundralapp. I riket var den 32,19. Den kommunala skattesatsen i Hallsberg höjdes med 50 öre till 21,55 år 2016. Skattesatsen i Region Örebro var 11,55 kronor. Kommunen har den tredje lägsta skattesatsen i länet. Den genomsnittliga kommunalskatten för alla landets kommuner var 20,70 (det vill säga exklusive regionskatt).

Källor: Statistiska centralbyrån (SCB), Arbetsförmedlingen, Skatteverket.

Händelser av väsentlig betydelse

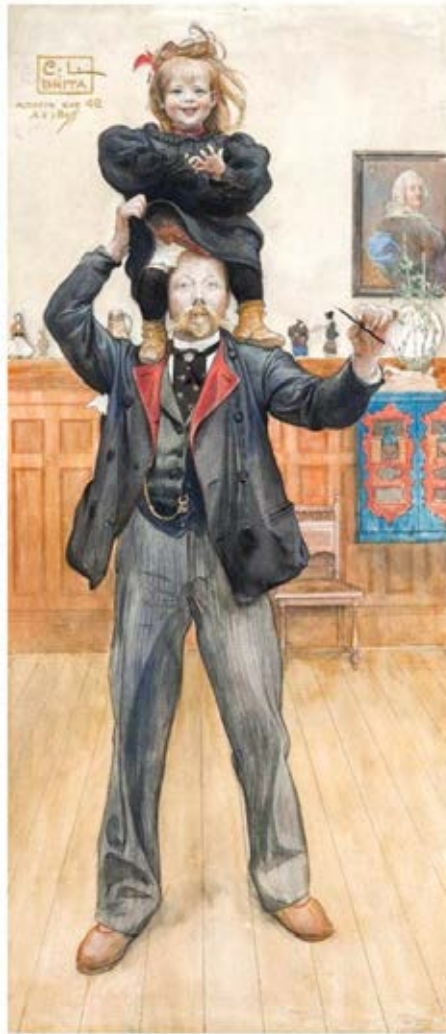
HÄLSANS STIG I EKOPARKEN

Hallsbergs kommun har tillsammans med Riksförbundet Hjärtlung arbetat fram en Hälsans stig i Hallsberg, som fått namnet "Hälsans stig Ekoparken". I maj invigdes den fyra kilometer långa stigen vid hinderbanan i Hallsberg. Det finns ingen angiven startplats och stigen är dubbelriktad. Vid varje kilometermarkering finns en skylt och det finns även två större skyltar med kartor. Den första Hälsans stig anlades på Irland 1995 av Irish Heart, den irländska hjärtfonden, och konceptet finns idag i elva länder. I Sverige finns stigen på omkring 130 platser och det är Riksförbundet Hjärtlung som ansvarar för konceptet. Tanken är att stigen ska locka invånarna att gå promenader och på så sätt förebygga hjärt- och kärlsjukdomar.

TOCKEN CARL – ÅRETS SOMMARUTSÄLLNING PÅ BERGÖÖS

Den 22 januari 2019 var det 100 år sedan konstnären Carl Larsson dog. Då det finns starka band mellan Carl Larsson och Hallsberg, genom Carls hustru Karin Bergöö Larsson och väggmålningarna i Bergööska huset, uppmärksammades det med en större utställning om den framstående konstnären. Utställningen producerades av Carl Larsson-gården i Sundborn och visades där både 2015 och 2016, och blev mycket omtyckt. Det är en unik utställning med utgångspunkt i Carls egna böcker som visar både den mer offentliga och "ljusa" Carl Larsson med livfulla akvareller på familjelyckan i Sundborn, och en mörkare och mer okänd sida av konstnären. I utställningen får man följa Carl genom livet med både med- och motgångar, från fattig pojke i Stockholms eländigaste fattigkvarter, där tuberkulosen skördade tusentals offer, till framgångsrik konstnär i offentlighetens strålkastarljus. Sommarutställningen pågick under juni–augusti och hade över 3 000 besökare.

MEDBORGARLÖFTEN FÖR 2019-2021

Kommundirektör Lena Fagerlund, lokalpolisområdeschef Mats Scherp och kommunstyrelsens ordförande Magnus Andersson.

I november 2019 beslutade polisen och kommunen om nya medborgarlöften i Hallsbergs kommun. Löftena innebär ett fokus på riktade satsningar och information om droger. Antalet grannsamverkansområden inom kommunen ska också utökas.

Medborgarlöftena

- Polisen lovar att arbeta med insatser mot narkotikabrottslighet med fokus på ungdomar. Det ska ske i ordinarie verksamhet samt genom ett antal riktade insatser i samverkan med skola och socialtjänst i Hallsbergs kommun.

- Kommunen lovar att i samverkan med polisen erbjuda elev- och föräldrainriktade informationsträffar i alla grundskolor samt Alléskolan, där syftet är att öka kunskapen om narkotika i Hallsbergs kommun.
- Polisen lovar att, i samverkan med kommunen, aktivt arbeta med grannsamverkan och att utöka antalet befintliga grannsamverkansområden. Detta som en del i arbetet med att förebygga bostadsinbrott.

De beslutade medborgarlöftena grundar sig på samverkan och dialog mellan medborgare, polis och kommun. Representanter från kommunen och polisen har varit ute på orterna och träffat och samlat in synpunkter från invånarna. Syftet med arbetet är att öka tryggheten och minska brottsligheten i kommunen.

NY FÖRSKOLA PÅ NORR

Det ökade antalet elever i förskolan och skolan har påverkat verksamheten mycket de senaste åren. Inför höstterminen 2019 stod den nya förskolan på norr klar i centralorten Hallsberg. I och med det kunde förskolorna Stocksätter och Hässleberg flytta till den nya förskolan Äppellunden. Med sina åtta avdelningar är det den hittills största förskolan i Sydnärke.

NYTT VÅRD- OCH OMSORGSBOENDE SKA BYGGAS I HALLSBERG

I september beslutade kommunfullmäktige i Hallsberg att bygga ett nytt vård- och omsorgsboende för att möta det ökade behovet av platser. Byggnationen påbörjades i oktober intill vårdcentralen och nuvarande vård- och omsorgsboendet Kullängen, som kommer att ersättas av nybyggnationen. Det nya vård- och omsorgsboendet beräknas vara klart årsskiftet 2021–2022 och ska omfatta 128 lägenheter fördelade på 16 avdelningar med åtta lägenheter per avdelning.

Det är arkitektbyrån Marge Arkitekter som har ritat huset. Varje lägenhet blir 32 kvadratmeter och inriktningen är att skapa en varm och trygg plats för de boende. Det ska kännas hemtrevligt och det ska vara enkelt att komma ut och umgås med andra såväl inne som ute. Investeringen beräknas kosta 325 mnkr. Det nya huset kommer att ägas av Länsgråden Fastigheter AB med Hallsbergs kommun som hyresgäst.

KÅNSTA KVARN

Kånsta kvarn byggdes 1858 och drevs fram till 1939. Kvarnen står i Kånsta utanför Sköllersta. Under 1900-talets första hälft elektrifierades kvarnen, byggdes senare om till ett spånhyvleri och togs ur drift 1939. Den donerades senare till kommunen.

2018 rustades kvarnen i samband med inspelningen av tv-programmet Sommar med Ernst.

Kånsta kvarn är mycket speciell då den drevs med både vind- och vattenkraft och är den enda kvarn i sitt slag som finns kvar i Sverige. Kommunen fortsatte upprustningen 2019 med byte av takspån. I närheten av kvarnen finns också Kånsta gravhögar från den yngre järnåldern. Det blev succé när ett öppet hus av Kånsta kvarn anordnades under en helg hösten 2019, med hela 1 716 besökare som besökte kvarnen! På plats fanns även två konstnärer och Sköllersta hembygdsförening.

INVIGNING AV DET NYA GRÖNARE TORGET I SKÖLLERSTA

Efter många önskemål från Sköllerstabor att få en snyggare och trivsammare miljö runt torget har området fräschats upp rejält. Det nya gröna torget i Sköllersta invigdes hösten 2019. Sköllersta torg har, efter en ombyggnation, fått en grön profil med mer gräsytor och färre betongplattor. Det finns även en ny sittplats med en soffa med nya perennrabatter anlagda runt om tillsammans med prydnadsbuskar. En del av träden som tidigare stått där har ersatts med nya. Träden är en typ av körsbär, arten *Prunus avium* på latin och på svenska *fylldblommigt fågelbär*. Den blommar tidigt på våren med stora vita blommor hängande i klasar.

EXPLOATERING OCH BOSTADSBYGGANDE

Den 28 november 2018 tog kommunen det första spadtaget för byggnationen av 48 nya hyresrätter i norra Hallsberg – kvarteret Lien. Det är kommunens första nyproduktion i det nya bostadsbolaget HBAB, Hallsbergs Bostads AB. De nya hyresrätterna byggs på norr, intill spontanlekplatsen på Nytorosgatan i centrala Hallsberg. Precis bakom ligger Stocksätterskolan med Stocksätterskogen strax intill. Bredvid bostadshuset ligger den nya förskolan Äppellunden. Våren 2020 är hyresrätterna färdiga för inflyttning.

Totalt 25 småhustomter såldes, varav 16 i Hallsberg, 7 i Sköllersta och 2 i Svennevad. Vid årsskiftet var antalet byggklara småhustomter 54 stycken.

Det finns 55 intressenter i kö för att bygga egna villor i nya bostadsområden. I slutet av 2019 startade arbetet med det nya bostadsområdet i Samsala i Hallsberg. Målet är att ha 12 tomter klara för försäljning i mitten av 2020. Placeringen av det nya bostadsområdet blir längs Elvas gata i Samsala i Hallsberg, på kommunens mark enligt gällande detaljplan som kommunstyrelsen antog 2018. Samsalas exploatering delas in i fyra etapper. Den första etappen innebär bland annat förberedelser för vatten, avlopp, gator och gatubelysning. Första etappen bygger kommunen i egen regi.

FÖRORENAT DRICKSVATTEN

Vid rutinprovtagning av dricksvattnet som levereras från Kumla kommuns vattenverk upptäcktes e-colibakterier den 21 november. Orter i Hallsbergs kommun som berördes var Hallsbergs tätort, Östansjö, Pålsboda, Svennevad, Sköllersta och Tarsta samt hushåll som har kommunalt vatten mellan dessa orter. Boende i Vretstorp, Hjortkvarn och Björnhammar berördes inte. Det är den största händelsen inom vattenförsörjningen under 2019 vad gäller påverkan för allmänheten. Kokning av dricksvattnet pågick till och med den 25 november. Under denna period tog Hallsbergs kommun cirka 190 provflaskor enligt ett väl genomtänkt schema på alla berörda orter. Inget av de prov som Hallsbergs kommun samlade in påvisade bakterier i dricksvattnet. Kumla kommun har fortfarande inte hittat källan till bakterierna. I felsökningsarbetet måste man förhålla sig till att det inte är helt ovanligt vid den här typen av fall, att man inte hittar orsaken och får då konstatera att den uppstått av naturliga skäl som en engångshändelse. De larm som både stoppar livsmedelsindustrier, tvingar boende att koka vatten och orsakar stora kostnader har några saker gemensamt. Det är bara **ett** stickprov som visar för högt bakterieinnehåll. När nästa prov analyserats har det inte visat några bakterier.

CENTRUMPLAN FÖR HALLSBERG

Centrumplanen ska beskriva hur centrala Hallsberg kan se ut år 2040. Centrumplanen ska bli ett strategiskt och vägledande dokument som beskriver den övergripande riktningen i frågor som rör utvecklingen av Hallsbergs centrum. Centrumplanen var ute på dialog mellan 9 december 2019 och 31 januari 2020. Efter sammanställning av inkomna synpunkter kommer kommunen att bearbeta och utveckla förslaget. Centrumplanen kommer sedan att beslutas i kommunfullmäktige och efter det vara vägledande i den framtida utvecklingen av Hallsbergs centrum.

Framtidsbild år 2040

- Grönt, socialt och unikt.
- Småstad, modernt utbud, goda tågförbindelser.
- Nya företag och 1 000 nya invånare.
- Nya och förbättrade kopplingar överbrygger järnvägen.
- Nya kontor och arbetsplatser vid spåret.
- Varierat bostadsutbud.

God ekonomisk hushållning

Sammantaget redovisade nämnderna positivt resultat. Kommunens finansiella mål uppfylldes och den övervägande andelen indikatorer bedöms helt eller delvis bidra till måluppfyllelse på sikt.

Enligt kommunallagen ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. År 2013 tillkom möjligheten att utjämna intäkterna över flera år genom en resultatutjämningsreserv (RUR). Hallsberg hade inga sådana resultat som medgav kommunen att avsätta medel till en reserv de första åren efter införandet. I bokslutet 2016 avsatte kommunen för första gången medel till RUR med 3 mnkr. I bokslut 2017 gjordes en avsättning med 5 mnkr. I bokslut 2019 avsätts ytterligare 6 mnkr. Det innebär att totalt 14 mnkr avsatts till RUR.

Genom månadsuppföljningar och tertialrapport har kommunstyrelsen löpande uppsikt över den ekonomiska utvecklingen i verksamheterna och kommunorganisationen.

I avsnittet *Styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi* redovisas kommunstyrelsens beslut på grundval av nämndernas resultatprognoser. Den ekonomiska ställningen och dess utveckling utvärderas. Det kan med fördel göras genom nyckeltal eller liknande som redan används. Det är lämpligt att fokusera på de delar av ekonomin som behöver förbättras. Ställning och utveckling av eget kapital och soliditet redovisas under *Resultat och kapacitet*. God ekonomisk hushållning kan ses både ur ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. En allmän utgångspunkt är att varje generation ska bära kostnaderna för sin egen konsumerade service. Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå garanteras även nästa generation, utan att den belastas med högre skatt. Ambitionsnivån för den finansiella utvecklingen och ställningen ska beskrivas i form av mål. De bör formuleras enligt vad som normalt betraktas som god ekonomisk hushållning, anpassat efter egna förhållanden och omständigheter. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. God ekonomisk hushållning innebär att resurserna används till rätt saker och nyttjas på ett effektivt sätt. Därför anges mål och riktlinjer som har betydelse för en god ekonomisk hushållning. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering som visar om målen och riktlinjerna för verksamhet och ekonomi uppnåtts och följts.

Sammantaget redovisade nämnderna positivt resultat. Kommunens finansiella mål uppfylldes och den övervägande andelen indikatorer bedöms kunna bidra helt eller delvis till måluppfyllelse på sikt.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV VERKSAMHET OCH EKONOMI

Förutom månadsvisa rapporter redovisades en tertialrapport till kommunstyrelsen i maj. I oktober redovisades delårsrapporten. I månadsuppföljningen efter mars månad redovisade social- och arbetsmarknadsnämnden en prognos på -2,4 mnkr. Kommunstyrelsen beslutade att ge nämnden i uppdrag att till nästa kommunstyrelsesammanträde rapportera hur den planerar att åtgärda det prognostiserade underskottet. På kommunstyrelsens sammanträde i maj lämnade kommundirektören en återkoppling från social- och arbetsmarknadsförvaltningen kring arbetet med åtgärder.

Uppföljning och bedömning av måluppfyllelse gjordes första gången i tertialrapporten. Den övervägande delen av mål och indikatorer enligt kommunens styrmodell följs upp senare under året, vilket innebär att ingen sammanställning av måluppfyllelse på övergripande kommunnivå redovisades i samband med tertial ett. Tertialrapporten är en ekonomisk uppföljning i första hand, vilket innebär att en prognos för kommunens finansiella mål redovisades. Hallsbergs kommun ska ha en hållbar ekonomi.

Enligt målets indikator ska det ekonomiska resultatet uppgå till 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Prognosen för helåret i tertialrapporten motsvarade ett resultat på 2,3 procent. Arbetet med att analysera måluppfyllelsen fortsatte under året.

Nämndernas prognoser visade ett sammanlagt budgetöverskott på 1 mnkr. Transfereringar visade en prognos på +2,3 mnkr, beroende på lägre medlemsbidrag än budgeterat på grund av en lägre andel ungdomar i gymnasieåldern i förhållande till övriga medlemskommuner. Social- och arbetsmarknadsnämndens prognos var -1,3 mnkr. Särskilda boenden (-2,2 mnkr) och hemtjänsten (-1,3 mnkr) redovisade de största underskotten.

Övriga nämnder visade nollresultat i sina prognoser. Finansieringens prognos var +5,8 mnkr. Hela avvikelserna låg på skatteintäkter och generella statsbidrag. Prognostiserat helårsresultat efter tertialrapporten uppgick till 21,3 mnkr, en avvikelse med +6,8 mnkr jämfört med budgeterat resultat.

Kommunstyrelsen föreslog kommunfullmäktige att godkänna tertialrapporten, vilket man gjorde på sitt sammanträde i juni.

Eftersatt underhåll och uppkomna skador efter grävning, sprickbildning och hål i väg- och cykelbanor samt trottoarer behöver åtgärdas. På sammanträdet i maj beslutade kommunstyrelsen därför att tilldela drift- och servicenämnden 1 mnkr från sin planeringsreserv för åtgärder av beläggningsskador.

Nämndernas prognoser i delårsrapporten visade sammantaget ett överskott med 2,1 mnkr.

Kommunstyrelsens prognos för den gemensamma verksamheten visade en prognos på +1,1 mnkr. Orsaker till avvikelserna var lägre systemkostnader och lägre personalkostnader än beräknat på grund av flera vakanta tjänster.

Social- och arbetsmarknadsnämndens prognos visade ett överskott med 1,0 mnkr. För särskilt boende visade prognosen -1,5 mnkr. Orsakerna var i första hand köp av sjukskötersketjänster och lägre hyresintäkter.

Hemtjänsten beräknades ha en budget i balans. LSS-verksamheten hade en prognos på +2,5 mnkr, beroende på lägre kostnader för externa boenden och mindre behov av korttidsvistelse för barn.

I individ- och familjeomsorg var prognosen -0,6 mnkr, med överskott på öppenvård och underskott på placeringar och försörjningsstöd. Ofördelad budget i förvaltningsgemensamt visade en prognos på +1,0 mnkr.

Övriga nämnder visade nollresultat i sina prognoser. Finansieringens prognos var +6,5 mnkr, varav skatteintäkter och generella statsbidrag beräknades till +8 mnkr och finansiella verksamhetskostnader till -1,5 mnkr. Prognosen för helårsresultatet var 23,1 mnkr, ett överskott mot budget med 8,6 mnkr.

Kommunfullmäktige beslutade att ej nyttjade bidrag från Migrationsverket för flyktingverksamhet och ensamkommande barn inte skulle redovisas i resultatet, utan som kortfristig skuld.

Sättet att redovisa avviker från god redovisningssed när det gäller rättvisande redovisning. Den 31 augusti uppgick avsteget till 31,7 mnkr, varav flyktingverksamhet utgjorde 14,1 mnkr och ensamkommande barn 17,6 mnkr.

I den sista månadsuppföljningen till och med november visade social- och arbetsmarknadsnämndens prognos överskott med 2,3 mnkr. För kommunstyrelsens gemensamma verksamhet var prognosen +1,1 mnkr. Drift- och servicenämndens prognos var -0,8 mnkr. Bildningsnämndens prognos var -1,2 mnkr.

Övriga nämnder visade nollresultat. Finansieringen visade ett överskott.

Styrsystemet är en målmedveten process som syftar till att påverka organisationens beslut och beteende i riktning mot önskat resultat och effektivitet. Styrningen i Hallsbergs kommunkoncern utgår från kommunens vision, strategiska områden samt lagar, föreskrifter och nationella mål för kommunal verksamhet. Hallsbergs kommun styrs med stöd av de strategiska områdena och målen i dokumentet *Gemensamma planeringsförutsättningar* och de ekonomiska ramarna i årsbudgeten.

Investeringsplanen är uppdelad i reinvesteringar och strategiska investeringar. Det ger nämnderna bättre planeringsförutsättningar och större bestämmanderätt över investeringarna. Projekten om reinvesteringar beslutas av respektive nämnd. Det innebär att nämnderna har rätt att omdisponera investeringar mellan projekt och att besluta om nya. Nämnderna kan också avstå från att genomföra projekt. Fördelningen av de strategiska investeringarna beslutas löpande av kommunstyrelsen.

FINANSIELL ANALYS

Kommunens analys av det ekonomiska läget i bokslutet visade följande:

1. **Låneskulden** uppgick till 259 mnkr på balansdagen. Någon nyupplåning gjordes inte. Amortering skedde med 1 mnkr. Tre omsättningar gjordes med betydligt lägre ränta för alla tre lånen. Ambitionen är att på sikt minska låneskulden. I budgeten och flerårsplanen 2020–2022 beräknas avskrivningar och årligt resultat att sammanlagt uppgå till cirka 50 mnkr per år. De skattefinansierade investeringarna planeras uppgå till cirka 80 mnkr per år i genomsnitt. Med dessa förutsättningar finns ett visst beräknat behov av nyupplåning. Lösen och upptagande av nya lån sker när skäligt tillfälle uppstår.
2. Ökade **pensionskostnader** innebär i första hand ökad likviditetspåverkan. Vid årsskiftet 2019/2020 uppgick saldot för bankmedel till 63 mnkr. Det var 37 mnkr lägre än i bokslutet 2018, men ändå en relativt hög nivå. En betydande del av kommunens anställda går i pension de närmaste tio åren. De kommande fem åren kan 121 personer gå i pension. Den mest markanta ökningen av pensionsavgångarna infaller dock under den senare delen av tioårsperioden.
3. Riksbanken höjde **reporäntan** i december 2019 med 0,25 procentenheter till 0 procent. Prognosen för de två närmaste åren visar att reporäntan ligger kvar på 0 procent. En låg räntenivå är gynnsam för kommunens befintliga lån och för den kommande nyupplåning som behövs för att finansiera kostnadskrävande, men nödvändiga investeringar.
4. Nämndernas **följsamhet mot budget** förbättrades i och med att två nämnder visade underskott 2019, jämfört med tre 2018. Räknat i belopp blev den sammanräknade budgetavvikelsen för samtliga nämnder väsentligt högre 2019 (+12,7 mnkr) jämfört med 2018 (+2,6 mnkr).
5. Det **finansiella resultatet** som helhet var på en betydligt högre nivå, 42 mnkr, jämfört med 2018, 29 mnkr. Det finansiella resultatmålet på 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag uppnåddes (4,6 procent). De senaste fem åren har det finansiella resultatet förbättrats avsevärt, från 7 mnkr till 43 mnkr. I genomsnitt de fem senaste åren uppgick resultatet till 26 mnkr. Det motsvarar cirka 2,5–3,0 procent i finansiellt mål.
6. **Soliditeten** har förbättrats med 88 procent de fem senaste åren och uppgick till 32 procent 2019. Inräknat ansvarsförbindelser för pensioner uppgick soliditeten till -5 procent. Om framtida resultatutveckling skulle uppnå samma resultatnivåer som de fem senaste årens genomsnitt blir soliditeten inräknat pensionsförbindelserna positiv inom två år.

UPPFÖLJNING AV MÅL

Hallsbergs kommuns styrsystem utgår från mål- och resultatstyrning. Systemet bidrar till att den politiska viljeinriktningen och politiska beslut får genomslag, att kommunen har god hushållning och att medborgarna därmed får den service som de förtroendevalda i fullmäktige beslutat. Vision, värdeord och strategiska områden fastställdes av kommunfullmäktige och är bärande i hela organisationen. Visionen anger färdriktningen på lång sikt och syftar till att skapa en samsyn kring kommunens utveckling.

VISION - DET ÖPPNA HALLSBERG

I Hallsbergs kommun är alla välkomna, oavsett vem man är, var man kommer från och vart man är på väg. Den trivsamma blandningen av landsbygd, natur och samhälle erbjuder livskvalitet och upplevelser för alla. Det lokala näringslivet visar framåtanda och drivkraft och utvecklar både region och individer. Våra goda kommunikationer med omvärlden skapar möten och formar Hallsberg till en kommun som alltid är vaken. De kommunala verksamheterna verkar nära individen, erbjuder professionellt bemötande och är lyhörda för idéer och synpunkter. Vi ser positivt på framtiden och tar

långsiktigt ansvar för nuvarande och kommande utmaningar. Kommunens värdeord vägleder tjänstemän och politiker i hur de ska förhålla sig när verksamheter genomförs och beslut fattas i arbetet med att förverkliga målen.

VÄRDEORD

Glädje

Hallsbergs kommun, såväl organisation som geografiskt område, kännetecknas av varierade mötesplatser där människor känner glädje och stolthet. Glädjeämnen i vardagen finns bland annat i kommunens varierande och fina natur och i det rika föreningslivet. Vi bemöter varandra med respekt, inspirerar och ger varandra kraft och energi.

Driv

Här får man saker gjorda. Man är snabb till beslut och entreprenörskap är ett honnörsord. Vi fångar upp goda idéer och omsätter dem i verkligheten. De kommunala verksamheterna kommunicerar tydligt och öppet, och beundras för förmågan att ta hand om synpunkter och utveckla kvaliteten.

Öppenhet

I dialog med invånare och näringsliv utvecklas hela kommunen. Vi tar intryck av goda idéer och stora förändringar är alltid väl förankrade och påverkade av dem som berörs. Vi är stolta över vårt integrationsarbete och öppna för mångfald. Hallsberg är alltid öppet och vi erbjuder service dygnet runt.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunens utveckling utgår från visionen. Med utgångspunkt från visionen lyfts fyra strategiska områden för utveckling fram. Inriktningen för strategiska områden beskrivs genom kommunens övergripande mål på lång sikt. Målen utgör ett riktmärke för utvecklingen av kommunen som helhet och beskriver vad verksamheterna ska bidra till. Till respektive område har fullmäktige formulerat ett antal strategier och strategiska mål som ger vägledning när politiska prioriteringar ska förverkligas. Till ett strategiskt mål finns en eller flera indikatorer som fullmäktige särskilt vill följa som bidrag till måluppfyllelse. Nämnderna ansvarar för att bidra till att nå de kommunövergripande målen. De strategiska målen kan brytas ned till nämndmål, men nämnderna kan också välja att utgå direkt från de kommunövergripande målen.

Nämndmålen uppföljning och resultat bidrar till en bedömd måluppfyllelse av de strategiska målen. Bedömningen av mål på övergripande nivåer grundar sig på en samlad bedömning av relevanta resultat, aktiviteter och andra faktorer som antas bidra till måluppfyllelse. Mer information om varje nämnds verksamhet och resultat finns i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Måluppfyllelsen baseras både på en kvantitativ bedömning av indikatorer och på den kvalitativa uppföljning som nämnderna gör. Målen är till övervägande del långsiktiga och därför behövs uthållighet, eftersom effekterna av flera satsningar märks först om något eller några år. Kommunstyrelsen har en samordnande roll med ett särskilt ansvar för de kommunövergripande målen, vilket innebär att ta fram underlag för att utveckla och förbättra målen.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens ekonomiska resultat är positivt och att både finansiella mål och verksamhetsmål är uppnådda, alternativt bedöms uppnås på sikt. Grunden för en stark välfärd är ordning och reda i kommunens ekonomi. Det är därför av stor vikt att den kommunala ekonomin i goda tider har överskott som kan användas för att minska påfrestningar i lågkonjunktur. Kommunens finansiella mål uppnåddes och den sammanfattande bedömningen av de strategiska målen måluppfyllelse redovisas i följande sammanställning.

Under 2019 påbörjades en översyn av kommunens styrmodell. I första hand reviderades mål och indikatorer inför 2020. År 2020 fortsätter målen med tillhörande indikatorer att utvärderas för att ändras vid behov. Syftet är bland annat att begränsa antalet mål och indikatorer, men även att vid behov utveckla tydligare mått. Arbetet med uppföljning, utvärdering och analys som grund för verksamhetsutveckling är fortfarande prioriterat.

	Målet är uppfyllt
	Målet är delvis uppfyllt
	Målet är ej uppfyllt

HÅLLBAR KOMMUN

Övergripande mål: Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalitet ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.

Strategiskt mål		Hallsbergs kommun har god ekonomisk hushållning.
Indikator		Ekonomiskt resultat 1,6 procent.
<i>Kommentar</i>		
Indikatorn visar ett ekonomiskt resultat på 4,6 procent och bidrar till att det strategiska målet är uppfyllt.		

Strategiskt mål		Aktiv strävan för att få fler i arbete.
Indikator		Öka antal förvärvsarbete.
Indikator		Öka andelen behöriga till gymnasieskolan.
Indikator		Öka andelen nya företag per 1 000 invånare.
Indikator		Minska andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer.
<i>Kommentar</i>		
Andelen förvärvsarbete ökade och arbetslösheten minskade något. Andelen nya företag ökade från 3,4 till 3,9 procent. Antalet hushåll med barn som är långvarigt beroende av försörjningsstöd i 6 månader minskade. Den indikator som bidrog till lägre måluppfyllelse av det strategiska målet var minskad behörighet till gymnasieskolan. Andelen behöriga till yrkesprogram minskade från 81,5 till 69,9 procent.		

Strategiskt mål		Alla ska känna sig trygga i kommunen.
Indikator		Andelen som känner sig trygga ska öka.
<i>Kommentar</i>		
Medborgarundersökningen visade ett index på 57. Det var i nivå med föregående mätning 2017.		

Strategiskt mål		Medveten samhällsplanering som leder till inkluderande samhälle, mångfald och tolerans.
Indikator		Vid framtida bostadsbebyggelse ska varierade boendemiljöer skapas.
<i>Kommentar</i>		
Samtliga planer för bostadsbyggande planerar för en varierad och hållbar bebyggelse.		

Strategiskt mål		Motverka alla former av diskriminering på kommunens arbetsplatser.
Indikator		Aktiviteter enligt policy för diskriminering i arbetslivet.
<i>Kommentar</i> Styrdokumentet reviderades och benämns Policy för likabehandling.		

Strategiskt mål		Hallsbergs kommun ska arbeta för att minska klimatpåverkan.
Indikator		Matsvinnet ska minska.
Indikator		Andelen ekologiska livsmedel som används ska öka till 50 procent senast 2020.
Indikator		I samband med kommande upphandlingar enbart upphandla bilar med förnyelsebara bränslen.
<i>Kommentar</i> Totalt minskade inte matsvinnet i förhållande till föregående år. En förklaring kan vara att fler serveringar numera ingår i mätningen, vilket innebär en viss osäkerhet. Andelen ekologiska livsmedel uppgick till 28 procent. Inga bilar upphandlades som inte uppfyllde kravet.		

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.

Strategiskt mål		Hallsbergs kommun stimulerar ett livslångt lärande.
Indikator		Andelen elever som påbörjar gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.
Indikator		Andelen elever som fullföljer gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.
<i>Kommentar</i> Antalet elever vid Allévux ökar stadigt. Flexibla undervisningsformer som möjliggör studier samtidigt med arbete bidrog till ökningen. På gymnasiedelen minskade andelen något, eftersom fler elever från de östra delarna av kommunen valde Örebro som studieort. Andelen elever som erhåller gymnasieexamen har de senaste åren ökat något. Nämndmålet bedöms delvis uppfyllt.		

Strategiskt mål		Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet.
Indikator		Kommunens medarbetare ska ha en utvecklingsplan, målet 2019 är 90 procent.
<i>Kommentar</i> I medarbetarsamtalet ingår uppdraget att göra utvecklingsplaner för alla medarbetare. Kommunstyrelsen beslutade om en gemensam strategisk plan för kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Bedömningen är därför att målet uppfylls.		

Strategiskt mål		Vår förmåga att utveckla välfärden hänger ihop med hur vi kan göra vår kommun attraktiv för dem som redan bor här och öka inflyttningen till kommunen. En bra förskola och skola är en viktig del i det arbetet.
Indikator		Medborgarnas upplevelse av kommunen som en bra plats att leva och bo på ska öka. Nöjd regionindex (NRI) medborgarundersökning
Indikator		Medborgarnas upplevelse av att kommunens verksamheter är bra ska öka. Nöjd medborgarindex (NMI) medborgarundersökning
<i>Kommentar</i>		
<i>I likhet med landet i övrigt minskade NRI och NMI något från föregående undersökning.</i>		

ALLAS INFLYTANDE

De kommunala verksamheterna verkar nära individen och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.

Strategiskt mål		Hallsbergs kommun ska ha ett väl utvecklat synpunkts- och klagomålssystem.
Indikator		Alla förvaltningar ska följa antalet inkomna synpunkter och klagomål och rapportera i samband med delårs- och årsbokslut.
<i>Kommentar</i>		
<i>System för synpunkter och felanmälan hanteras i respektive förvaltning och följs upp i respektive område. Systemstöd för en samlad bild utreds i den fortsatta utvecklingen av kontaktcenter.</i>		

Strategiskt mål		Invånare och medarbetare ska ges möjlighet till inflytande vid större förändringar.
Indikator		Nöjd inflytandeindex (NII) enligt medborgarundersökningen ska öka.
Indikator		Medarbetares upplevelse av möjligheter till inflytande ska öka.
<i>Kommentar</i>		
<i>Kommunens index för inflytande minskade något från mätningen 2017. Hallsberg ligger in nivå med jämförbara kommuner, men något lägre än riket totalt. Senaste medarbetarundersökningen visade att upplevelsen av inflytande ökade. Nämndmålet bedöms delvis uppfyllt.</i>		

Strategiskt mål		Tillsammans med invånarna i kommunens sex tätorter, med omkringliggande landsbygd, ska kommunen arbeta för ett ökat lokalt engagemang och inflytande.
Indikator		Kommunen ska vara representerad vid eller initiativtagare till minst tre sammankomster per tätort och år.
<i>Kommentar</i>		
<i>Kommunen genomför regelbundna sammankomster i alla tätorterna.</i>		

GOD SERVICE

De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.

Strategiskt mål **Kommunen ska fortsatt arbeta med att utveckla informationen till våra invånare.**

Indikator Kommunen ska årligen öka antalet e-tjänster för medborgare, föreningar och företag.

Kommentar

Erbjudandena om e-tjänster ökade. Verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering sker bland annat i samarbetet för Sydnärke.

Strategiskt mål **Invånarnas möjlighet att ta del av den kommunala servicen efter kontorstid ska öka.**

Indikator Årliga mätningar för att mäta hur de som lever i kommunen upplever kommunens service. År 2019 ska 80 procent vara nöjda.

Kommentar

NKI (nöjd kundindex) företagsklimat ökade och NMI (nöjd medborgarindex) minskade något.

Strategiskt mål **Kommunen ska utöka möjligheterna till mer flexibel omsorg på de tider då efterfrågan finns.**

Indikator Kommunens resultat i SKR:s årliga mätning av tillgänglighet och kvalitet på hemsidan ska årligen öka. Målet är den övre femtedelen av landets kommuner.

Kommentar

SKR genomför inte längre någon sådan uppföljning. En ny webbplats lanserades och tillgängligheten enligt regelverk ökar. Målet för indikatorn bedöms därmed uppnått. En enkät till vårdnadshavare i förskolan visade ökad nöjdhet.

Väsentliga personalförhållanden

2019-12-31

Hallsbergs kommun har 1 330 tillsvidareanställda varav en stor majoritet är kvinnor, 83 procent. Snittåldern är 43 år och 74 procent av den tillsvidareanställda personalen arbetar heltid. Den totala sjukfrånvaron var 6,39 procent 2019 och frisknärvaron (0–5 sjukdagar) var 55 procent.

	2015-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2019-12-31
Antal anställda	1 229	1 242	1 252	1 290	1 330
Antal årsarbetare	1 111	1 124	1 202	1 248	1 243

Antal tillsvidareanställda per förvaltning och kön samt andel heltidsarbetande

Förvaltning	Kvinnor	Män	Totalt	Andelen heltidsarbetande % (2018 inom parentes)
Bildningsförvaltningen	430	109	539	81,5 (82)
Drift- och serviceförvaltningen	100	56	156	83 (84)
Kommunstyrelseförvaltningen	34	8	42	97,5 (95)
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	539	56	595	63 (59)
Totalt	1 103	229	1 332	73 (70)

Frisknärvaro

Frisknärvaron var 55 procent mot 61 procent 2018. Jämfört med föregående år har alltså frisknärvaron sjunkit. Frisknärvaron beräknas som andelen i procent av tillsvidareanställda medarbetare som under året haft 0–5 sjukdagar, det vill säga inte har haft någon sjukfrånvaro eller varit sjukfrånvarande i högst 5 dagar.

Nyckeltal för sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron vid årsskiftet 2019 var 6,39 (6,77) procent. Glädjande nog fortsätter sjukfrånvaron att sjunka.

Ett kontinuerligt och strategiskt arbete pågår för att sänka all sjukfrånvaro, bland annat genom tydligare rutiner för sjukanmälan och uppföljning, arbetsmiljöutbildning för chefer och arbetsplatsombud. Kommunen har även tagit fram en ny arbetsmiljöpolicy samt rehabiliteringsriktlinjer. Ett rehabiliteringssystem har köpts in och ska införas i januari 2020. Systemet ska hjälpa cheferna att minska och förebygga både den korta ofta förekommande frånvaron och långtidsfrånvaron.

Ett tydligare samarbete med försäkringskassa, Regionhälsan, vårdcentral och arbetsförmedling leder också till lägre sjukfrånvaro och en bättre arbetsmiljö. Majoriteten av de besök som Regionhälsan har handlar om stress. Åtgärder är oftast stresshantering i någon form och ibland sjukskrivning. Ett par

olika projekt i samarbete med Regionhälsan har också påbörjats och i något fall redan slutförts med gott resultat, ökad trivsel och mindre sjukfrånvaro.

Total sjukfrånvaro uppdelad på kön och åldersgrupper

(%)	2015-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2019-12-31
Total sjukfrånvaro/sammanlagd ordinarie arbetstid	7,86	7,84	7,47	6,77	6,39
Långtidssjukfrånvaro > 60 dagar	41,52	41,46	38,20	29,89	30,37
Total sjukfrånvaro kvinnor	8,65	8,71	8,24	7,48	7,07
Total sjukfrånvaro män	4,13	3,82	4,09	3,75	3,57
Total sjukfrånvaro -29 år	4,23	5,47	6,84	5,48	5,41
Total sjukfrånvaro 30-49 år	7,37	7,29	6,63	6,11	5,85
Total sjukfrånvaro 50- år	8,76	8,86	8,53	7,61	7,42

Sjukfrånvarotid uppdelad på förvaltningar (2018 inom parentes)

(%)	Total > 60 dagar	Kvinnor	Män	t.o.m. 29 år	30-49 år	50 år och äldre	
Hallsberg totalt	6,39 (6,77)	30,37	7,07	3,57	5,41	5,85	7,42
Bildningsförvaltningen	5,39 (5,47)	29,10	6,09	2,7	4,1	4,86	6,92
Drift- och serviceförvaltningen	6,13 (5,75)	44,54	8,43	2,47	3,13	2,78	9,49
Kommunstyrelseförvaltningen	1,73 (3,01)	0	1,99	0,76	1,91	1,84	1,63
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	7,64 (8,38)	28,68	7,91	5,86	7,14	7,86	7,62

Företagshälsovård

Hallsbergs kommun ingår i Regionhälsan, som är en gemensam nämnd för företagshälsa och tolkförmedling. Regionhälsan omfattar Örebro län och kommunerna Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg och Örebro. Två politiker från Hallsberg ingår i nämnden för företagshälsovården. Hallsbergs kommun är också representerad i Regionhälsans ägarråd via personalchefen.

Företagshälsovården delar in sitt arbete i hälsobefrämjande, förebyggande och rehabiliterande. Hälsobefrämjande grupp är den del som Hallsbergs kommun använder mest och det är också den del där företagshälsovården vill komma in, alltså i ett tidigt skede för att kunna sätta in tidiga åtgärder, allt i syfte att få friskare medarbetare.

Arbetsskador

Antalet anmälda arbetsskador 2019 var 88 (64 år 2018) och anmälda tillbud 44 (82). De flesta arbetsskador är olycksfall, framför allt halkolyckor men en stor del är också hot och våld, både inom skolan och inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen. De flesta tillbud handlar om hot och våld, men också om exempelvis osandade gångar och arbetsplatser. Åtgärder för att minska både

arbets-skador och tillbud pågår ständigt, exempelvis att diskutera dem på arbetsplatsträffar, jobba med bemötande, handledning etcetera. Det är viktigt att alla anmäler arbets-skador och tillbud för att verksamheterna ska kunna förebygga olyckor och förbättra arbetsmiljön.

Rekrytering

Under året publicerade kommunen 194 platsannonser, varav de flesta annonserades externt. En stor del av tjänsterna var medarbetare till skola och förskola.

Sjuksköterskor, pedagoger, socialsekreterare, undersköterskor samt chefer är yrkesgrupper som kommunen har svårt att rekrytera.

Personalomsättning för tillsvidareanställd personal

Orsak	Antal 2019-12-31
Pension	17
Slutat på egen begäran	112
Annan anställning i kommunen	23
Övrigt, till exempel sjukersättning, avliden	7
Totalt	159

Begreppet "annan anställning i kommunen" innefattar den interna rörligheten som till exempel då medarbetare byter befattning, förvaltning, anställningsform, sysselsättningsgrad eller vid omorganisation inom kommunen. Oftast beror rörligheten på byte av anställningsform (tidsbegränsade anställningar som övergår till tillsvidaretjänster) eller förändrad sysselsättningsgrad. För att siffrorna ska avspejla verkligheten förutsätter det att rätt avgångsorsak blivit registrerad vid avslut av anställning eller vid förändring i anställningen. Begreppet "övrigt" kan handla om sjukersättning, avliden eller att ingen orsak har registrerats.

Kompetensförsörjning

Det viktiga arbetet med att säkra kompetensförsörjningen har ledningsgruppen arbetat med under året och en strategi är framtagen och beslutad. Varje förvaltning arbetar med att ta fram en kompetensförsörjningsplan för sin egen verksamhet. Kommunen arbetar ständigt med att vara en attraktiv arbetsgivare som kan locka den kompetens som behövs för att ge medborgarna rätt service.

Pensionsavgångar

Under året har 17 medarbetare gått i pension.

Beräknade pensionsavgångar 2020-2028 per förvaltning, utifrån pensionsålder 65 år

Förvaltning	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
Bildningsförvaltningen	5	5	14	14	6	6	14	8	8	80
Drift- och serviceförvaltningen	3	5	5	3	4	5	7	6	9	47
Kommunstyrelseförvaltningen	1	0	0	1	2	2	3	4	1	14
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	7	9	13	12	12	13	15	20	15	116
Totalt	16	19	32	30	24	26	39	38	33	257

Löneöversyn

Löneöversyn har genomförts med alla fackliga organisationer. För de flesta medarbetare används dialogmodellen chef-medarbetare. Lönekriterier är yrkeskompetens, bemötande och kommunikativ förmåga, utveckling och lärande samt resultatorientering. Det totala resultatet av löneöversynen 2019 blev en sammanlagd löneökning med 2,81 procent.

Jämställdhet

Varje år gör kommunen en lönekartläggning för att upptäcka eventuella osakliga löneskillnader mellan könen. 2019 års lönekartläggning visade att det inte finns några sådana skillnader.

Utbildning och kompetensutveckling

Det pågår alltid en mängd olika utbildningsinsatser inom de olika förvaltningarna. Från centralt håll ordnar kommunen en introduktionsdag för nya medarbetare vid två tillfällen under året. Nya chefer inbjuds också till en central introduktionsdag. Alla kommunens chefer tillsammans med skyddsombud och arbetsplatsombud har gått en tre dagars arbetsmiljöutbildning. Chefsdagar arrangeras fyra gånger om året och är en blandning av externa föreläsare och intern information. De som önskar får även individuell pensionsrådgivning.

Personalbil

Hallsbergs kommun vill medverka till en hållbar utveckling och vara en attraktiv arbetsgivare. Som en del i detta har kommunstyrelsen beslutat att erbjuda miljöbil som personalbil.

Förmåncykel

Hallsbergs kommun har under ett par år, som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare, erbjudit alla medarbetare att hyra en förmåncykel. Det var ett mycket uppskattat erbjudande och drygt 10 procent av de berättigade medarbetarna har tecknat sig för en förmåncykel.

Heltid som norm

Satsningen "Heltid som norm" pågår inom Hallsbergs kommun, under åren 2018–2019 är det främst inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen och åren 2020–2021 kommer övriga förvaltningar att delta i satsningen. Andelen heltidsarbetande har också ökat från 68,5 procent i slutet av 2017, till 74 procent vid utgången av 2019. Andelen heltidsarbetande har ökat mest inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen, från 48 till 63 procent vid årsslutet 2019.

Personal i koncernen

Företag	Antal anställda	Därav kvinnor	Därav män
Hallsbergs kommun*	1 332	1 103	229
Hallsbergs Bostadsstiftelse	40	12	28
Hallsbergs Fastigheter 1 AB	-	-	-
Sydnärkes Utbildningsförbund	294	174	120
Nerikes Brandkår**	503	33	470
Sydnärkes kommunalförbund	21	11	10

*Avser tillsvidareanställda.

**I uppgiften ingår totalt antal personer som verkar inom Nerikes Brandkår, heltidsanställda, deltidsanställda samt personer som ingår i förbundets brandvårn.

Omvärldsanalys

SKR:s prognoser har sedan 2017 utgått från att högkonjunkturen skulle kulminera 2018 och följas av vikande sysselsättning någon gång under 2019 och 2020. Signalerna blev 2019 allt tydligare på att prognoserna stämde. SKR bedömde att Sverige skulle gå in i en mild lågkonjunktur under 2020 och att den ska fortsätta 2021.

Mycket har hänt sedan SKR gav ut sin ekonomirapport i oktober 2019 och sitt makronytt i februari 2020. Även efter att SKR presenterade kommunernas resultat i början av mars har många förändringar skett. Coronautbrottet har slagit till med full kraft och påverkar hela samhället.

Kommunernas resultat 2019

Kommunerna redovisade starka resultat 2019 men utmaningarna fortsätter. Samtidigt som resultaten var bättre än förra året ökade skulderna i kommuner och regioner med totalt 55 miljarder kronor. Att skulderna har ökat kraftigt är ett tecken på att resultatnivån inte är tillräcklig för att finansiera de stora investeringar, i till exempel skolor, vårdboenden och infrastruktur, som sektorn behöver göra för att klara morgondagens välfärd.

Ett annat skäl till att resultaten i regionerna är starkare än förväntat är att de riktade statsbidragen kom först när halva året gått. Det innebär att bidragen inte hann användas i verksamheten. Istället går de alltså in som en positiv resultatpost vid årets slut.

Ekonomiska utmaningar – effektivisering

Trots att kommunerna redovisar positiva resultat fortsätter kommunernas och regionernas ekonomiska utmaningar. Kommunerna och regionerna befinner sig snarare i början av en lång period med ansträngd ekonomi. Befolkningstrycket av en ökad andel barn, unga och äldre kommer att fortsätta vara högt i 15 år. Konjunkturen planar samtidigt ut den närmaste tiden. En del av lösningen är att ställa om verksamheten med bland annat ny teknik, men även se över hur kommunen kan bedriva skola, omsorg och sjukvård på annat sätt men med samma kvalitet.

Hallsbergs överskott på drygt 42 mnkr för 2019 var ett gott resultat med tanke på kommande års utmaningar i och med befolkningsförändringar och investeringar. Trots det goda resultatet 2019 krävs effektiviseringar då intäkterna framöver inte ökar i samma takt som kostnaderna. De kända behoven av resursförstärkning i verksamheterna inom barn, unga, individ- och familjeomsorg, vård och omsorg samt inom drift och service är stora då kommunens verksamheter växer.

Alla verksamheter måste tillsammans fortsätta effektivisera och hitta lösningar som gör att verksamheterna kan drivas framåt med den kvalitet som medborgarna efterfrågar. Den effektivisering som behövs motsvarar för närvarande 20–25 mnkr, vilket motsvarar 2,5 procent av kommunens budgetram och behöver vara genomförd till 2022.

Coronavirusets effekter

Effekterna av coronaviruset visar tydligt kommunernas och regionernas viktiga roll när extraordinära händelser inträffar i samhället.

Coronautbrottet får stora ekonomiska konsekvenser såväl för kommuner och regioner, som för samhället och den globala ekonomin. SKR har påpekat att staten behöver ge kommuner och regioner ersättning för de merkostnader som uppkommer för att förhindra smittspridning i samhället.

När det gäller konsekvenserna för kommuner och regioner kommer skatteintäkterna att påverkas av den lägre sysselsättningen och 2020 väntas därför bli ett år med betydligt svagare skatteintäkter än vad kommunen räknat med i tidigare prognoser.

Den 4 mars presenterade Finansdepartementet en prognos där BNP-tillväxten 2020 antogs bli 0,5 procentenheter lägre globalt respektive 0,3 procentenheter lägre i Sverige än tidigare bedömning. Mycket talar just nu för att det kan bli en större försvagning än så. Prognosläget är så osäkert att SKR avstår från att gå ut med en helt ny skatteunderlagsprognos i nuläget. Däremot kommer i slutet av mars en uppdaterad bild av läget som ett extra underlag för kommunernas och regionernas skatteintäktsberäkningar.

Resurstillskott till välfärden

Regeringen och samarbetspartierna har presenterat ett förslag om tillskott till kommuner och regioner. Det kommer att rymmas i vårändringsbudgeten för 2020. Förslaget innebär att 3,5 miljarder tillskjuts kommunerna, vilket innebär 339 kr per invånare. För Hallsbergs kommun innebär det en förstärkning av det generella statsbidraget med 5,4 mnkr.

Riksdagen har beslutat om ytterligare 2,5 miljarder till välfärden. Det är generella engångsbidrag för 2020 som kan användas utifrån de lokala behoven. Medlen ska betalas ut som engångsutbetalning i slutet av mars. De nu beslutade 2,5 miljarderna innebär 2,7 mnkr till Hallsberg.

Regeringen presenterade den 16 mars ytterligare åtgärder för att mildra de ekonomiska effekterna av virusutbrottet covid-19. För kommunernas del kan åtgärderna sammanfattas med att staten kompenserar för extraordinära åtgärder och merkostnader inom hälso- och sjukvården, karensdagen slopas mellan den 11 mars och 31 maj, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Läkemedelsverket får ytterligare resurser, resurserna ökas för den så kallade smittbärarpenningen och staten tar tillfälligt över sjuklöneansvaret i två månader.

Källor: SKR:s ekonomirapport oktober 2019, SKR:s makronytt nr 1 2020 samt SKR:s kontinuerliga uppdateringar på skr.se

Resultat och kapacitet

Årets resultat för kommunen uppgick till 42 mkr, vilket var 27 mkr bättre än budgeterat. För kommunkoncernen var resultatet 35 mkr. Bildningsnämnden och överförmyndarverksamheten redovisade underskott i förhållande till budget.

ÅRETS RESULTAT

Kommunens resultat blev ett överskott på 42 mkr jämfört med det budgeterade resultatet på 15 mkr.

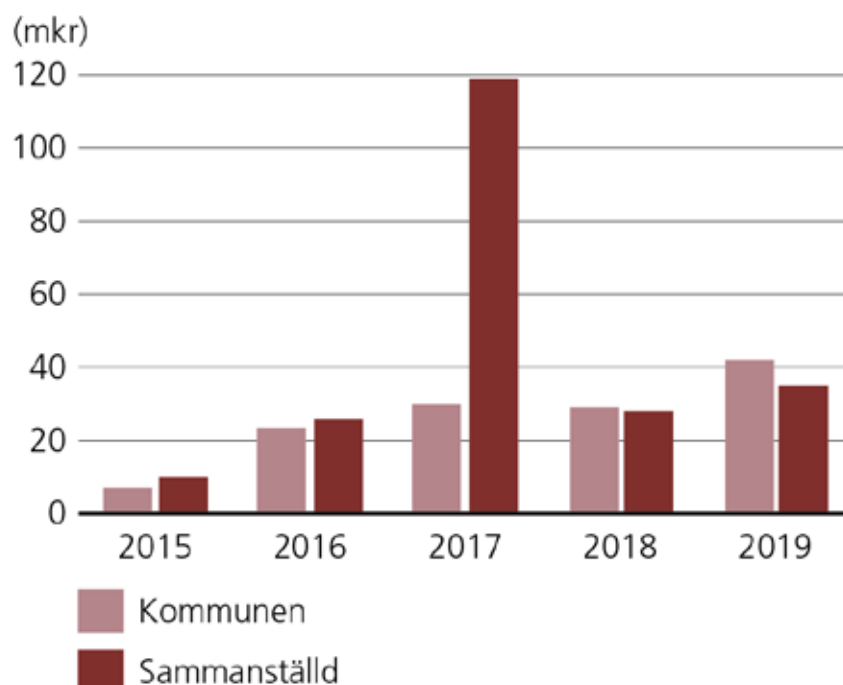
Den historiskt låga räntenivån gynnade resultatet genom att kommunen hade lägre finansiella kostnader.

Nämnderna visade i huvudsak god budgetföljsamhet. Skatteintäkter och utjämning blev högre än den budgeterade nivån.

Resultatet påverkades av realisationsvinster med 0,1 mkr. De avräknas i balanskravsutredningen.

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 35 mkr, vilket var 7 mkr bättre än 2018.

RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER

BALANSKRAVET

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha en ekonomi i balans och redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Senast Hallsbergs kommun inte lyckades uppfylla balanskravet var 2012. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till 42,4 mkr. Efter årets reservering till resultatutjämningsreserven, RUR, uppgick årets resultat till 36,4 mkr.

BALANSKRAVSUTREDNING

(mnr)	2019
Årets resultat	42,5
Samtliga realisationsvinster	- 0,1
Årets resultat efter balanskravsjustering	42,4
Balanskravsresultat tidigare år	
Reservering till resultatutjämningsreserven (RUR)	- 15,0
Årets balanskravsresultat	27,4

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Med kommunallagen som grund har fullmäktige antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserven. Regelverket ger kommunen möjlighet att reservera delar av positiva resultat. Det innebär att tidigare års överskott kan användas för att jämna ut minskade intäkter i samband med senare års underskott efter balanskravsjusteringar.

Totalt har kommunen reserverat 23 mnr 2016–2019. Inga av dessa reserverade medel har kommunen utnyttjat under dessa år.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

(mnr)	2019
Ingående värde	8
Årets reservering till RUR	15
Disponering av RUR	0
Utgående värde	23

BUDGETAVVIKELSER

En viktig förutsättning för en ekonomi i balans är god budgetföljsamhet i verksamheterna.

Totalt uppgick nämndernas överskott till 12,7 mnr. Det var en förbättring med 10,1 mnr från 2018. De senaste fem åren har nämndernas budgetavvikelse förbättrats med 21,2 mnr.

För att uppnå och behålla en god ekonomisk hushållning måste kommunen ha en god balans mellan löpande intäkter och kostnader. Utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag, samt nettokostnader, visar periodvis stora svängningar. De tre senaste åren av den senaste femårsperioden har skatteintäkter och generella statsbidrag ökat snabbare än nettokostnadernas ökning. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med hela 7 procent 2016. Det berodde till stor del på skattehöjningen med 50 öre. År 2019 halverades ökningstakten för nettokostnaderna jämfört med 2018. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade i genomsnitt med 4,34 procent per år under femårsperioden medan nettokostnaderna endast ökade med 3,95 procent i snitt under samma period.

BUDGETAVVIKELSE

Nämnd/styrelse (mnkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunfullmäktige	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Kommunstyrelse	1,2	- 2,3	3,4	3,2	8,3
Drift och service	- 0,2	0,7	- 0,7	0,5	0,2
<i>därav skattefinansierad verksamhet</i>	- 0,2	0,7	- 0,7	0,5	0,2
<i>därav avgiftsfinansierad verksamhet</i>	0	0	0	0	0
Bildningsnämnden	2,2	1,7	0,1	- 0,1	- 0,1
Social- och arbetsmarknadsnämnden	- 11,7	1,9	- 0,6	- 1,1	4,2
Revision, valnämnd med flera	- 0,1	0	- 0,4	0	0
Summa	- 8,5	2,2	1,9	2,6	12,7

ÅRETS RESULTAT - SAMMANSTÄLLDA

Räkenskaper

Årets resultat för de sammanställda räkenskaperna, det vill säga inklusive kommunens bolag, blev ett överskott med 35 mnkr, mot 28 mnkr 2018. Hallbo redovisade ett plus på 0,2 mnkr, HBAB ett plus på 0,3 mnkr, Sydnärkes Utbildningsförbund ett minus på 16,9 mnkr, Nerikes Brandkår plus 5,6 mnkr. Sydnärkes kommunalförbund redovisade ett nollresultat efter justering mot resultatutjämningsfonder.

I Hallsbergs Bostadsstiftelse, Hallbo, var årets resultat efter finansiella poster 169 tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet 1,0 mnkr. Stiftelsens uppdrag är inte att maximera vinsten utan att kvalitetsförbättra kommunens bostäder och områden samt möta det behov av nybyggnation som finns.

Resultatet för HBAB, Hallsbergs Bostads AB, blev plus 371 tkr för första hela verksamhetsåret, jämfört med budgeterade 911 tkr, främst på grund av att fjärrvärmen blev mycket dyrare än budgeterat.

Sydnärkes Utbildningsförbund redovisade ett underskott på 16,9 mnkr mot budget. De främsta orsakerna är uteblivna intäkter från Migrationsverket och från medlemskommunerna avseende utbildning för asylsökande ungdomar och sfi-undervisning. Positivt för förbundet är att tillströmningen av elever från andra kommuner än medlemskommunerna ökar, vilket har ökat intäkterna mer än budgeterat. Under året har förbundet arbetat med kostnadsminskningar inom alla verksamheter vilket lett till att kostnaderna har minskat med 3,4 mnkr jämfört med budget. Flertalet av de åtgärder som vidtagits får full effekt 2020. Förhandlingar pågår med medlemskommunerna om såväl finansiering av sfi som kostnadsfördelningsmodell.

Resultatet för Nerikes Brandkår var ett överskott på 5,2 mnkr. Överskottet beror på ökade intäkter. Under 2019 fick förbundet nästan 2 mnkr i reavinster på sina placeringar samtidigt som Nerikes Brandkår även sålde tjänster som ledning, utbildning och räddningstjänst till andra förbund. Detta i kombination med nästan 1 mnkr högre intäkter än budgeterat för automatlarmen bidrog till det höga resultatet.

Sydnärkes kommunalförbunds resultat blev ett underskott på 147 tkr före avsättning till resultatutjämningspost. Varje kommuns avfallshantering ska finansieras med kommunens taxa, som varje kommunfullmäktige fastställer. Kommunalförbundet redovisar skulderna till fordran på respektive avfallskollektiv. Redovisningssättet innebär att kommunalförbundet inte redovisar något eget kapital.

NETTOKOSTNADERNAS ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH STATS BIDRAG

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Det långsiktiga ekonomiska målet är att kommunens resultat ska vara minst 2 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag, sett över en treårsperiod.

Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, som utgör kommunens finansiella mål, blev 4,6 procent 2019. Målet var 1,6 procent vilket innebär att målet uppfylldes. Femårsresultatet uppgick till 26,2 mnkr per år i genomsnitt. Resultatutvecklingen visade en tydlig förbättring jämfört med föregående femårsperiod då det genomsnittliga resultatet var 19,8 mnkr.

Resultatet kan också åskådliggöras genom att nettokostnaderna ställs i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto. Måttet får därmed inte vara högre än 98 procent, om det ekonomiska målet ska vara uppfyllt.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER SOM ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATS BIDRAG

(procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamhetens nettokostnader	93	92	92	93	92
Avskrivningar	5	4	4	4	3
Finansnetto	1	1	1	0	0
Summa procentandel	99	97	97	97	95

Intäkter

Skatteintäkter och generella statsbidrag är kommunens största inkomstkälla. Intäkternas storlek beror på skattesatsen och skatteunderlaget efter taxering av invånarnas inkomster. Kommunens skattesats var 21,55 kronor per hundralapp.

Skatteintäkterna blev totalt 0,5 mnkr lägre än budgeterat. De preliminära skatteintäkterna var däremot 7,0 mnkr högre än budgeterat.

Slutavräkningen för 2018 var positiv med 0,4 mnkr, medan den preliminära slutavräkningen för 2019 blev negativ med 6,8 mnkr.

Generella statsbidrag och utjämning blev 7,9 mnkr högre än budgeterat.

Intäkten från inkomstutjämningsbidraget blev 4,6 mnkr högre än budgeterat.

Kostnadsutjämningsavgiften blev 1 mnkr högre än budgeterat.

Intäkten från regleringsbidraget blev 4,2 mnkr högre än budgeterat. Övriga delar av generella statsbidrag och utjämning följde i huvudsak budget.

Kostnader

Bruttokostnaderna för den kommunala verksamheten uppgick till 1 116 mnkr (drygt 1,1 miljard). Det var en minskning med 228 mnkr. 2018 påverkades kostnaderna av en engångseffekt på 200 mnkr i samband med att kommunen överlät fastigheter för denna summa till det kommunala bostadsbolaget Hallsbergs Bostads AB.

Den kommunala verksamheten är personalintensiv och av bruttokostnaderna utgjorde personalkostnaderna 56 procent.

Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 2,26 procent, medan ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag var 3,49 procent. Utrymmet mellan intäktsökningen och kostnadsökningen är en avgörande faktor för kommunens möjlighet att skapa en stabil ekonomi med nödvändiga överskott för framtida finansiering av verksamhet och investeringar. För 2019 uppgick utrymmet till 1,23 procentenheter. Det är det största utrymmet under den senaste femårsperioden sedan 2016 (1,56 procentenheter). Då bidrog den höjda skattesatsen med 50 öre till att skapa ett stort utrymme.

Semesterlöneskuld och uppehållslöneskuld uppgick till totalt 26,0 mnkr. Det var en minskning med 0,5 mnkr sedan 2018.

Skulden för okompenserad övertid var 2,5 mnkr, vilket var 0,1 mnkr lägre än 2018. Ferielöneskulden för lärarpersonal ökade med 0,6 mnkr till 5,1 mnkr.

Känslighetsanalys

Tabellen nedan visar hur stor påverkan 1 procentens ökning eller minskning av olika ekonomiska faktorer har på kommunens intäkter och kostnader.

Händelse förändring	Kostnad eller intäkt i mkr
Ränteförändring rörliga lån	+/- 1,0
Löneförändring i %	+/- 6,3
Bruttokostnadsförändring 1 procent	+/- 11,2
Generella statsbidrag 1 procent	+/- 2,1
Skatteförändring 1 procent	+/- 33,0

Finansiella poster

Finansnettot blev 7,8 mnkr bättre än budgeterat. Återbäring från Kommuninvest redovisades med 1,7 mnkr inklusive ränta. De finansiella kostnaderna blev 6 mnkr lägre än budgeterat. Det var i huvudsak räntekostnaden för långfristiga lån som påverkade resultatet. Kommunen tog inga nya lån 2019. Den extremt låga räntenivån gynnade räntekostnaderna.

Nya lagkrav, som införts beroende på finanskrisen och berör större kapital, påverkar Kommuninvest i hög utsträckning. För att fullgöra den obligatoriska insatskyldighet som följer av medlemskapet beslutade kommunen att betala in 534 tkr i särskild medlemsinsats 2015. Kommuninvest ekonomisk förening betalade återbäring till medlemmarna 2019 i form av ränta på insatskapital och återbäring. För Hallsberg blev återbäringen totalt 1,7 mnkr.

Avsättningar, Nedskrivningar och särskilda åtaganden

Kommunen gjorde ingen ny avsättning till lakvattenrening. Lansspråktagande gjordes med 0,5 mnkr. Den kvarvarande avsättningen på 11,0 mnkr beräknas gå till att åtgärda den underdimensionerade reningsanläggningen vid den nedlagda deponin i Vissberga.

Investeringar

Årets nettoinvesteringar uppgick till 108 mnkr av budgeterade 136 mnkr. Det innebär att 79 procent av investeringsbudgeten användes (63 procent 2018).

Den största investeringen var Skördetröskan 4, där förvärvet och andra kostnader uppgick till 32,7 mnkr 2019. Nya förskolan på norr färdigställdes till en kostnad av 15,5 mnkr. Investeringar i skola och förskola gjordes för totalt 42,7 mnkr. Här ingick om- och tillbyggnad av Långängsskolan för 15,3 mnkr samt förskolan Gullvivan 0,4 mnkr.

Drift och service har köpt in maskiner och fordon för 1,7 mnkr. Gata och park har köpt in en ny huggarvagn och ny gräsklippare. Städavdelningen investerade i en ny städmaskin. Måltidsavdelningen har köpt in storköksmaskiner som diskmaskiner, ugnar, blandningsmaskiner och värmevagnar för totalt 0,9 mnkr.

Upprustning av gator och vägar gjordes med 0,7 mnkr, bland annat kompletteringar av gång- och cykelväg i Sköllersta, samt inköp av trafiksäkerhetshöjande utrustning.

Investeringar i gatubelysning gjordes med 0,5 mnkr genom åtgärder vid gång- och cykelväg i Samsala, samt vid Hyttvägen och Södra promenaden i Pålsboda.

Bildningsnämnden investerade totalt 4,6 mnkr varav 1,5 mnkr i idrottsanläggningar.

På Idrottsparken i Hallsberg har löparbanorna renoverats och domartornet med altan färdigställt.

Social- och arbetsmarknadsnämndens investeringar uppgick till totalt 2,1 mnkr. Större investeringar gjordes i inventarier, it- och arbetstekniska hjälpmedel samt ett medicinskåp.

Sanering av VA-ledningar utfördes för 6,0 mnkr.

Vatten- och avloppsinvesteringarna för exploatering i Vibytorpsområdet uppgick till 1,5 mnkr.

Tabellen nedan redovisar större investeringsprojekt.

Pågående investeringsprojekt överförs i särskilt beslut. För skattefinansierade investeringar 2019 fanns 112,7 mnkr budgeterade. Budgeterade investeringar i VA-verksamheten uppgick till 23,1 mnkr.

STÖRRE INVESTERINGAR SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET

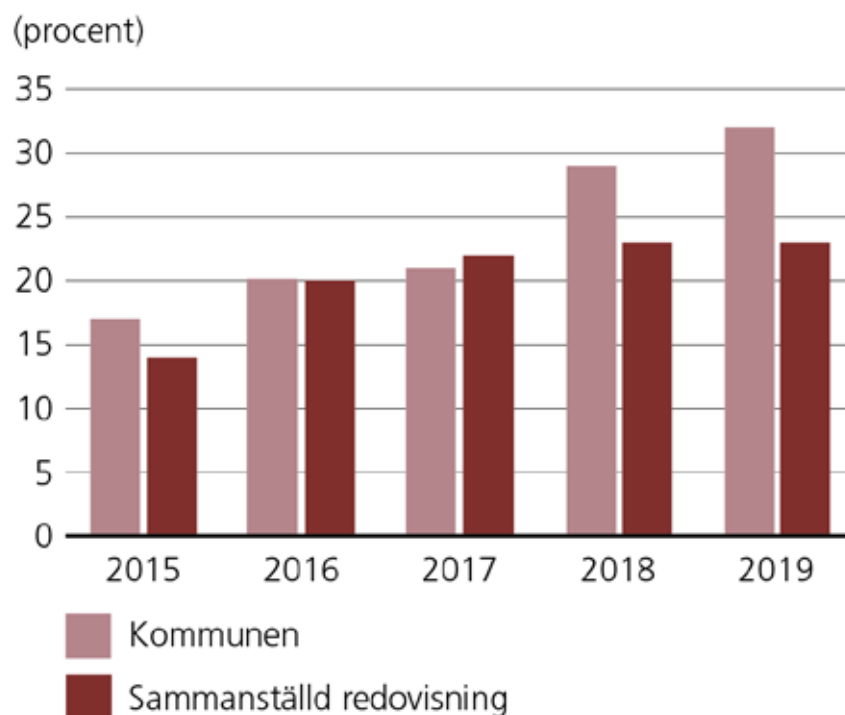
Belopp i tkr	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Skördetröskan 4	- 32 694	- 33 221	527
Äppellunden förskola, norr	- 15 509	- 17 992	2 483
Långängsskolan ombyggnad	- 15 330	- 22 619	7 289
Stocksätterskolan ombyggnad	- 6 229	0	- 6 229
Hallsbergs kommun, fasad	- 4 443	- 6 500	2 057
Sydnärkehallen, tak	- 2 381	- 2 100	- 281
Inköp maskiner och fordon DOS	- 1 697	- 1 700	3
Inventarier Långängsskolan	- 1 582	0	- 1 582
Inventarier BIN	- 1 483	- 1 870	387
Idrottsanläggningar	- 1 482	- 800	- 682
Inventarier och data SAN	- 1 440	- 1 541	101
Tillagningskök Alléskolan	- 1 225	- 1 300	75
Trafiksäkerhetsprojekt	- 1 116	- 1 500	- 384
Sydnärkehallen, omkl duschar	- 1 007	- 1 050	43
Måltidsavdelningen	- 901	- 800	- 101
Upprustning gator och vägar	- 745	- 456	- 289
Gatubelysning	- 507	- 1 080	573

Belopp i tkr	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Receptionen centrumhuset	- 504	- 1 000	496
Brandskydd och larm, skolor	- 497	- 500	3
Exploatering Hässlebergsskogen	- 465	0	- 465
Förskolan Gullvivan	- 321	- 400	79

STÖRRE INVESTERINGAR VA-VERKSAMHETEN

Belopp i tkr	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Sanering VA-nät	- 5 963	- 4 000	- 1 963
Avloppsreningsverk	- 3 618	- 4 100	482
Exploatering Vibytorp 2 D	- 1 470	0	- 1 470
Sjölodningen Tisaren	- 1 077	- 12 374	11 297

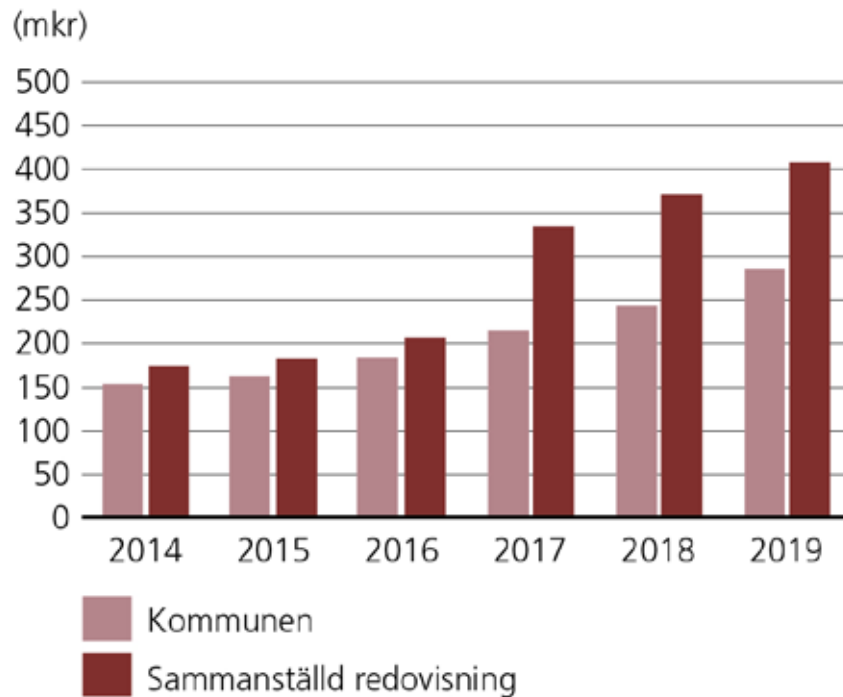
SOLIDITET

Sol-iditeten uppgick till 32 procent den 31 december 2019. Det var en ökning med 3 procentenheter. För den sammanställda redovisningen var den 23 procent (lika som 2018) Orsaken var god likvid och överskott.

Sol-iditeten beskriver den ekonomiska styrkan på längre sikt. Den visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Förändringarna i detta finansiella mått påverkas av investeringstakt, nyupplåning, andra skuldförändringar och av det ekonomiska resultatet. Ju lägre sol-iditet, desto högre framtida kostnader.

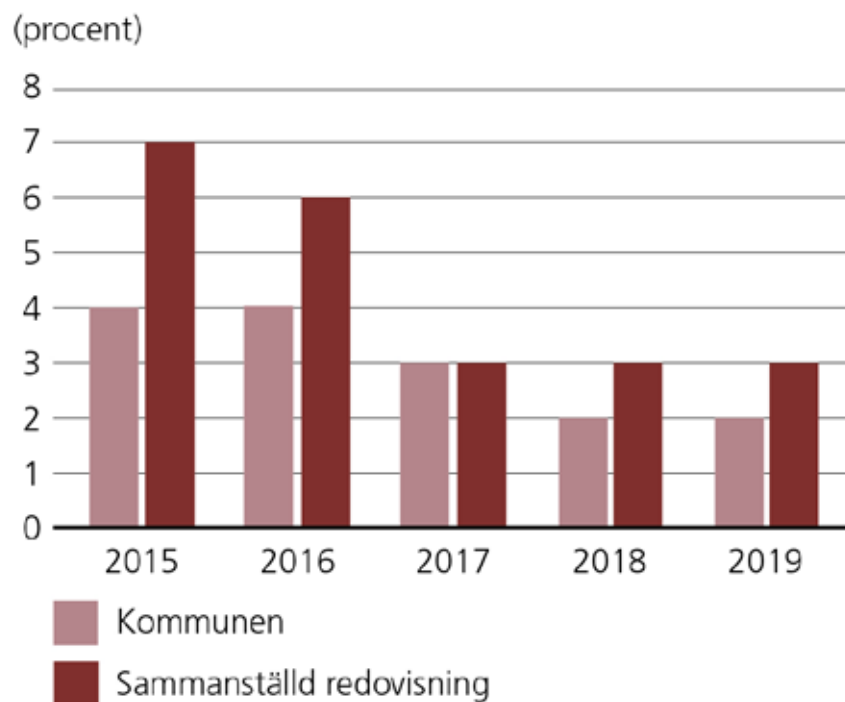
EGET KAPITAL

Det egna kapitalet har ökat varje år under den senaste femårsperioden.

För att kommunens förmögenhet, som har skapats av tidigare generationer, inte ska urholkas och för att kommande generationer inte ska belastas av dagens konsumtion, krävs en viss resultatnivå. Sedan 2015 har det egna kapitalet ökat med 78 procent. För koncernen är ökningen större, 223 procent.

SKULDSÄTTNINGSGRAD

Skuldsättningsgraden låg kvar på 2 procent.

I den sammanställda redovisningen ökade långsiktiga medan kortfristiga skulder sjönk något.

Skuldsättningsgraden låg kvar på 3 procent.

Skuldsättningsgraden beskriver hur stor del av tillgångarna som kommunen finansierat med lån och beskriver därmed kommunens finansiella risk, framför allt räntekänsligheten.

En skuldsättning över 1 procent betyder att skulderna är större än det egna kapitalet. En hög skuldsättningsgrad innebär en högre ekonomisk risk.

SOCIAL INVESTERINGSFOND

Kommunstyrelsen beslutade i december 2015 att införa en social investeringsfond. Fondens syfte är att minska utanförskap, bryta långvarig arbetslöshet och förbättra integrationen. Beslutet innebar att reserverade medel på balansräkningen för tidigare inte utnyttjade medel, som utbetalats i form av statsbidrag för flyktingmottagande, fördes över till fonden. Den ursprungliga avsättningen i bokslutet 2015 uppgick till 8,4 mnkr.

Det ingående saldot 2019 uppgick till 9,2 mnkr.

Under 2019 tog kommunen 2,9 mnkr av fondens medel i anspråk. I bokslutet 2019 avsatte kommunen 4 mnkr i fonden. Utgående saldo uppgick därmed till 10,3 mnkr.

Fonden redovisas som en del av eget kapital, men påverkar inte den externa redovisningen i form av resultat- och balansräkning.

Risk och kontroll

KORTFRISTIG BETALNINGSFÖRMÅGA

Kassalikviditeten %	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunen	68	79	190	74	59
Sammanställd redovisning	81	96	115	87	79

Kassalikviditet är summan av likvida medel och kortfristiga fordringar i förhållande till kortfristiga skulder. Kassalikviditeten för kommunen den 31 december uppgick till 59 procent. Det var en försämring med 20 procent. De likvida medlen i form av banktillgodohavanden försämrades. Kommunens likviditet har ändå varit så god att investeringarna på 108 mnkr kunnat finansieras utan nya lån. Försämringen för den sammanställda redovisningen på 9 procent berodde på att hela koncernen hade god likviditet och bekostade investeringarna utan att låna.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Värderingen av tillgångar och skulder i balansräkningen sker utifrån kravet på att få en rättvisande resultaträkning. Med rättvisande menas bland annat att mätningen är konsekvent över tiden och att det går att jämföra enskilda år. I redovisningssammanhang betraktas därför verksamheten som om den ska fortsätta i all oändlighet (fortlevnadsprincipen). Till detta kommer svårigheten att värdera kommunala tillgångar. Tillgångarna är ofta av så kallad allmännyttig karaktär och saknar marknadsvärden. Sammantaget med balansräkningens resultatutredande roll innebär det att kommunen bör ha en restriktiv hållning vid värdering av balansräkningens poster (försiktighetsprincipen). Fastigheter, anläggningar och inventarier är redovisade till ett värde av 698 mnkr. De finansiella anläggningstillgångarna uppgick till sammanlagt 40 mnkr. Aktier och andelar i övriga bolag uppgick till 2,4 mnkr. Det bokförda värdet för andelar i Kommuninvest ekonomisk förening var 0,5 mnkr. Det totala insatskapitalet efter de insatsemmissioner som kommunen medverkade i 2002–2015 uppgick till 13,8 mnkr. Det redovisas inte som en finansiell tillgång utan med en upplysning i bokslutet. Aktierna i det nybildade bolaget Vätternvatten AB bokfördes med 1,9 mnkr. Grundfondskapitalet i den kommunala bostadsstiftelsen Hallbo uppgick till 23,6 mnkr. Förlagslånet¹ till Kommuninvest uppgick till 2,1 mnkr. Utöver kapitalförstärkningen via resultatet gjordes 2010 en emission av förlagslånet om 1 miljard kronor till medlemmarna i Kommuninvest.

LÅNESKULD

Låneskuld (mnkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunen	486	471	464	260	260
Sammanställd redovisning	938	922	820	834	971

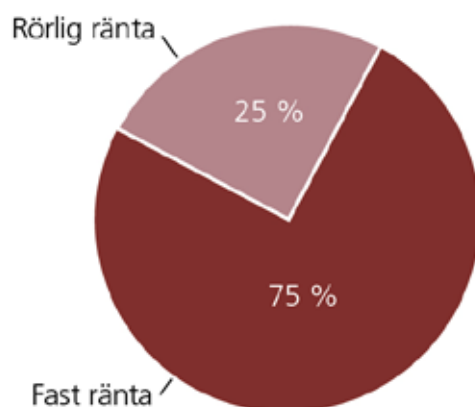
¹Ett förlagslån är ett långfristigt lån utan särskild säkerhet, och kan redovisningsmässigt betraktas som ett mellanting mellan skuld och eget kapital.

Kommunens låneskuld uppgick till 260 mkr på balansdagen. Det var oförändrat jämfört med 2018. Låneskulden för den sammanställda redovisningen uppgick till 971 mkr, en ökning med 137 mkr.

Kommunens räntekostnader uppgick till 2,9 mkr. Låga rörliga räntor och möjligheten att binda lån på längre löptider till låg ränta har minskat räntekostnaderna.

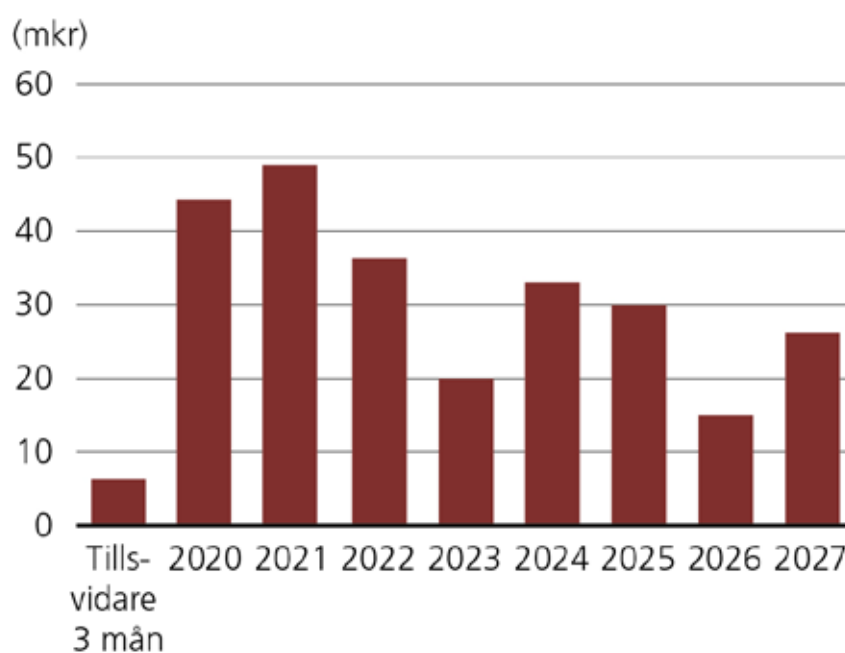
Den 31 december var 75 procent av låneskulden bunden med fast ränta och 25 procent löpte med rörlig ränta.

FÖRDELNING RÖRLIG OCH FAST RÄNTA

En relativt stor andel bundna räntor ger trygghet inför framtiden, eftersom räntekostnaderna då är kända. Nackdelen är naturligtvis lite högre räntor. Även om ränteläget är gynnsamt, är fasta räntor högre än rörliga. En spridning av kapitalbindningen är viktig, så att inte alla lån omsätts samtidigt.

KAPITALBINDNING LÅNESKULD

BORGENSÅTAGANDE

Totalbeloppet för kommunens borgensåtaganden ökade med 129 mnkr. Borgen för Hallbo ökade med 74 mnkr. Hallbo investerade totalt 82 mnkr, upplåningen ökade med 75 mnkr. Bostadsbolaget HBAB:s borgen ökade med 60 mnkr. HBAB investerade för 66 mnkr. Nyupptagna lån i bostadsbolaget uppgick till 60 mnkr. För bostadsrättsföreningarna minskade borgen med 6 mnkr. Borgen för Sydnärkes Utbildningsförbund ökade med 1 mnkr.

Hallsbergs andel av utbildningsförbundet uppgick till 48 procent.

I samband med bildandet av det gemensamma kommunala bolaget Vätternvatten AB, som ansvarar för dricksvattenförsörjning från Vättern, beslutade kommunfullmäktige att ingå borgen för bolagets låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 22 mnkr. Inga lån har hittills tagits upp i Vätternvatten AB. Hallsbergs andel i bolaget är 7,96 procent. Övriga delägare är Örebro kommun, Kumla kommun, Lekebergs kommun, samt Laxå Vatten AB.

Återstående borgensåtaganden bedöms ha relativt låg risk. Finansiella rekonstruktioner med stora kommunala insatser gjordes tidigare i Hallbo, vars ekonomi och verksamhet har utvecklats i positiv riktning vad gäller både resultat och uthyrningsgrad. Det strukturella resultatet har förbättrats i flera år. Årets resultat, 0,2 mnkr, blev lägre än 2018 (1,4 mnkr). 2017 blev resultatet 87 mnkr, det påverkades dock i hög grad av försäljningen av 306 lägenheter till bostadsbolaget Akka Egendom Hallsberg AB. 2016 var resultatet 2,3 mnkr.

Uthyrningsgraden har ökat och uppgick 2019 till 99 procent.

Hallsbergs kommun ingick 1993 en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s alla nuvarande och framtida förpliktelser. Alla medlemskommuner ingick med likalydande borgensförbindelser.

PENSIONER

Pensionsförpliktelser

Pensionsåtagandet redovisas enligt kommunallagens intentioner, enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att en mindre del redovisas som avsättning i balansräkningen och en större del läggs som ansvarsförbindelse. Kommunen har ett omfattande pensionsåtagande på 404 mnkr (413,4 mnkr). De pensioner som intjänats fram till 1998 uppgår till 334 mnkr och redovisas enligt rekommendationerna som en ansvarsförbindelse. Det innebär att 83 procent av pensionsförpliktelsen ligger utanför balansräkningen.

Kommunen anlidade KPA som pensionsadministratör och KPA har beräknat pensionsskulden. Aktualiseringsgraden² den 31 december 2019 var 96 procent. Det var oförändrat jämfört med 2018, och bedöms vara en relativt hög nivå. För personer som är aktualiserade, det vill säga där alla pensionsgrundande tider är utredda, är pensionsåtagandet beräknat enligt dessa. För dem som inte är aktualiserade uppskattar KPA en pensionsgrundande tid. I takt med att även de aktualiseras, justeras ansvarsförbindelsen.

Inga visstidspensioner redovisades i bokslutet 2019.

Löneskatt för de beräknade pensionsförmånerna redovisades också under avsättningar med 13,8 mnkr (12,8 mnkr 2018).

Pensionsförmåner redovisade som ansvarsförbindelser uppgick till 269 mnkr exklusive löneskatt (280 mnkr). Löneskatten var 65 mnkr (68 mnkr).

²Med aktualiseringsgrad menas andelen av personakterna för nuvarande och tidigare anställd personal som är uppdaterad avseende pensionsgrundande anställningar.

Pensionsutbetalningar

De pensionsmedel som intjänats från 1998 utbetalas för den anställdes egen placering hos pensionsförvaltare. Enligt avtalet KAP-KL beräknas den avgiftsbestämda ålderspensionen med en årlig pensionsavgift från och med månaden efter den månad arbetstagaren fyller 21 år.

Avgiften beräknas till 4,5 procent av ett avgiftsunderlag.

Kostnaden för 2019 redovisas som kortfristig skuld och beräknas till 30,2 mnkr inklusive löneskatt.

Pensionsförvaltning

Kommunfullmäktige beslutade 2001 om riktlinjer för pensionsförvaltning. Det finns inga medel särskilt placerade för kommunens pensionsutbetalningar. Kommunen återlånar den samlade pensionsskulden till verksamheten.

PENSIONS-FÖRVALTNING

(mnkr)	2018	2019
Avsättning för pensioner	65	70
<i>Ansvarsförbindelser</i>		
Pensionsförpliktelser som inte		
upptagits bland avsättningar	348	334
Finansiella placeringar		
Totalt återlånat	413	404

Förväntad utveckling

EKONOMI PÅ SIKT

Utvecklingen av sysselsättning och tillväxt har stor betydelse för kommunens intäkter, som till den övervägande delen består av skatter och generella statsbidrag. Grunden för en stark välfärd är en ekonomi i balans. Målet är ekonomiskt överskott i goda tider för att ha en buffert när tiderna blir sämre.

Hallsbergs budgeterade resultat för 2020 är 15,8 mnkr. För 2021 och 2022 är det budgeterade resultatet 16,1 respektive 16,5 mnkr. Det motsvarar ett mål på 1,6 procent av kommunens resultat i förhållande till totala skatteintäkter och statsbidrag.

I Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) första **skatteunderlagsprognos** för 2020 förväntas svagare konjunktur i Sverige, vikande sysselsättning och dämpade löneökningar. Det väntas dock inte bli någon djupare konjunktursvacka. Skatteunderlagets tillväxt bedöms avta 2019 och förbli svag även nästa år. Det gör att kommunens utmaningar att klara välfärden blir svårare, inte minst kommande år. De ekonomiska utmaningarna blir alltmer påtagliga för kommuner och regioner. Starka offentliga finanser ger dock ett utrymme att stärka kommunernas och regionernas ekonomiska möjligheter att bedriva välfärd och göra nödvändiga investeringar, exempelvis genom höjda generella statsbidrag, enligt SKR. Jämfört med den skatteunderlagsprognos som SKR presenterade i december har ökningen av skatteunderlaget justerats ner för 2019 och 2020. Orsaken är att löneökningarna beräknas bli något lägre än den tidigare bedömningen.

Jämfört med de budgeterade intäkterna visar prognosen en minskning för 2020, främst beroende på färre invånare än befolkningsprognosen i budget 2020.

För 2021 är prognosen enligt budget. Prognosen för 2022 visar högre intäkter än budgeterat.

Under 2020 kommer SKR att presentera nya prognoser för skatteintäkter och kommunal utjämning vid cirka tio tillfällen.

Kommunens kostnader påverkas även av **förändringar i demografi** och förändrade behov, förväntningar och krav.

Kommunen utarbetar varje år förutsättningar inför planering och beslut om verksamhetsmål och budget. En viktig del är befolkningsprognosen. Prognosen som låg till grund för budgeten 2019 och flerårsplanen 2020–2021 pekade på en viss befolkningsökning, bland annat genom inflyttning till kommunen de närmaste åren. År 2019 minskade invånarantalet med 22 personer. En revidering av befolkningsprognosen görs våren 2020 inför kommande planeringsperiod.

Befolkningsökningen de fem senaste åren gav totalt 617 nya invånare. Det motsvarade 4,03 procent och påverkade verksamheterna och den kommunala ekonomin.

Under kommande planeringsperiod 2021–2023 finns flera osäkerhetsfaktorer för strategisk planering och prognoser. Faktorerna handlar om invandring, inflyttning och takten på nyproduktion av bostäder.

Räntenivån har stor betydelse för hur kommunens finansiella kostnader utvecklas.

Den starka konjunkturen i Sverige har mattats av och blivit mer balanserad. Såväl den globala som den svenska ekonomin har utvecklats i linje med Riksbankens prognoser i december och utsikterna för inflationen och konjunkturen är i stort sett oförändrade. Även om fallande energipriser väntas dämpa inflationen 2020 bedömer Riksbanken att den därefter kommer att vara nära målet på 2 procent. Riksbanken beslutade därför att lämna reporäntan oförändrad på 0 procent vid sitt möte

i februari 2020. Prognosen för räntan är densamma som i december. Reporäntan väntas vara kvar på 0 procent under nästan hela prognosperioden, vilket bidrar till en god ekonomisk utveckling och en inflation nära målet.

Löneökningar har stor påverkan på den kommunala ekonomin. År 2020 kommer att bli SKR:s största avtalsår någonsin. Totalt ska 500 avtal på hela arbetsmarknaden omförhandlas för 2,8 miljoner arbetstagare.

På den kommunala sidan finns det sex centrala kollektivavtal om löner och allmänna bestämmelser, så kallade huvudöverenskommelser, som ska omförhandlas. Avtalen omfattar totalt 650 000 arbetstagare.

Fackförbundet Kommunals avtal påverkar kommunernas lönekostnader allra mest, men Kommunal har lämnat LO-samordningen.

Avtalet på industrisidan avgör nivåerna för förhandlingarna på övriga områden genom det så kallade "märket". Industrierbetsgivarna kräver en tydlig minskning i löneökningstakten. Pensionen är en viktig fråga i de kommande löneförhandlingarna.

Pensionsskulden i kommuner och regioner beräknas enligt *RIPS, Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld*. För att inte underskatta åtagandet är det viktigt att räntan är korrekt. Pensionsskulden är beräknat på dagens värde av de framtida pensionsutbetalningarna. Ju lägre diskonteringsränta, desto högre skuld.

Två beslut fattades under 2019 gällande RIPS. Det ena beslutet gällde regelverket kring RIPS, det andra beslutet gällde räntan.

Skälet till förändringarna i RIPS-regelverket är förändringar i redovisningslagen, som medför att SKR behöver fatta ett årligt beslut om diskonteringsränta och andra antaganden vid beräkning av pensionsskuldens storlek.

Tidigare fanns en begränsning i RIPS-riktlinjerna som angav att beslut om ränta endast kan fattas om indikatorn i nuvarande modell gick utanför intervallet. Ändringarna av riktlinjer bygger på en översyn av RIPS-riktlinjerna och RIPS-kommitténs uppdrag, som ledde till att SKR:s styrelse fattade beslut om förändringar den 14 juni.

Efter förslag från RIPS-kommittén beslutade SKR att diskonteringsräntorna för nuvärdesberäkning av pensionsskulden skulle vara oförändrade för 2019.

Den totala **kommunala skatten** för 2020 höjs med i snitt 2 öre. Skattesatsen till regioner höjs i genomsnitt med 7 öre.

Lägst skatt har Österåkers kommun medan invånarna i Dorotea får den högsta skatten i landet. Både höjningar och sänkningar förekommer. Skatten höjs i 61 kommuner, det beror till största delen på höjd regionalskatt.

I Örebro län är skattesatserna för regionen och alla kommuner oförändrad.

Hallsberg har den tredje lägsta skattesatsen i länet efter Ljusnarsberg och Örebro.

Riksdagen beslutade i november 2019 att fastställa regeringens förslag till ändringar i **kostnadsutjämningsystemet**. Regeringens förslag innebär att tre nya delmodeller införs i kostnadsutjämningsystemet. Sammanräkningen av delmodellerna avgör om kommunerna och regionerna får ett kostnadsutjämningsbidrag eller får betala en kostnadsutjämningsavgift. De nya delmodellerna är kommunal vuxenutbildning, infrastruktur och skydd samt verksamhetsövergripande kostnader. Samtidigt försvinner de nuvarande delmodellerna barn och ungdomar med utländsk bakgrund, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur och löner. De komponenter som ingår i de delmodeller som tas bort överförs till andra delmodeller. Kommuner och regioner får möjlighet till successiv omställning genom ett införandebidrag som begränsar intäktsminskningarna till följd av de föreslagna förändringarna. Införandebidraget finansieras av alla kommuner och regioner, inom ramen för anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Förslaget innebär även att kostnadsutjämningsystemet i större utsträckning tar hänsyn till bebyggelsestruktur och socioekonomiska förhållanden, vilket förbättrar systemets förmåga att ge kommuner och regioner

likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd till invånarna. Lagändringarna började gälla den 1 januari 2020. Beräknad total effekt för Hallsberg innebär en förbättring med 12 mnkr för 2020 jämfört med det kostnadsutjämningsystem som gällde till och med 2019. Det inkluderar beräknade övergångsregler.

Kommunfullmäktige ska fastställa riktlinjer för **god ekonomisk hushållning**. Med utgångspunkt i den långsiktiga inriktningen och definitionen av vad som är god ekonomisk hushållning ska kommunen i budgeten ange finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Bland de kommuner som förändrar målen långsiktigt avser den största gruppen att höja resultatmålet, främst för att parera ökade investeringar. Det finns även kommuner som sänker sina resultatmål på lång sikt. Ett motiv för detta är att man befinner sig i en expansiv fas i kombination med stora behov av underhållsåtgärder.

FRAMTIDA VERKSAMHET

Heltid är en viktig fråga för välfärdens arbetsgivare och allt fler medarbetare i kommunerna och regionerna jobbar heltid. För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar är det avgörande att fler medarbetare arbetar heltid. Att **heltidsarbete blir norm** i välfärden är en nödvändighet. Skolan, vården och omsorgen behöver rekrytera hundratusentals nya medarbetare de närmaste åren. Dels för att ersätta medarbetare som går i pension, dels för att behovet av vård, skola och omsorg ökar. När fler medarbetare i välfärden arbetar heltid, minskar rekryteringsbehoven samtidigt som jobben blir attraktivare och jämställdheten ökar. SKR och Kommunal slöt 2016 ett avtal med tydliga mål om att införa heltidsarbete som norm. Projektet kallas för *Heltidsresan*, och innebär att SKR och Kommunal arbetar gemensamt i ett femårigt projekt för att heltidsarbete ska bli norm. Målet ska följas upp varje år och planen sträcker sig fram till 2021. Kommunstyrelsen har beslutat att successivt införa heltid som norm på social- och arbetsmarknadsförvaltningen 2018–2019. Övriga förvaltningar påbörjar heltidsresan under perioden 2020–maj 2021. All nyrekrytering ska vara heltidstjänster och alla som arbetar deltid ska erbjudas heltid.

För att möta kommande behov av fler platser på vård- och omsorgsboenden beslutade kommunfullmäktige i september att bygga ett **nytt vård- och omsorgsboende** med 128 lägenheter. Byggnationen påbörjades i oktober intill vårdcentralen, och beräknas bli klart vid årsskiftet 2021–2022. Det befintliga äldreboendet vid Kullängen med 70 platser kommer att ersättas med det nya boendet. Länsgården Fastigheter AB bygger äldreboendet med Hallsbergs kommun som hyresgäst. Investeringen beräknas uppgå till 325 mnkr.

Hallsbergs Bostads AB sköter drift och förvaltning av hyresfastigheter samt vård- och omsorgsfastigheter på uppdrag av kommunens fastighetsavdelning. Totalt 48 nya lägenheter i kvarteret Lien på norr i Hallsberg har byggts i bostadsbolagets regi med inflyttning under våren 2020. Bostadsbyggandet är viktigt för Hallsbergs utveckling.

Nya regler om översiktsplanering börjar gälla i april 2020.

Plan- och bygglagens tredje kapitel förändras med syfte att säkerställa en bättre kontinuitet i översiktsplaneringen, att regelverket ska ge stöd för en god tillämpning och att översiktsplanen i högre utsträckning än idag ska underlätta för efterföljande planering och prövning. Det gäller till exempel vid detaljplaneläggning och prövning av bygglov och förhandsbesked. En nyhet är att kommunen i början av varje mandatperiod ska anta en planeringsstrategi. I den ska kommunfullmäktige ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar och kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen samt bedöma om planen är aktuell. Planeringsstrategin, som ersätter aktualitetsprövningen, är en förutsättning för att översiktsplanen ska anses aktuell. Även bestämmelserna om översiktsplanens innehåll ändras, bland annat för att förtydliga och underlätta dialogen mellan stat och kommun.

Den gällande översiktsplanen antogs av kommunfullmäktige 2016. Det finns nya detaljplaner färdiga och andra som ska utarbetas. Riktlinjerna för markanvisningar antogs av kommunfullmäktige 2016. Markanvisningarna underlättar för fler aktörer att bygga i Hallsberg.

Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommuner och regioner behöver rekrytera många nya medarbetare de kommande åren. Glädjande nog finns ett stort intresse för yrkena bland ungdomar. Arbetsgivarnas utmaning är att ta vara på det stora intresset och erbjuda

en bra arbetsmiljö och möjligheter till en långsiktig professionell utveckling. Kommunens ledningsgrupp har under 2019 tagit fram och beslutat om en strategi för att säkra den viktiga **kompetensförsörjningen**. Varje förvaltning arbetar i sin tur med att ta fram en kompetensförsörjningsplan för sin egen verksamhet. Det är ett ständigt pågående arbete att vara en attraktiv arbetsgivare och locka den kompetens som behövs för att ge medborgarna den service de behöver.

Integrationsenheten har anpassats till ett fortsatt minskat **flyktigmottagande**. Prognosen för 2020 är två personer för anvisad bosättning och 41 personer som egenbosättare utifrån Migrationsverkets prognos i juli 2019. Förutom lagstadgade insatser som undervisning i svenska för invandrare (sfi), utökad samhällsorientering, arbetsträning, bosättning, mottagning och råd, stöd och vägledning, fortsätter verksamheten med övriga integrationsinsatser som integrationspedagog, föreläsningar och tidsbegränsade arbetsmarknadsinsatser.

Investeringar och upplåning

Under 2019 gjorde kommunen investeringar för totalt 108 mnkr, varav 97 mnkr i skattefinansierad verksamhet. Tack vare ett starkt finansiellt resultat och relativt god likviditet kunde investeringarna göras utan nya lån. Åren 2020–2022 uppgår de budgeterade investeringarna till 84 mnkr, 132 mnkr respektive 108 mnkr. Under 2020 kommer kommunen sannolikt att behöva ta nya lån för att betala en del av investeringarna. Det är då positivt att räntenivåerna för lån fortfarande är ganska fördelaktiga. Prognosen för Riksbankens reporänta från det senaste beslutet i februari 2020 var densamma som i december 2019. Reporäntan väntas vara kvar på 0 procent under nästan hela prognosperioden till och med 2022, vilket bidrar till en god ekonomisk utveckling och en inflation nära målet.

För att möta den klimatförändring som pågår är ett förslag att ta fram en **klimatanpassningsplan** för Hallsbergs och Kumla kommuner. En kommun ansvarar för en mängd funktioner och service som påverkas av ett varmare klimat. Alla dessa verksamheter behöver anpassas till klimatförändringarna. Redan idag kan extrema väderhändelser påverka verksamheter och funktioner i kommunen. Klimatanpassning är att genom förebyggande arbete minska negativa effekter nästa gång något liknande eller ännu värre händer. Den mall som SMHI tagit fram som stöd till kommunerna att arbeta med klimatanpassningsplanen omfattar kommunens alla verksamheter, uppdelade på nio olika verksamhetsområden. Kommunen har ett tydligt ansvar för klimatanpassning genom sitt ansvar för den fysiska planeringen.

Kommunstyrelsen

Antal ledamöter: 15

Antal anställda: 42

Ordförande: Magnus Andersson

Förvaltningschef: Lena Fagerlund

Kommunstyrelsen redovisade för sin egen verksamhet ett överskott på 6 mnkr inklusive kommunens outnyttjade planeringsreserv. Exklusive planeringsreserven som uppgick till 4 mnkr redovisade kommunstyrelsen ett överskott på 2 mnkr.

Kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, dess utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. Förvaltningens uppgift är att samordna strategisk ledning och styrning och bistå övriga verksamheter via administrativa avdelningen, personalavdelningen, ekonomiavdelningen, avdelningen för samhällsplanering samt avdelningen för näringslivsfrågor, kommunikation och säkerhet.

ÅRETS VERKSAMHET

Förvaltningen arbetar strategiskt för att skapa förutsättningar för stadsutveckling och bostäder inom ramen för Centrumplanen. Planen har varit ute på dialog där allmänheten haft möjlighet att lämna synpunkter. Kommuninvånarna har visat ett stort intresse och lämnat många synpunkter. Centrumplanen färdigställs under 2020.

Arbetet med VA-försörjningen längs Tisarens norra strand fortskrider och sker parallellt med Askersunds kommun där överföringsledningar, pumpstationer och distributionsnät i Toskabäcken ingår. Byggnationen påbörjas i januari 2020 och pågår till första kvartalet 2021.

Vättern AB, som har till uppgift att ansvara för och främja en god vattenförsörjning till de kommuner som är delägare i bolaget (Kumla, Laxå, Lekeberg, Örebro och Hallsberg) har tagit fram ett förslag som innebär bortledning av vatten från Vättern via en cirka 36 km lång bergtunnel fram till ett nytt planerat vattenverk i Håkanmo i Hallsberg. Därefter ska vattnet via markledningar distribueras till respektive kommuns verksamhetsområde för dricksvatten. Planerad driftstart för uttag av vatten ur Vättern är år 2027.

Fastighetsregleringen av Lien 8 är genomförd och bygget av 48 lägenheter av Hallsbergs Bostäder AB pågår. Totalt har 25 småhustomter sålts under året och nu finns 54 tomter klara för försäljning från årsskiftet.

En utredning pågår om hur kommunen ska arbeta långsiktigt med åtgärder för att förhindra översvämningar och ett förslag är att bygga en våtmark med dagvattenfördröjning. Just nu undersöks tre olika placeringar av våtmark.

Under året har resultaten i attityd- och kvalitetsmätningarna NKI (nöjd-kund-index) och Svenskt Näringslivs ranking förbättrats för kommunen. NKI-resultatet har gått från 66 till 72 (av 100) och i näringslivsrankningen har Hallsbergs kommun klättrat 73 placeringar.

Förvaltningen har tagit första steget mot en mer tydlig profilering av Hallsbergs kommuns etableringsbara mark genom en informativ film som ligger ute på kommunens hemsida och på www.nodepole.com (<http://www.nodepole.com>).

För andra året öppnades Kånsta kvarn upp för besök från allmänheten, som bland annat kunde se resultatet av alla renoveringar. 1 716 personer besökte kvarnen under två dagar.

Förvaltningen har utvecklat och lanserat en ny webbplats för kommunen och arbetet med digital tillgänglighet påbörjades 2019. Arbetet fortsätter hela 2020.

För att öka kunskapen om var det finns otrygga platser i kommunen har trygghetsvandringar genomförts i Hallsbergs kommuns tätorter. Upplevelsen av otrygghet hör ofta ihop med brister i belysning och mycket buskage.

Under hösten beslutade Hallsbergs kommun att samverka i en gemensam arkivorganisation med övriga Sydnärkekommuner, Sydnärkes kommunalförbund och Sydnärkes Utbildningsförbund. Den gemensamma arkivorganisationen startar 1 januari 2020.

Införandet av ny växel och telefoni avslutades i februari och medarbetarna i kontaktcenter har sedan dess arbetat med att ta fram rutiner och arbets sätt för att hantera nya funktioner i växel- och telefonisystemet.

Ett digitalt system för registrering av besökare till kommunhuset har införts och i samband med det har kommunledningsgruppen fastställt regler för besök och tillgång till kommunhuset. Under året har 3 000 besökare registrerats i kommunhuset.

Valkansliet arbetade våren 2019 med förberedelser och genomförande av EU-valet. Under april hölls sju utbildningstillfällen för cirka 100 röstmottagare inklusive valförrättare. Under förtidsröstningen fanns det sju vallokaler och under valdagen genomfördes val i elva valdistrikt.

Utifrån den övergripande strategin för kompetensförsörjning stöder HR-avdelningen förvaltningarna i arbetet med att ta fram kompetensförsörjningsplaner.

Under året fortsatte arbetet med en ny version av ekonomisystemet som uppgraderades 2018. Den nya versionen ger möjligheter till fortsatt utveckling av bland annat rutiner för planering och uppföljning.

I slutet av 2017 införde kommunen Stratsys, ett verktyg för bland annat planering, uppföljning och beslutsstöd. 2019 var det första året då alla nämnders rapporter och även den kommungemensamma rapporten producerades i Stratsys. Även den interna kontrollplanen och arbetet med internkontroller som riskanalyser, kontrollmoment och uppföljning finns nu i Stratsys. I planeringsprocessen har kommunen sett över och reviderat kommunens strategiska mål och nämndmål inklusive indikatorer, som ska gälla från och med 2020.

Kommunstyrelseförvaltningen har ansvarat för fyra större strategiska lokalförsörjningsprojekt. Den nya förskolan Äppellunden har färdigställts med inflyttning för åtta avdelningar. Långängsskolan sista ombyggnadsetapp har slutförts. Planeringen inför ett nytt vård- och omsorgsboende har övergått till beslut om genomförande och byggnationen har påbörjats. Fastigheten Skördetröskan är under ombyggnad för inflyttning under 2020 av bland annat gatukontorets verksamheter.

MÅLUPPFYLLELSE

HÅLLBAR KOMMUN

Nämndmål		Hallsbergs kommun ska ha en hållbar ekonomi.
-----------------	---	---

Indikator Ekonomiskt resultat 1,6 %.

Kommentar

Det ekonomiska resultatet var 4,6 % och därmed bedöms nämndmålet som uppfyllt.

Nämndmål		Utsläppen av växthusgaser från den kommunala verksamheten ska årligen minska för att Hallsbergs kommun senast år 2030 ska vara fossilbränslefritt.
-----------------	---	---

Indikator Användningen av fossila bränslen ska minska med 5 % per år till och med 2020.

Indikator Energianvändningen ska minska med 2 % per år till och med 2020. Energianvändningen ska normalårskorrigeras.

Indikator Storleken på utsläpp från resor i tjänsten ska redovisas årligen, för att följa minskningen.

Kommentar

Dieselanvändningen har ökat med 11,5 %. Elkonsumtionen har minskat med 2 %. Årets tågresor gav 0,7 kg koldioxidutsläpp vilken är i nivå med föregående år. Uppgifter från övriga resor finns inte tillgängliga.

Nämndmålet bedöms delvis uppföljt utifrån målets indikatorer som visar att en indikator inte är uppfylld, en är uppfylld och en delvis uppfylld.

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Nämndmål		Hallsbergs kommun ska i samarbete med andra säkerställa att det finns utbildning av hög kvalitet inom gymnasieskolan, Komvux och yrkesutbildningar.
-----------------	---	--

Indikator Andel elever som påbörjar gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.

Indikator Andel elever som fullföljer gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.

Kommentar

Antalet elever inom Allévux ökar stadigt. Flexibla undervisningsformer som möjliggör studier samtidigt som arbete har bidragit till ökningen. Andelen elever som påbörjar gymnasiet har minskat något då fler elever från de östra delarna av kommunen väljer Örebro som studieort. Andelen elever som har nått gymnasieexamen har de senaste åren ökat något. Nämndmålet bedöms som delvis uppföljt.

Nämndmål		Hallsbergs kommun ska vara en ständigt lärande kommun.
-----------------	---	---

Indikator Kommunens medarbetare ska ha en utvecklingsplan, målet 2019 är 90 %.

Indikator Kommunen ska ha en strategisk plan för kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Kommentar

I medarbetarsamtalet ingår uppdraget att göra utvecklingsplaner för alla medarbetare och beslut finns i kommunstyrelsen om en gemensam strategisk plan för kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Bedömningen är därför att målet är uppfyllt.

ALLAS INFLYTANDE

Nämndmål

Hallsbergs kommun ska stimulera framtagande av lokala utvecklingsplaner i de fem mindre tätorterna.

Indikator

Nöjd-inflytande-index (NII) enligt medborgarundersökningen ska öka.

Indikator

Medarbetares upplevelse av möjligheter till inflytande ska öka.

Kommentar

Jämfört med 2017 har kommunens index för påverkan minskat något 2019. Hallsberg ligger lika med jämförbara kommuner men något lägre än riket totalt. Senaste medarbetarundersökningen visar att upplevelsen av inflytandet har ökat. Nämndmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Nämndmål

Lokala initiativ i landsbygdsutvecklingsfrågor ska stödjas av kommunen och de organisationer genom vilka kommunen arbetar.

Indikator

Kommunen ska vara representerad eller initiativtagare till minst tre sammankomster per tätort och år.

Kommentar

Kommunen genomför regelbundna sammankomster i alla tätorter.

GOD SERVICE

Nämndmål

Kommunikation och dialog med våra medborgare ska vara tydlig och professionell och tillgänglig för de som lever och verkar i vår kommun.

Indikator

Årliga mätningar ska mäta hur de som lever i kommunen upplever kommunens service. 2019 ska 80 % vara nöjda.

Indikator

Kommunen ska årligen öka antalet e-tjänster för medborgare, föreningar och företag.

Kommentar

NKI (nöjd kundindex) företagsklimat har ökat och NMI (nöjd medborgarindex) har minskat något. Erbjudande om e-tjänster ökar.

Nämndmål

Hemsidan ska vara den naturliga platsen för alla att nå information om och från kommunen. Information och dialog via sociala medier ska komplettera hemsidans funktioner.

Indikator

Kommunens resultat i SKR:s årliga mätning av tillgänglighet och kvalitet på hemsidan ska årligen öka. Målet är den övre femtedelen av landets kommuner.

Kommentar

SKR genomför ej längre motsvarande uppföljning. En ny hemsida har lanserats under året och utveckling för ökad tillgänglighet enligt regelverk pågår. Nämndmålet bedöms därmed uppnått.

EKONOMI

Kommunstyrelsen redovisade för sin egen verksamhet ett överskott på 6 mnkr inklusive kommunens outnyttjade planeringsreserv. Exklusive planeringsreserven som uppgick till 4 mnkr redovisade kommunstyrelsen ett överskott på 2 mnkr. Avvikelsen varierar mellan kommunstyrelseförvaltningens avdelningar men överskottet har uppstått främst beroende på vakanser under året.

De största avvikelserna uppstod inom verksamheterna kommundirektör och ekonomiavdelning. Överskottet inom kommundirektörens verksamhet beror främst på utnyttjade resurser för tjänsteköp medan ekonomiavdelningens överskott beror på vakanta tjänster 2019.

DRIFT

Belopp i kkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Intäkter	9 451	11 117	9 001	2 116
Kostnader	- 45 075	- 49 643	- 53 543	3 900
- varav personal	- 27 410	- 27 697	- 30 458	2 761
- varav kapital	- 2 634	- 3 636	- 2 620	- 1 016
- varav lokal	- 1 376	- 1 834	- 1 711	- 123
- varav övrigt	- 13 654	- 16 475	- 18 754	2 279
Totalt	- 35 624	- 38 526	- 44 542	6 016

VERKSAMHET

Belopp i kkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Kommunstyrelsen	- 6 096	- 6 180	- 6 167	- 13
Kommundirektör	- 9 843	- 5 678	- 6 267	589
Kommundirektör plan reserv		0	- 4 000	4 000
Administrativa avdelningen	- 3 693	- 3 685	- 4 046	361
Näringslivs-, kommunikations- och säkerhetsavdelningen	- 3 233	- 3 851	- 3 651	- 200
Ekonomiavdelningen	- 8 235	- 8 189	- 9 102	913
Personalavdelningen	- 6 642	- 6 685	- 6 593	- 92
Serviceavdelningen	87	- 59	- 300	241
Samhällsbyggnad	- 4 571	- 4 199	- 4 416	217
Totalt	- 42 226	- 38 526	- 44 542	6 016

Medlemsbidraget till Sydnärkes Utbildningsförbund baseras på antalet invånare 16–18 år i respektive medlemskommun. Hallsbergs andel har varit något lägre de senaste åren vilket påverkar kostnaden och nu resulterat i ett överskott. Kommande år väntas andelen öka och därmed också kostnaden. År 2020 ökar kostnaden och pengar finns reserverade för detta i 2020 års budget. Underskottet inom riks- och färdtjänst måste nog följans framöver då kostnaden ökat med 1 mnkr jämfört med 2018.

TRANSFERERINGAR (INGÅR I TABELL OVAN)

Belopp i kkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Dagvårdsresor	- 1 616	- 1 945	- 1 750	- 195
Riks- och färdtjänst	- 3 563	- 4 624	- 3 600	- 1 024
Företagshälsovård	- 1 200	- 1 200	- 1 200	0
It-nämnd	- 11 363	- 11 269	- 11 236	- 33
Lönenämnd	- 2 785	- 2 925	- 3 000	75
Nerikes Brandkår	- 12 146	- 12 596	- 12 560	- 36
Sydnärkes Utbildningsförbund	- 89 321	- 89 565	- 91 906	2 341
SKL/Mälardalsrådet/övriga medlemsavgifter	- 1 156	- 996	- 1 173	177
Övrigt	- 1 820	- 669	- 1 661	992
Totalt	- 124 970	- 125 789	- 128 086	2 297

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

	2015	2016	2017	2018	2019
Antal försäljning av småhustomter	12	15	18	32	25
Antal antagna detaljplaner	3	3	2	3	2
Antal producerade nybyggnadskartor	15	24	41	31	38
Antal husutstakningar	12	19	9	36	15
Antal levererade grundkartor	3	6	2	2	2
Antal inkomna motioner	4	8	7	4	5
Antal inkomna förslag från kommuninvånare	25	10	24	25	21
Antal leverantörsfakturor	25 507	27 939	32 773	33 681	37 363
Antal kundfakturor	52 141	58 643	57 517	58 129	58 360
- varav Taxe- och avgiftsnämnden	36 109	41 316	39 640	39 500	39 763

FRAMTID

Kommande år väntas kommunernas kostnader öka snabbare än intäkterna och det gäller även Hallsbergs kommun. Det kräver en långsiktig strategisk planering för hur välfärden kan fortsätta att utvecklas på ett så bra sätt som möjligt. Välfärden måste anpassas efter intäkterna. Det innebär att kommunen i pågående och kommande planering och budgetprocess fokuserar på effektiviseringar och långsiktigt hållbara strategier. Kommunstyrelsens roll är att leda och samordna arbetet. Den påbörjade översynen av kommunens strategiska mål ska vidareutvecklas. Ett bidrag i att effektivisera är att förändra arbetssätt, där digitalisering är en väg att minska kostnader. Redan idag finns ett behov av ökad digitalisering för att möta medborgarnas och medarbetarnas behov och önskemål.

Digitalisering kräver samtidigt resurser i form av både pengar och personal.

Många av kommunens system behöver uppgraderas eller ersättas vilket medför ökade licenskostnader. Införandet pågår av en ny version av Procapita för användning inom taxe- och avgiftsnämnden.

Kommunen inför ett nytt system för rekrytering 2020 på grund av att tidigare leverantör inte längre kan leverera ett system. En utredning pågår för att byta ut Kumlas och Hallsbergs kart- och GIS-stöd för bägge kommunerna. Digitalt anställningsavtal är utvecklat inom Sydnärkesamarbetet och väntas kunna införas i början av 2020.

Den strategiska kompetensförsörjningen fortsätter att vara mycket viktig. Inom flera verksamhetsområden i offentlig sektor är det brist på kompetens, vilket kräver ett fortsatt arbete arbetsgivarvarumärket. Kommunen ska även börja utveckla en så kallad ledarplattform och ett utökat ledarstöd.

Översyn och revidering av styrdokument pågår kontinuerligt, och innefattar ett särskilt arbete inom ekonomi och upphandling. Tillsammans med övriga förvaltningar ska kommunstyrelseförvaltningen ta fram en plan för upphandling.

Bostadsbyggandet är avgörande för kommunens möjlighet att växa och utvecklas. Därför är det viktigt med fortsatt projektering och planering av nya områden för exploatering. Centrumplan Hallsberg blir en viktig plan för bostadsbyggande och utveckling.

Andra viktiga förutsättningar är Trafikverkets pågående arbete med bland annat en järnvägsplan för etappen Hallsberg–Stenkumla. Trafikverket har även påbörjat tre utredningar i Hallsberg; en åtgärdsvalsstudie över personbangården i Hallsberg, en åtgärdsvalsstudie för väg 529, samt en funktionsutredning om järnvägsanslutning öster om personbangården och norrut.

Ett starkt näringsliv och ett gott samarbete mellan kommunen och näringslivet ska fortsätta utvecklas bland annat genom det näringslivsråd som kommunen ska etablera 2020.

Drift- och servicenämnden

Antal ledamöter: 11

Antal anställda: 156

Ordförande: Conny Larsson

Förvaltningschef: Clas-Göran Classon

Drift- och servicenämnden redovisade ett överskott på 0,2 mnkr mot budget. Bygglov och gata och park stod för de största överskotten medan verksamheterna under teknisk chef, bostadsanpassning och gatuingenjör redovisade större underskott. Övriga verksamheter redovisade mindre över- respektive underskott.

Drift- och servicenämndens verksamhet omfattar

- *kommunens vatten- och avloppsförsörjning*
- *väghållning, trafiksäkerhetsarbete*
- *parker, natur- och grönområden*
- *förvaltning av kommunens fastigheter (inklusive bolag)*
- *bygglov*
- *miljö- och livsmedelstillsyn*
- *bostadsanpassning*
- *måltidsverksamhet*
- *städverksamhet*
- *alkohol och tobak, tillstånd.*

ÅRETS VERKSAMHET

Den nya förskolan på norr, Äppellunden, har nu öppnat med pedagogiskt fina och anpassade lokaler. Under en övergångstid kommer det också att finnas ett tillagningskök i lokalerna. Köket är egentligen anpassat för att vara ett mottagningskök, men har ändå goda kvaliteter, som till exempel en höj- och sänkbar bardisk som kan anpassas till barnens förutsättningar. Långängsskolans mottagningskök byggdes om och renoverades sommaren 2019.

Renoveringen av kommunhuset startade i maj 2019 och pågår till april 2020. Husets tak är renoverat och färdigmålat och alla stuprör är bytta. Resten av huset har renoveras i fem olika etapper. Fönsterrenoveringen drog igång vecka 40 och arbetet beräknas pågå till april 2020.

Arbetet med nybyggnation av kvarteret Lien fortsatte och inflyttning väntas kunna ske i maj och juni 2020.

Avdelningen fortsatte införa städmetoden ultrarent/avjoniserat vatten och idag används metoden i stora delar av skolor och förskolor i centrala Hallsberg. En reningsanläggning har kopplats till inkommande kallvatten och vattnet avjoniseras och filtreras från dess naturliga salter och mineraler. Filtreringen sker direkt och ut kommer ett ultrarent vatten som söker, löser och absorberar smuts för att återställa sin normala balans.

Tio nya offentliga laddstolpar har satts upp i Hallsberg och Pålsboda. En del av investeringen finansieras via statliga bidrag. Fyra stolpar finns på långtidsparkeringen norr om Resecentrum, två står utanför Allébadet, två ersätter den gamla laddplatsen på Södra allén och två finns på torget i Pålsboda.

Förvaltningens system för felanmälan införs fortlöpande i verksamheten. Syftet med systemet är att öka servicen gentemot medborgarna och införa ett systematiskt arbetssätt när det gäller klagomål och synpunkter. Felanmälan kan nu också göras via kommunens kontaktcenter.

Förvaltningen gör årligen ordsbesök i alla orter utanför tätorten. Invånarna bjuds in och syftet är att fånga in synpunkter och önskemål om förvaltningens ansvarsområde. Genom det synpunkts- och felhanteringssystem som införts får kommunen även in synpunkter från invånarna och det digitala stödet säkerställer att kommunen kan ge återkoppling på synpunkterna.

Inventeringar och återkommande källaröversvämningar visar att drift- och serviceförvaltningen behöver fortsätta med en hög förnyelsetakt när det gäller utbyte och reparation av ledningsnätet.

MÅLUPPFYLLELSE

HÅLLBAR KOMMUN

Nämndmål		Förvaltningen ska verka för att sjukfrånvaron ska minska.
Indikator		Sjukfrånvaron ska redovisas vid varje nämndmöte.
Indikator		Förvaltningen ska undersöka möjligheten att införa återkommande hälsokontroller för personalen.
<i>Kommentar</i>		
<i>Sjukfrånvaron redovisas kvartalsvis. Den totala sjukfrånvaron har ökat något inklusive långtidssjukskrivningar. Korttidssjukskrivningarna var i nivå med förra året. Generella hälsokontroller beslutar chef om för personal som arbetar i riskmiljöer. Bedömningen är att målet är uppfyllt.</i>		

Nämndmål		Förvaltningen ska arbeta för att minska vår klimatpåverkan och även skapa förutsättningar för invånarna att minska sin klimatpåverkan.
Indikator		Antalet tjänstecyklar i förvaltningen ska öka fram till år 2020.
Indikator		Minska dricksvattenanvändning i förvaltningens verksamheter och även informera kommuninvånarna hur de kan minska på dricksvattenanvändningen.
Indikator		Matsvinnet ska mätas två gånger per år. Detta ska redovisas till nämnden och vid möten med avdelningens kunder minst två gånger per år. Frågan om hur matsvinnet ska minska med 5 % årligen fram till 2020 ska tas upp vid dessa möten.
Indikator		Frågan om hur andelen ekologiska livsmedel som används ska öka till 50 % år 2020, ska tas upp vid möten med avdelningens kunder minst två gånger per år.

Kommentar

Ytterligare tjänstecyklar planeras köpas in och ett nytt kretsloppsrum har invigts på Childrens Museum, som beskriver hur vattenkretsloppet fungerar. Matsvinn mäts under året och visar på en minskning med 2,1 %. Ett nytt inrapporteringsystem har inskaffats för att få fram mer tillförlitliga mätningar kommande år. Diskussion har förts med köpande förvaltningar kring att andelen ekologiska livsmedel kommande år ska öka och den uppgick till 27,4 % 2019. Vid analys av de indikatorer som använts bedöms att målet har uppnåtts.

Nämndmål		Miljöpåverkan från nämndens verksamheter ska årligen minska.
Indikator		Användningen av fossila bränslen ska minska med 5 % per år till och med år 2020.
Indikator		Energianvändningen ska minska med 2 % per år till och med 2020. Energianvändningen ska normalårskorrigeras.
Indikator		Antalet bräddningar inom VA ska inte vara fler än fem stycken per år. Nederbörden ska normalårskorrigeras.
Indikator		2025 ska näringsämnen från avloppsslammet återföras i kretsloppet.
Indikator		Kontinuerligt minska användandet av kemikalier, plast och andra produkter som påverkar människor och miljö, inom alla verksamheter.

Kommentar

Förvaltningen strävar efter att finna de mest energieffektiva lösningarna vid utbyte av maskiner och på sikt ska kommunen övergå till biologiska drivmedel. På grund av ökad verksamhet under året har inte användningen av fossila bränslen kunnat minskas. Elkonsumtionen har däremot minskat. Två bräddningar har inträffat under året. Arbete pågår kring hur fosfor ska återföras till kretsloppet på ett effektivt sätt. Alla verksamheter strävar efter att minska användningen av kemikalier, genom inventeringar och bortgallring. Alla bilar som är upphandlade uppfyller krav på miljöklassning. Vid analys av de indikatorer som använts är bedömningen att verksamheterna behöver göra mer för att nå målet fullt ut.

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Nämndmål		Möjliggöra att fler ungdomar och vuxna kommer i sysselsättning och därmed når egen försörjning.
Indikator		Antalet praktik- och ferieplatser som erbjuds ska vara minst 65 stycken per år.

Kommentar

Förvaltningen har tagit emot fler feriepraktikanter än vad målet anger och bedömer därför att målet är uppnått.

Nämndmål		Förvaltningens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela arbetslivet.
Indikator		Förvaltningen ska ta fram en strategisk plan för att säkerställa kompetensförsörjning på kort och lång sikt.
Indikator		Förvaltningen ska ha en plan för varje medarbetares kompetensutveckling.

Kommentar

En förvaltningsgemensam kompetensförsörjningsplan finns och uppdateras kontinuerligt. I och med medarbetarsamtal tas individuella planer fram. I och med detta bedömer nämnden att målet är uppfyllt.

ALLAS INFLYTANDE

Nämndmål		Utveckla samarbete, inflytande och lokalt engagemang i varje kommunedel.
Indikator		Förvaltningen ska vara representerad på minst en träff per tätort med lokala intressegrupper per år.
		Förvaltningen ska ha minst två förvaltningsträffar per år. Nämndens mål redovisas vid höstens förvaltningsträff.

Kommentar

Besök har gjorts i alla orter under året och förvaltningsträffar genomfördes både under våren och hösten.

Nämndmål		Skapa Hallsberg som "den miljömedvetna kommunen" i samarbete med skola/förskola, föreningar och invånare.
Indikator		Möjliggöra minst fem studiebesök per år i förvaltningens verksamheter.
Indikator		Minst fem aktiviteter per år riktade mot invånare och företagare i kommunen, ska genomföras avseende energirådgivning fram till och med 2020.
Indikator		Rapportera till Sveriges Ekokommuner och Miljöbarometern årligen. Resultatet ska redovisas för nämnden en gång per år.
<i>Kommentar</i>		
<p>Studiebesök välkomnas inom förvaltningens olika verksamhetsområden vilket resulterat i flera besök. Energi- och klimatrådgivningen har fortlöpande kontakter med privatpersoner, föreningar och företag. Under 2019 har det varit mycket fokus på solenergi. Den årliga rapporten till Miljöbarometern och Sveriges Ekokommuner har levererats och resultatet är att av 16 nyckeltal har 10 utvecklats positivt, 2 är oförändrade och 4 nyckeltal utvecklas negativt. I den kommunranking som tidningen Aktuell Hållbarhet gör i samarbete med Miljöbarometern hamnar Hallsbergs kommun på plats 152 - en förbättring jämfört med plats 195 i förra årets ranking. Utifrån indikatorerna bedömer nämnden att målet är uppfyllt.</p>		

Nämndmål		Samarbetet mellan avdelningarna i förvaltningen och mellan förvaltningarna i kommunen ska förbättras.
Indikator		För att öka tydligheten ska förvaltningens verksamheter upprätta gränsdragningslistor i samarbete med köpande förvaltningar och avdelningar. Dessa ska uppdateras en gång per år.
Indikator		Nöjd-kund-undersökning och resultatuppföljningsmöten ska genomföras årligen med köpande förvaltningar.
<i>Kommentar</i>		
<p>Gränsdragningslistor är upprättade. Måltidsavdelningen har haft två uppföljningsmöten med köpande förvaltningar och Sydärkes Utbildningsförbund. Städavdelningen har endast haft informationsmöten med Sydärkes Utbildningsförbund. Ingen nöjd-kund-undersökning gjordes 2019.</p>		

GOD SERVICE

Nämndmål		Möjliggöra att invånarnas synpunkter, förslag, frågor, ansökningar och felanmälningar tas tillvara på ett effektivt och flexibelt sätt.
Indikator		Anmälaren ska, utöver autosvar, få någon form av återkoppling inom fem arbetsdagar.
Indikator		Uppföljning av systemet för synpunkter och felanmälan ska redovisas vid varje nämndmöte angående felanmälningar kontra åtgärder.
<i>Kommentar</i>		
<p>Ambitionen är att anmälaren ska få ett svar inom utsatt tid vilket inte alltid uppfylls. Redovisning av synpunkter och felanmälan sker varje kvartal i nämnden. Resultatet är att svarstiderna har förkortats och antalet öppna ärenden minskat. Målet uppfylldes inte helt utifrån indikatorerna och mer behöver göras.</p>		

Nämndmål		Säkerställa en långsiktig produktion och leverans av ett tjänligt dricksvatten med så få anmärkningar som möjligt.
Indikator		Förvaltningen ska byta ut 0,5 % (1 200 meter) av kommunens dricksvattenledningar årligen.
Indikator		Antalet enskilda VA-anslutningar till det kommunala VA-nätet ska öka.

Indikator Förvaltningen ska börja upprätta en nödvattenplan för samtliga orter. Planen ska vara färdigställd senast 2020.

Kommentar

Målet om byte av 1 200 löpmeter vattenledning kommer inte att uppfyllas. Totalt kommer cirka 370 meter att bytas ut. Indikatorn har omformulerats inför år 2020. Inte heller någon ny VA-anslutning tillkom under året. Arbetet med en nödvattenplan är påbörjat. Målet bedöms inte uppfyllt utifrån indikatorerna.

EKONOMI

Totalt redovisade drift- och servicenämnden ett överskott på 0,2 mnkr 2019. Årets resultat visar att intäkterna var avsevärt mycket större än budgeterat vilket också kostnaderna var. Det beror på att drift- och servicenämnden förvaltar Hallsbergs bostadsbolag vilket inte budgeterats.

DRIFT

Belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Intäkter	159 380	169 073	147 751	21 322
Kostnader	- 193 512	- 201 120	- 180 001	- 21 119
- varav personal	- 61 360	- 65 118	- 62 890	- 2 228
- varav kapital	- 25 681	- 24 607	- 24 745	138
- varav lokal	- 32 593	- 34 152	- 31 050	- 3 102
- varav övrigt	- 73 878	- 77 243	- 61 316	- 15 927
Totalt	- 34 132	- 32 047	- 32 250	203

VERKSAMHET

Belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Nämnd- och styrelseverksamhet	- 234	- 294	- 271	- 23
Förvaltningschef	- 2 454	- 2 170	- 2 186	16
Fordonsverkstad	81	- 103	- 137	34
Fordonsförvaltare	- 179	170	0	170
Teknisk chef	- 2 692	- 3 326	- 2 486	- 840
Gatuingenjör	- 5 551	- 8 693	- 8 485	- 208
Gata/Park	- 16 664	- 12 181	- 12 524	343
Fastighet	- 1 214	- 853	- 935	82
Bostadsanpassning	- 2 624	- 3 210	- 2 714	- 496
Städ	145	187	0	187
Måltid	- 491	- 180	0	- 180
Miljö	- 2 197	- 2 057	- 2 169	112
Bygglov	- 58	663	- 343	1 006
Totalt	- 34 132	- 32 047	- 32 250	203

Större avvikelser i verksamheterna har uppstått under teknisk chef, gatuingenjör, gata och park, bostadsanpassning samt bygglov. Övriga verksamheter redovisade mindre över- respektive underskott.

I kommunens nya avtal med Volvo ingår en överenskommelse om att höja standarden på en väg och kostnaderna för detta är anledningen till underskottet på 840 tkr under tekniska chefen.

Gatuingenjörrens verksamheter fick under 2019 1 mnkr extra i budgetanslag för renovering av asfaltsskador. Detta är till stor del utfört.

Inom gata och park klarade vinterväghållningen sin budget med ett mindre överskott på grund av det milda vädret, medan verksamheter som skog och naturparker, vanliga parker, gräsytor, barmarksrenhållning, planteringar och utsmyckning lämnat underskott mot budget.

Bedömningen vid delårsrapporten var att bostadsanpassningen skulle lämna ett underskott på 800 tkr men det slutade på – 496 tkr. Nämnden har haft 224 ärenden 2019 mot 210 förra året. Av dessa rörde 122 ärenden kvinnor och 102 män, snittåldern var 76 år. Flest bostadsanpassningar, 125, är gjorda i villor, och övriga 99 i flerbostadshus.

Städverksamheten redovisade ett överskott på 187 tkr 2019. Personalkostnaderna blev lägre än budgeterat samtidigt som städutrustning och reparationer blev dyrare än beräknat. Bildningsförvaltningen och Sydnärkes Utbildningsförbund är de största kunderna.

Livsmedelskostnaderna under året blev 2,2 mnkr högre än beräknat i. All försäljning inklusive driftbidrag gav ett resultat på totalt 39,1 mnkr. Den externa försäljningen har gått bättre än beräknat och lämnade ett överskott samtidigt som kostnaderna ökat, och totalt redovisade måltid ett resultat på –180 tkr vid årets slut.

Tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagen lämnade ett mindre överskott.

Bygglovsverksamhetens intäkter var 1 mnkr högre än budgeterat på grund av bygglovsansökningar på ett stort antal bullerplank som också motsvarar överskottet i verksamheten.

Driftredovisning avgiftskollektivet

DRIFT

Belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Intäkter	33 839	34 309	34 263	46
Kostnader	- 33 839	- 34 309	- 34 263	- 46
- varav personal	- 6 280	- 6 372	- 7 272	900
- varav kapital	- 6 673	- 6 940	- 7 570	630
- varav lokal	- 3 261	- 3 658	- 4 881	1 223
- varav övrigt	- 17 625	- 17 339	- 14 540	- 2 799
Totalt	0	0	0	0

VERKSAMHET

Belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Inventering VA-rörnät.	- 245	- 788	- 266	- 522
VA-rörnät, leverans vatten, spillvatten, dagvatten.	- 8 715	- 9 777	- 8 115	- 1 662
VA-avg hushåll och industri.	31 175	31 245	32 851	- 1 606
Vattenförsörjning gemensamt, anskaffning, produktion, distribution.	- 4 721	- 4 328	- 6 714	2 386
Avloppsreningsverk, avloppspumpstationer, slamhantering, reserv- vattentäcker, vattenmätning.	- 14 213	- 13 266	- 13 965	699
Teknisk chef VA	- 3 281	- 3 086	- 3 791	705
Totalt	0	0	0	0

För avgiftskollektivet var ett underskott på 990 tkr som är överfört från VA-fonden för att resultatutjämna till ett resultat i balans. Fonden som är ett resultat av tidigare resultatutjämnings och som tillhör abonnenterna har efter överföringen nu ett saldo på 5,2 mnkr.

Intäkter för VA-avgifter från hushåll och industri blev lägre än beräknat, däremot blev antalet anslutningsavgifter fler och intäkterna totalt slutade därför ändå med ett överskott.

Lönekostnaderna blev 900 tkr lägre än budgeterat på grund av sjukskrivningar och en vakant tjänst. En avvikelse mot budget uppstod även för kostnader för att återställa Korsbergsgatan i Hallsberg.

En tillskottsvattenutredning och filmning av ledningar har gjorts på gator som varit extra utsatta i Hallsberg, Pålsboda, Sköllersta och Hjortkvarn för att komma tillrätta med nuvarande och kommande problem.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

	2015	2016	2017	2018	2019
Otjänligt dricksvattenprov, antal	6	0	3	6	4
Avloppsstopp och vattenläckor antal	15	18	28	7	22
Antal tillsynsbesök enligt livsmedelslagen	118	114	91	8	109
Antal inkomna bygglov	153	156	157	188	239
Antal startbesked småhus och bostadslägenheter	0	18	14	39	24
Total minskning matsvinn, (genomsnitt tallrik och servering), %	18,4	14,7	8,5	16,0	2,1
Andel ekologisk och närproducerad mat, %	-	29,6	28,4	29,0	27,4

FRAMTIDEN

I arbetet med att hantera skyfall och översvämningar har nämndens ansökan hos länsstyrelsen om ett så kallat Lona-bidrag (lokala naturvårdsprojekt) för anläggande av våtmarker beviljats. Det handlar dels om kartläggningar av var i kommunen våtmarker är lämpliga att anlägga, dels om bidrag till ett

konkret projekt. Tanken är att en våtmark dels kan fungera som en buffert vid kraftiga regn, dels att vattenspeglar i anslutning till tätorten skulle utgöra ett tillskott när det gäller både natur- och stadsmiljö. Förvaltningen har utrett förutsättningar för olika dammar och ett par alternativa placeringar diskuteras.

Stora insatser behövs inom beläggnings- och brounderhåll, belysning, trafikanordningar och vägmärken.

Genom tilläggsanslagen till bostadsanpassningen är de ekonomiska förutsättningarna goda även för 2020. Enskilda bostadsanpassningsobjekt kan dock orsaka stora variationer mellan åren.

Under året har projektering påbörjats av ett nytt bostadsområde i Samsala och ett i Hässleberg.

En investering planeras i ny huvudvattenledning mellan Blacksta och Hallsbergs tätort. Arbetet beräknades starta i september men en ny upphandling blev nödvändig.

Förberedelser för tekniska avdelningens flytt till kvarteret Skördetröskan 4 och anpassning inför flytt 2020 pågår och en bränsletankstation för bland annat biologisk diesel på Skördetröskan planeras.

Nämnden har planerat och tagit beslut 2019 om att bygga om och renovera Knutens mottagningskök till ett tillagningskök 2020. Även Alléskolans produktionskök kommer att byggas om 2020.

Spontanlekplatsen behöver rustas upp och kompletteras. Förutom nya lekredskap och bänkar behöver även den befintliga plaskdammen ersättas av en ny vattenlektyta. Toaletten behöver också ses över och tillgänglighetsanpassas.

Projektet Vätternvatten planeras och genomförs genom det bolag som bildats. Då kommer kommunen även att utreda eventuella överföringsledningar till Östansjö och Vretstorp.

Bildningsnämnden

Antal ledamöter: 11

Antal anställda: 539

Ordförande: Siw Lunander

Förvaltningschef: Fredrik Nordvall

Bildningsnämnden redovisade ett underskott på 0,1 mnkr mot budget. Resultatet är följden av ett hårt arbete för att nå en budget i balans. Måltidskostnader och behov av extra resurser har medfört högre kostnader än budgeterat och även kostnaderna för elever som väljer annan skolkommun än Hallsberg. Den ofördelade budgeten, som används som en planeringsreserv, är en förklaring till att nämnden ändå kan presentera ett bokslut med ett resultat nära noll.

Bildningsnämndens verksamhet omfattar

- förskola
- pedagogisk omsorg
- förskoleklass
- grundskola
- fritidshem
- särskola
- kulturskola
- biblioteksverksamhet
- kultur- och föreningsverksamhet
- medverkan i Hallsbergs familjecentral.

ÅRETS VERKSAMHET

Förskolorna i Hallsberg visar en fortsatt positiv utveckling och även 2019 har verksamheten hållit en generellt hög kvalitet. Inför höstterminen 2019 invigdes en helt ny förskola med åtta avdelningar, Äppellunden, på norr i Hallsbergs centralort. I Pålsboda och Vretstorp har antalet barn ökat mycket de senaste åren vilket innebär att det behövs nya förskoleavdelningar. Det ökande antalet barn i kommunen innebär att bristen på lokaler och ett ständigt behov av rekrytering av förskollärare påverkar verksamheten. Förskolan har under året lagt mycket fokus på att införa förskolans nya läroplan (Lpfö 18). Förändringar i läroplanen är bland annat hur man ska definiera, planera och utveckla undervisningen i förskolan. Hallsbergs kommun erbjuder pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare) i den mån det efterfrågas. Kommunen har under året haft fem dagbarnvårdare.

Förskoleklassen och fritidshemmet har under året stärkt sitt fokus på det systematiska arbetet med att följa och utveckla kvaliteten i båda verksamheterna. Verksamheterna har nu varsin plan som kompletterar de gemensamma prioriterade målen, utifrån utvecklingsplanen 2019–2020.

I grundskolan har alla enheter arbetat med både kulturen och strukturen. Utvecklingen har konkret inneburit att rektorerna och skolenheternas ledningsgrupper förbättrat sina förutsättningar för ett kontinuerligt dokumentations- och uppföljningsarbete med hjälp av till exempel digitala årshjul som är tillgängliga för alla och som visar hur planering, aktiviteter och uppföljning följer på varandra. Det ger en struktur som är ett stöd i att följa och driva utvecklingen mot målen (de nationella, nämndmålen och enhetens egna mål).

Nämnden har hämtat in underlag för utvecklingsbehov via flera källor, bland annat enkäter till elever, personal och vårdnadshavare, kulturanalys, arbetet med likabehandlingsplanen och planen mot diskriminering och kränkande behandling, verksamhetsbesök, temaredovisningar och utvärderingar i nätverken samt i samband med riktade insatser. De obligatoriska bedömningsstöden, övriga avstämningar enligt planen för kunskapsuppföljning, resultaten från de nationella proven och betygen utgör också underlag. Andra källor är resultatprognoser med analys och reflektion från varje undervisande lärare.

Följande punkter har varit prioriterade utvecklingsområden för grundskolan läsåret 2018–2019:

1. Ökad medvetenhet om kvaliteter i undervisningen i årskurs 1–9 inklusive fritidshemmet, som en faktor för elevernas kunskapsutveckling.
2. Stärka ledarskapet i utvecklingsledarrollen.
3. Bidra till underlag för att förstå och förändra kulturen.

Kvalitetsredovisningen för läsåret 2018–2019 är publicerad på kommunens hemsida. Redovisningen lyfter fram följande tre utvecklingsområden:

1. Matematikundervisningen, måluppfyllelsen i matematik alla stadier.
2. Skolfrånvaron, alla stadier, både anmäld och icke anmäld frånvaro.
3. Stadieövergångar, alla övergångar men särskilt från mellanstadiet till högstadiet.

Kulturavdelningen ansvarar för bibliotek, kulturskola, stöd till kulturföreningar, verksamheten i Bergöökvarteret och olika kulturevenemang. En av kulturavdelningens viktigaste uppgifter är att ge barn och unga möjlighet att ta del av kulturupplevelser, både att skapa själva och se professionell kultur. Under 2019 har elever från förskoleklass till årskurs 9 erbjudits en kulturupplevelse per termin, genom både förvaltningens egna medel och statsbidraget "Skapande skola".

Kulturkraft sattes av Region Örebro län 2019 och är en modell för att stärka möjligheterna för alla barn att få tillgång till professionell kultur. Hallsbergs kommun skrev 2019 en överenskommelse med regionen och ingår nu tillsammans med tio andra kommuner i länet i Kulturkraft. För att få regionalt stöd inom ramen för modellen och för att strategiskt kunna arbeta med dessa frågor antog bildningsförvaltningen hösten 2019 en barnkulturplan.

Varje år arrangerar kulturavdelningen en sommarutställning i Bergö-huset. Sommaren 2019 genomförde kulturavdelningen en utställning med namnet "Tocken Carl", som handlade om Carl Larssons liv. Utställningen blev mycket uppskattad och hade över 3 000 besökare!

Biblioteket fortsatte 2019 arbeta med de fleråriga projekt som påbörjades 2018:

- Digitalt först med användaren i centrum – en kompetensutveckling för bibliotekspersonal.
- Bokstart – för att stimulera språkutveckling för de minsta barnen.
- Örebro län läser och skriver – årets tema var identitet, tillhörighet och rötter, med utgångspunkt från boken "En droppe midnatt" av Jason "Timbuktu" Diakité.

Inom fritidsavdelningen har Alléhallen haft ett väldigt bra år sett till besökssiffrorna som ökade med 2,5 procent från året innan, som också var ett bra år. En av förklaringarna till 2019 års höga besökssiffror är de utökade öppetiderna på gymmet, men även badet har haft många besök.

Nämnden har gjort flera investeringar i kommunens idrottsanläggningar under året. Löparbanorna i Idrottsparken i Hallsberg rengjordes, fick ny grundstruktur och toppmålning och linjerades. I samma idrottspark färdigställdes också domartornet till friidrottsanläggningen.

Vad gäller de kommunala badplatserna kan nämnas att Tisarstrand fick en ny sandstrand.

Fritidsgården i ungdomshuset Kuben har fortsatt utveckla sin verksamhet mot ett mer strukturerat och organiserat utbud av aktiviteter.

MÅLUPPFYLLELSE

HÅLLBAR KOMMUN

Nämndmål		Vi ska arbeta med värdegrundsfrågor och arbeta socialt förebyggande och hälsofrämjande.
-----------------	---	--

Indikator		Ogiltig frånvaro ska minska. Ingen elev ska ha en frånvaro som överstiger 10 procent.
-----------	---	---

Indikator		Tillgängligheten till fritidsgårdarna ska öka från 3 till 5 dagar i veckan och övriga tätorter ska ha öppet minst en gång per vecka.
-----------	---	--

Indikator		Besöken på familjecentralens öppna förskola ska bidra till att öka tryggheten i föräldrarollen.
-----------	---	---

Kommentar

Frånvaron är oacceptabelt hög både vad gäller anmäld och icke anmäld. En satsning pågår för att minska frånvaron och förvaltningen har anställt två personer. Tillgängligheten har ökat på fritidsgårdarna i Hallsberg. Idag finns också någon form av fritidsgårdsverksamhet i alla tätorter. Familjecentralerna är välbesökta och både öppna förskolan och familjecentralen bidrar till att stärka föräldrarollen enligt den årliga enkäten som förvaltningen gör. Mer behöver dock göras för att nå målet.

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Nämndmål		Kunskapsresultaten i grundskolan ska årligen öka.
-----------------	---	--

Indikator		Andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen ska årligen öka.
-----------	---	--

Indikator		Meritpoängen ska årligen öka.
-----------	---	-------------------------------

Indikator		Skillnaden i meritpoäng ska utjämnas mellan pojkar och flickor.
-----------	---	---

Indikator		Resultaten på de nationella proven ska årligen öka för att 2018 vara bland de bästa i regionen.
-----------	---	---

Indikator		I skolår 6 och 9 ska andelen A i ämnesbetyg årligen öka till 2018.
-----------	---	--

Kommentar

Andelen elever som nått kunskapskraven minskade jämfört med förra året och är långt ifrån målet. Även årets meritvärde minskade. Skillnaden mellan pojkars och flickors meritvärde har ökat vilket är tvärtemot önskat resultat. Resultaten i de nationella proven varierar mellan skolåren i svenska men resultaten i matematik och engelska har förbättrats i alla skolår. Både i skolår 6 och 9 har andelen A i ämnesbetyg minskat något. Indikatorerna visar på att förvaltningen behöver göra mer för att målet ska uppnås.

ALLAS INFLYTANDE

Nämndmål		Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka för att 2018 vara 100 procent.
-----------------	---	---

Indikator		Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka för att 2018 vara 100 procent.
-----------	---	--

Kommentar

I elevenkätens frågor om eleverna upplever att de har inflytande är svaren mer negativa än tidigare. Målet har inte uppnåtts.

Nämndmål		Föreningar som arbetar aktivt med barn, unga, integration och mångfald ska stimuleras.
-----------------	--	---

Indikator		Andelen föreningar som på ett medvetet och aktivt sätt jobbar med barn, unga, jämställdhet, funktionsnedsättning, integration, mångfald och samverkan med kommunens förskolor/skolor synliggörs med aktivitetsbidragen och ska årligen öka för att 2018 vara 75 procent.
-----------	---	--

Kommentar

Få föreningar har kvalificerat sig för det högre aktivitetsstödet på grund av förändrade förutsättningar. Målet har inte uppnåtts.

GOD SERVICE

Nämndmål		Vi ska ha en förskola som tar hänsyn till våra medborgares behov av barnomsorg alla tider på dygnet.
-----------------	---	---

Indikator		Föräldrars nöjdhet med förskolans tillgänglighet ska årligen öka för att 2018 vara minst 97 %.
-----------	---	--

Kommentar

Vårdnadshavare är nöjda med förskolan men målet på 97 % nåddes inte fullt ut. Mer krävs för att målet ska uppnås.

Nämndmål		Vårdnadshavare, barn och elever ska vara nöjda med våra förskolor och skolor.
-----------------	---	--

Indikator		Vårdnadshavarnas nöjdhet ska årligen öka för att 2018 vara minst 97 %.
-----------	---	--

Kommentar

Resultatet kräver att flera enkätfrågor vägs samman, vilket är svårt att göra på ett säkert sätt.

EKONOMI

Bildningsnämndens nettokostnader för 2019 uppgick till 331 366 tkr (drygt 331 miljoner) vilket innebar ett underskott med 56 tkr mot budget. Resultatet nära budget beror på att organisationen arbetar målmedvetet för att få en budget i balans.

DRIFT

Belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Intäkter	67 045	69 976	58 267	11 709
Kostnader	- 381 967	- 401 342	- 389 577	- 11 765
- varav personal	- 240 528	- 252 373	- 247 440	- 4 933
- varav kapital	- 2 556	- 1 992	- 2 864	872
- varav lokal	- 56 520	- 59 721	- 59 566	- 155
- varav övrigt	- 82 363	- 87 256	- 79 707	- 7 549
Totalt	- 314 922	- 331 366	- 331 310	- 56

Belopp i tkr	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Nämnd	- 410	- 323	- 87
Kultur och förening	- 2 607	- 2 734	127
Bibliotek	- 4 802	- 4 831	29
Kulturskola	- 2 693	- 2 921	228
Fritidsgårdar	- 2 387	- 2 217	- 170
Fritid	- 15 221	- 14 394	- 827
Förskola/Öppna förskolan	- 95 474	- 94 150	- 1 324
Nattomsorg	- 1 375	- 1 212	- 163
Förskoleklass/Grundskola/Fritidshem	- 152 529	- 149 915	- 2 614
Ledning och administration	- 28 260	- 26 790	- 1 470
Skolskjutsar	- 9 493	- 9 842	349
Elevstöd	- 11 336	- 12 707	1 371
Särskilt stöd personal	- 536	- 1 403	867
Modersmål	- 4 243	- 3 221	- 1 022
Ej fördelad budget	0	- 4 650	4 650
Totalt	- 331 366	- 331 310	- 56

Resultatet för driftredovisningen 2019 blev ett underskott på 56 tkr mot budget.

Flera av skolorna lämnade underskott. Orsakerna är främst ett ökat behov av extra resurser. Bland förskolorna är det några som lämnat ett överskott vilket främst beror på vakanta tjänster. Två förskolor beräknas lämna underskott vilket beror på fler barn är budgeterat.

De interkommunala kostnaderna blev högre än budgeterat. Detta beroende på att det både är fler elever i skolan och fler barn i förskolan som väljer en annan kommun eller en fristående skola.

Många barn och ungdomar besöker fritidsgårdarna vilket har bidragit till att det behövs mer personal. För verksamheten fritid beror underskottet till största delen på ett nytt avtal med SUF, Sydnärkes Utbildningsförbund, avseende konstgräsplanen, som gett mindre intäkter än budgeterat.

Det är hårt tryck på modersmålsverksamheten som därför har behövt extra resurser.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

	2015	2016	2017	2018	2019
Antal barn i förskola	697	710	759	829	861
Antal barn per årsarbetare i förskolan	5,6	5,6	5,5	5,5	5,3
Antal elever i grundskola	1 657	1 688	1 843	1 864	1 871
Antal årsarbetare per 100 elever i skolår 1-9	8,3	8,8	8,6	9,4	7,9
Antal elever i ämneskurs och gruppkurs, kulturskolan	248	291	283	282	329
Antal lån totalt i alla bibliotek i kommunen	87 532	79 015	63 039	56 484	52 869
Antal besökare i huvudbiblioteket, måndag-lördag	57 667	53 160	50 886	59 117	59 489

FRAMTIDEN

Hallsbergs kommun har växt under flera år och antalet barn och elever i förskola och skola fortsätter öka. Bristen på lokaler har blivit alltmer tydlig, även om kommunen gjort stora insatser för att lösa lokalbehovet.

De senaste åren har bildningsnämnden behövt utökade ramar för att kunna bibehålla pedagogtäteten i förskola och skola. Många av dagens statsbidrag är konstruerade så att antalet pedagoger i förhållande till antalet barn inte får sjunka. Statsbidragen ska leda till utveckling av skolan och är inte till för att täcka eller reducera kommunens kostnader.

Konkurrensen om de medarbetare som Hallsberg behöver i sina förskolor och skolor har ökat. Kompetensförsörjningsfrågan och den nationella bristen på förskollärare och lärare är och kommer att vara en utmaning i många år framöver.

Samarbetet internt och externt blir framöver avgörande för kvalitet och ekonomi; hur verksamheten ska kunna säkra kvaliteten på it-service, måltider och lokaler utan att kostnaderna skenar.

Det mest centrala för bildningsnämndens verksamheter är kommunens barn och ungdomar. Stora ansträngningar görs, men fortfarande är det alltför många elever som efter nio år i grundskolan inte klarar de nationella kunskapskraven i alla ämnen.

Andelen elever som inte klarar kunskapskraven i matematik sticker ut på ett mycket negativt sätt. Elevernas skolfrånvaro är ett annat område som kräver drastiska förändringar omgående. Det tredje området är studieövergångarna, där övergången från skolår 6 till skolår 7 är det som påverkar eleverna mest negativt.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Antal ledamöter: 11

Antal anställda: 595

Ordförande: Veronica Wallgren

Förvaltningschef: Jaana Jansson

Social- och arbetsmarknadsnämnden redovisade ett överskott på 4,2 mnkr mot budget. Överskottet beror på att kommunen fått mer statlig momsersättning än budgeterat. Även effektiviseringar i nämndens verksamheter har resulterat i överskott. Nämnden har bland annat minskat overtiden, semesterlöneskulden och öppenvårdsplaceringarna.

Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet omfattar:

- *hjälp och stöd till familjer och deras barn och ungdomar*
- *stöd till ensamkommande barn*
- *hjälp och stöd till personer med missbruk eller beroende*
- *äldreomsorg, hälso-och sjukvård*
- *insatser till personer med funktionsnedsättning*
- *integration och arbetsmarknadsfrågor*
- *tillsyn och tillståndsverksamhet*
- *förebyggande arbete inom nämndens ansvarsområde*
- *att delta i samhällsplaneringen för att stärka och hjälpa alla personer som behöver stöd, vård eller rehabilitering*
- *särskild uppmärksamhet för att ge stöd till barn.*

ÅRETS VERKSAMHET

Hemtjänsten har, efter kommunfullmäktiges beslut om heltid som norm, ökat antalet årsarbetare med drygt 12, fördelat på 56 personer, vilket innebär en utökad arbetstid med drygt 440 timmar per vecka. Alla områden har nu gått in i heltid som norm inklusive nattpersonalen. Ett stort arbete pågår med schemaläggning för att kunna använda mertiden där den behövs mest i verksamheten.

En anhöriggrupp inom psykiatri har startat i samarbete med Kumla och Askersunds kommuner samt allmänpsykiatri och anhörigkonsulent från FPS, Föreningen för Psykiatriskt Samarbete. Enhetschefen har varannan vecka ett öppet anhörigcafé i lokaler på Åsen. I anhörigcaféet har väntjänsten i samarbete med enhetschefen även en anhörigcirkel varannan vecka inom demens.

Förvaltningen har anställt en ny demensvårdsutvecklare (demenssjuusköterska) för att skapa en närhet mellan olika förebyggande uppdrag.

Projektet "Trygg hemgång" som har pågått i drygt tre år, har avslutats som projekt och övergår i ordinarie verksamhet som drivs av ett utredningsteam med sjuusköterska, arbetsterapeut och biståndshandläggare. Syftet är att i princip alla brukare ska gå hem från sjukhus med utskrivningsplanering och stöd av Trygg hemgång.

Nämnden har tagit fram och beslutat om en reviderad avvikelseprocess under våren. Processen har införts med ett stort utbildningspaket för all personal.

Familjeteamet har fortsatt driva barnhjälpgruppen Tåget som är en stödverksamhet för barn som lever i familjer med missbruk och/eller psykisk ohälsa. Tåget har gett ett gott resultat enligt de utvärderingar som har gjorts. Barn- och familjeenheten har påbörjat en utveckling av barnhjälpgruppen Tåget med stöd av Sydnärkes folkhälsoteam. Familjeteamet har även haft en stor grupp med tio föräldrar som har gått föräldrastödsprogrammet Trygghetscirkeln. Planen 2020 är att utbilda fler medarbetare i metoden så att verksamheten inte blir sårbar om någon är frånvarande.

Rekordmånga deltagare i AMI:s (arbetsmarknads- och integrationsenheten) verksamhet har under 2019 nått egenförsörjning. Uppdraget är att rusta deltagarna för att nå självförsörjning och AMI har hittat arbetstillfällen där det har gått att matcha deltagare i verksamheten. När det gäller deltagare som anvisats från försörjningsstöd har det ESF-finansierade¹ projektet All in stått för lysande resultat med 62,5 procent som nått egenförsörjning. Målet enligt projektansökan är 50 procent.

Projektet samverkan mellan IFO och skola startade i februari med syfte att minska antalet elever med hög skolfrånvaro och minska antalet anmälningar till socialtjänsten från skolan. Vid mätning ses ännu ingen minskning av antalet anmälningar, däremot en ökning av antalet ansökningar om stödinsatser. Två nya familjebehandlare är sedan februari anställda i projektet och de arbetar i första skedet mot Transtenskolan. Familjebehandlarna arbetar med ärenden som skolan fördelar och har startat en föräldragrupp som fungerar som en självhjälpgrupp där föräldrar till elever med oroande hög frånvaro kan få stöd, både av varandra och av projektets familjebehandlare. Samverkansprojektet har även planerat för att starta ungdomsgrupper för flickor och pojkar i syfte att uppnå en bättre psykisk hälsa och en högre närvaro i skolan.

Rekryteringsgruppen och urvalsgruppen som täcker områdena vård- och omsorgsboenden, hemtjänst och LSS har under våren arbetat för att täcka sommarsemestrar i form av personal och kompetens till rätt verksamhet. Gruppen arbetar utifrån behov i verksamheterna. Under vintern inkluderades också IFO i rekryteringsgruppen.

Årets stora satsning var serviceassistentutbildningen som förvaltningen startade i augusti tillsammans med Allévux och kommunens särskilda boenden. Syftet är att sänka tröskeln till arbetsmarknaden utan att kompromissa med kvalitet och uppdrag. 16 nyanlända personer får en vårdutbildning där studierna kombineras med arbetsförlagd praktik. Insatsen har varit framgångsrik och lett till att en ny serviceassistentutbildning startar våren 2020.

Integrationspedagogen har under 2019 bidragit till att över 100 barn och ungdomar har fått en fritidsaktivitet. Cirka 80 av dessa är utrikesfödda och har aldrig tidigare haft någon fritidsaktivitet. Uppdraget har uppmärksammat behovet av föräldrautbildning vilket förvaltningen också erbjudit under hösten.

¹Europeiska socialfonden.

MÅLUPPFYLLELSE

HÅLLBAR KOMMUN

Nämndmål Öka andelen heltidsanställda inom vård och omsorg.

Indikator 60 % ska vara heltidsanställda inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Indikator 100 % av dem som idag är deltidsanställda ska erbjudas heltidsanställning.

Kommentar

Andelen heltidsanställda inom förvaltningen har ökat och uppgår nu till 63 % och alla idag anställda erbjuds heltidsanställningar. Idag annonseras alla nya tjänster även ut som heltidstjänster. Målet bedöms som uppfyllt.

Nämndmål Alla som har insatser av social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska känna sig trygga med insatsen.

Indikator 85 % av brukare inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska uppleva trygghet.

Kommentar

Känslan av trygghet har mätts under året och resultatet visar att 88 % känner sig trygga med insatserna. Målet bedöms därför som uppfyllt.

Nämndmål Insatserna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningens alla verksamheter anpassas utifrån den enskildes behov.

Indikator 80 % av brukarna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska vara nöjda med inflytandet.

Indikator 90 procent av brukarna inom LSS-boendena ska vara nöjda med fritidsaktiviteter.

Indikator 80 % av dem som bor i särskilt boende och besökarna på dagcentralerna ska vara nöjda med den samvaro och de aktiviteter som erbjuds.

Indikator 85 % av deltagarna i daglig verksamhet ska uppleva verksamheten som meningsfull.

Indikator 80 % av brukarna inom korttillsyn Svalan ska uppleva meningsfull fritidssysselsättning.

Kommentar

Fokus på inflytande och delaktighet har varit stort på enheterna som har arbetat för att brukarna ska känna en högre grad av delaktighet och inflytande. Mätningar visar att målen i tre av fem indikatorer har uppfyllts. De två ej uppfyllda indikatorerna har en uppfyllelsegrad på 77 procent.

Nämndmål Bidra till att matsvinnet ska minska

Indikator På våra särskilda boenden ska matsvinnet minska med 5 %.

Kommentar

En mätning har gjorts under året för att kunna analysera resultatet. Analysen visar att serveringssvinnet som består av mängden mat som kommer från köken är betydligt större än tallrikssvinnet som minskat med 4,5 %.

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Nämndmål **Arbetsmarknads- och integrationsenheten erbjuder kompetenshöjande aktiviteter i syfte att den enskilde så snabbt som möjligt ska bli självförsörjande.**

Indikator 80 % av de personer som har försörjningsstöd, med arbetsförmåga, ska vara självförsörjande inom sex månader.

Indikator Antal praktikplatser i social- och arbetsmarknadsförvaltningen verksamhet ska uppgå till minst 20 platser.

 90 % av deltagarna på AMI ska genomföra överenskomna aktiviteter enligt genomförandeplan.

 80 % av deltagarna i extern daglig verksamhet ska ha praktiserat på en arbetsplats.

 Antalet hushåll med barn som är långvarigt beroende av försörjningsstöd i 6 månader eller mer ska minska mot föregående år.

Kommentar

Under 2019 har fler än målet blivit självförsörjande inom sex månader. Tiden har förkortats jämfört med förra året. Det finns i nuläget 30 träningsplatser till förfogande inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Deltagarna i extern daglig verksamhet har som mål att praktisera på en arbetsplats. Generellt behöver denna målgrupp längre tid för stegförflyttning därför erbjuds vissa deltagare träning på AMI. Med stöd av indikatorerna bedöms målet som uppfyllt.

Nämndmål **Daglig verksamhet, för deltagare långt ifrån arbetsmarknaden, ska innehålla pedagogiska inslag i syfte att utveckla deltagarnas färdigheter.**

Indikator 80 % av deltagarna ska ha utvecklat eller bibehållit sina färdigheter.

Kommentar

Alla verksamheter arbetar med aktiviteter som utvecklar deltagarna och nämnden bedömer därför målet som uppfyllt.

ALLAS INFLYTANDE

Nämndmål **Social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter ska erbjuda ett professionellt bemötande.**

Indikator 95 % av brukarna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska vara nöjda med bemötandet.

Indikator 70 % av brukarna har kännedom om möjligheten att framföra synpunkter och önskemål.

Kommentar

Verksamheterna arbetar för att bibehålla det goda resultat som uppnåtts genom att ta fram handlingsplan tillsammans med personalen. Bemötande diskuteras i olika forum för personalen. Värdegrundsledarna utbildar kontinuerligt personal i värdegrundsfrågor. Målet bedöms som uppfyllt utifrån Socialstyrelsens senaste brukarundersökning.

Nämndmål **Anhörigas synpunkter tas tillvara i verksamheten inom särskilt boende.**

Indikator Alla särskilda boenden har två anhörigträffar per år där anhörigas synpunkter tas upp, dokumenteras och följs upp.

Kommentar

Anhörigträffarna är välbesökta och upplevs som ett tillfälle att träffas. För att ytterligare ta tillvara synpunkter planerar anhörigruppen att skicka ut information till anhöriga.

GOD SERVICE

Nämndmål **Social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska kommunicera tydligt och öppet.**

Indikator Webbinformation till medborgarna ska vara god, med 90 % av maxpoäng i SKR:s granskning av information om nämndens verksamhet.

Kommentar

SKR gör inte längre granskningar av informationen vilket gör att indikatorn inte kan mätas. Hemsida och broschyrer är uppdaterade och aktuella.

Nämndmål **Brukarnas behov av insatser ska styra personalens arbetstid.**

Indikator 100 % av genomförandeplanerna ska vara utförda så att det framgår när brukaren önskar insatsen.

Kommentar

Den uppföljning som verksamheterna gör varje månad i form av egenkontroller med mera ger bra resultat. Dock behövs förbättringar för att nå högre kvalitet i genomförandeplanerna, utifrån individuella behov.

EKONOMI

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen redovisade ett överskott på 4,2 mnkr. Överskottet beror bland annat på att förvaltningen har fått 1,5 mnkr mer i statlig momsersättning än budgeterat på grund av ändrade regler och att Hallsbergs Bostads AB numera äger en stor del av förvaltningens lokaler. Resterande överskott på 2,7 mnkr beror på att förvaltningen effektiviserat sina verksamheter. Förvaltningen har bland annat minskat overtiden, semesterlöneskulden och öppenvårdsplaceringarna.

I tabellerna nedan ingår inte budget och utfall för ensamkommande flyktingbarn och integrationsenheten, eftersom dessa verksamheter finansieras helt av statsbidrag.

DRIFT

Belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Intäkter	83 618	79 084	76 421	2 663
Kostnader	- 413 048	- 413 211	- 414 787	1 576
- varav personal	- 289 311	- 297 203	- 299 728	2 525
- varav kapital	- 1 347	- 1 465	- 1 469	4
- varav lokal	- 28 815	- 29 371	- 28 851	- 520
- varav övrigt	- 93 575	- 85 172	- 84 739	- 433
Totalt	- 329 430	- 334 127	- 338 366	4 239

Överskottet inom intäkter beror på att förvaltningen har fått intäkter på 1,3 mnkr för heltid som norm och 1,5 mnkr mer i statlig momsersättning än budgeterat.

Intäkterna har dock minskat jämfört med 2018 vilket huvudsakligen beror på att arbetsmarknadsenheten fått lägre statliga driftbidrag för subventionerade beredskapsanställningar och att arbetsmarknadsenhetens försäljning av externa tjänster har minskat.

En stor del av överskottet inom löner beror på att sjuksköterskor anlitas från bemanningsbolag och dessa kostnaderna hamnar därför under rubriken "övrigt".

Vad gäller personalkostnaderna har förvaltningen effektivt jobbat med att minska övertiden. Kostnaden för köp av sjuksköterskor kompenseras i stort sett av de minskade lönekostnaderna för sjuksköterskor.

VERKSAMHET

Belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
Förvaltningsgemensamt	- 2 680	638	- 2 993	3 631
Vård- och omsorgsboende	- 117 744	- 113 340	- 111 400	- 1 940
Hemtjänst	- 85 191	- 90 877	- 90 915	38
Verksamheten för funktionshindrade	- 43 074	- 44 713	- 43 219	- 1 494
LSS (f d KSF)	- 30 481	- 30 653	- 31 426	773
LSS (f d BIF)	- 1 036	- 1 193	- 1 100	- 93
Individ- och familjeomsorg	- 46 780	- 49 445	- 50 626	1 181
Arbetsmarknad och integration	- 2 444	- 4 544	- 6 687	2 143
Totalt	- 329 430	- 334 127	- 338 366	4 239

Överskottet inom förvaltningsgemensamt består huvudsakligen av ofördelade budgetmedel och statlig momsersättning för lokaler.

Inom vård- och omsorgsboende finns förutom boendena även kostnader för utskrivningsklara patienter på universitetssjukhuset, distrikts- och sjuksköterskor samt arbetsterapeuter.

Hemtjänsten nådde en budget i balans trots heltid som norm och det beror bland annat på minskade kostnader för övertid och timvikarier. Hemtjänsten har dessutom effektiviserat bemanningsplaneringen.

Verksamheten för funktionshindrade redovisade ett underskott på 1,5 mnkr. En stor del av underskottet beror på extraanställningar för äldre brukare samt en ny brukare som behövt extra resurser.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) lämnade ett överskott på 1,2 mnkr. Verksamheten redovisade underskott inom placeringar och försörjningsstöd men överskott inom öppenvård och personalkostnad på grund av vakanta tjänster under året

Arbetsmarknadsenheten redovisade ett överskott på 2,1 mnkr. Dock har kostnaden ökat jämfört med förra året vilket huvudsakligen beror på lägre statliga driftbidrag för subventionerade beredskapsanställningar och minskad försäljning av externa tjänster.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

	2015	2016	2017	2018	2019
Antal brukare i hemtjänst (exkl larm, mattjänst)	283	281	241	230	235
Beläggingsgrad totalt, i genomsnitt	80	80	77	75	77
Beläggingsgrad brukartid, i genomsnitt	64	61	58	57	56
Försörjningsstöd, belopp, tkr	-	4 690	5 154	4 442	6 997
Antal hushåll med försörjningsstöd under året	-	180	264	296	255
Genomsnittlig bidragstid med försörjningsstöd, mån	-	6,7	10,0	7,9	5,3
Andel heltidsarbetande i förvaltningen	-	-	48	59	63

FRAMTIDEN

Den ökande andelen äldre i befolkningen gör att verksamheterna står inför stora utmaningar vad gäller personalrekrytering och kompetenshöjning för den personal som finns.

Arbetet med heltid som norm att är en utmaning men också en stor hjälp att täcka personalbehoven. Utmaningen består i att hitta nya arbetssätt för att på ett optimalt sätt kunna använda den mertid som heltider genererar.

Digitaliseringen är ett område som förvaltningen behöver bevaka och arbetas med i ett långsiktigt perspektiv. I en relativt snar framtid kommer förvaltningen behöva rekrytera personal som kan hantera de olika system och digitala hjälpmedel som finns.

Samtidigt som det finns ett stort behov av effektiviseringar, ökar behovet av vård i samhället. Som det ser ut nu kommer förvaltningen inte att kunna tillgodose behovet utan att ändra sättet att bedriva kommunal vård och omsorg samt hälso- och sjukvård. Den kommunala organisationen behöver därför förändras och bli mer effektiv. Individer vårdas mer i hemmen nu än tidigare och mer avancerad vård sker i hemmen. Det betyder att en översyn av hela förvaltningen behövs för att skjuta över kostnader till mer förebyggande vård. Individens behov ska styra inom alla verksamheter, med början på vårdcentralen. Därför har vård och omsorg tagit fram projektplaner som ska förtydliga de effektmål som behövs för att nå både kostnadseffektivitet och kvalitet. Projektplanerna är skapade för att nå "nära vård" genom multiprofessionella team. Vård och omsorg har börjat ta fram nya arbetsmetoder, arbetstidsmodeller och tydliga uppdrag för att nå personcentrerad vård, samt för att skapa en attraktiv arbetsmiljö och en projektplan som ska förbättra demensvården.

Kommunfullmäktige beslutade i september att bygga ett nytt vård- och omsorgsboende. Detta beslut kräver nya arbetsmetoder.

Inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård möter verksamheterna utmaningar som speglar samhällets utmaningar. Enheten har sett en ökning av familjevåld och våld mot barn. Regeringen har tillsatt medel i form av statsbidrag för att stärka den sociala barn- och ungdomsvården och det har gjorts att IFO har kunnat stärka sin bemanning.

En utmaning som IFO:s vuxenheten står inför är det ökande antalet flerbarnsfamiljer där förälder/föräldrarna står långt ifrån arbetsmarknaden och som är beroende av ett högt ekonomiskt bistånd varje månad. Ofta har dessa familjer en låg ersättning eller ingen ersättning alls från andra myndigheter. Sjukdomsbilden och behovet av tid för rehabilitering gör att dessa personer sannolikt inte kommer att komma ut på arbetsmarknaden i närtid och i en del fall inte innan pensionsåldern. Det ger stora kostnader för det ekonomiska biståndet över tid.

Kommunfullmäktige och övriga nämnder

Kommunfullmäktige

Antal ledamöter: 45

Ordförande: Hans Karlsson

Revision

Antal ledamöter: 6

Ordförande: Siv Palmgren

Valnämnd

Antal ledamöter: 7

Ordförande: Niklas Nilsson

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, och beslutar bland annat om budget, taxor och avgifter samt användande av mark. Kommunfullmäktige sammanträder ungefär 7–10 gånger varje år. Alla sammanträden är öppna för allmänheten.

Kommunrevisorernas uppgift är att granska kommunen och fungera som en del av den demokratiska kontrollen. Revisionen är partipolitiskt neutral och arbetar i samverkan med en helhetssyn över partigränserna.

Valnämnden ansvarar för att allmänna val (val till riksdag, regionfullmäktige och kommunfullmäktige) och val till Europaparlamentet genomförs på ett riktigt sätt. Från och med 2019 har Sydärkekommunerna inrättat en gemensam överförmyndarnämnd.

ÅRETS VERKSAMHET

Kommunfullmäktige genomförde sju sammanträden, och beslutade i 119 ärenden. De större ärenden som fullmäktige behandlade under året var dessa:

- Bokslut och årsredovisning 2018
- Revisionsberättelse för år 2018
- Beslut gällande ansvarsfrihet
- Mål och budget 2020 och flerårsplaner 2021–2022.
- Nytt vård- och omsorgsboende
- Vatten- och avloppstaxa för 2020
- Delårsrapport 2019 och beslut i samband med delårsrapporten
- Gemensamma planeringsförutsättningar 2020–2022
- Revidering av reglementen för alla nämnder
- Policy mot hot och våld
- Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap och civilt försvar i Hallsbergs kommun 2019–2022
- Kommunalt partistöd
- Tertialrapport
- Riktlinjer för intern kontroll av ekonomi och verksamhet
- Revidering av kostpolicy.

Revisorerna genomförde dessa granskningar förutom sedvanliga granskningar av delårsrapport och bokslut:

- Sjukfrånvaro och rehabilitering
- Styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- Uppföljande granskning av kompetensförsörjning
- Styrning och utveckling av utbildningen i grundskolan.

Valnämndens arbete 2019 omfattade valet till Europaparlamentet, som genomfördes den 26 maj 2019.

Sydnärkes överförmyndarnämnd sköter tillsynen över godmanskap, förvaltarskap och förmyndarskap. I arbetet ingår utredningar, ekonomisk granskning, rekryteringar, utbildningar och att vara ett stöd för ställföreträdare. Medlemskommunerna som ingår i Sydnärkes överförmyndarnämnd är Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg.

Överförmyndarkansliet finns i Kumla kommun, som är värdkommun för den gemensamma nämnden. Sydnärkes överförmyndarnämnd består av fem ledamöter och fem ersättare.

Antalet godmanskap och övriga ärenden ökade vilket gjorde att nämnden överskred sin budget något.

EKONOMI

DRIFT

belopp i tkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse
KF	- 502	- 451	- 575	124
REV	- 690	- 770	- 770	0
VN	- 528	- 390	- 600	210
ÖF	- 2 008	- 2 009	- 1 644	- 365

FRAMTIDEN

Under 2022 är det åter dags för allmänna val till riksdag, kommunfullmäktige och regionfullmäktige.

För att öka effektiviteten och servicen behöver överförmyndarnämnden kommande år fortsätta arbetet med digitalisering.

En framtida utmaning för överförmyndarnämnden är att säkerställa att det finns tillräckligt med ställföreträdare till de huvudmän som behöver det.

Sammanställd redovisning

Sammanställda räkenskaper

I den sammanställda redovisningen ingår de bolag, stiftelser och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande. Om kommunen har minst 20 procent av rösterna anses den ha ett väsentligt inflytande. Nerikes Brandkår ingår trots att kommunens andel endast är 7,5 procent. Verksamheten bedrivs som ett kommunalförbund och kommunen anses därför ha ett väsentligt inflytande.

Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo) är en kommunal bostadsstiftelse vars huvudsakliga verksamhet är förvaltning av bostadsfastigheter. Hallbo äger och förvaltar bostäder i nästan alla kommunens tätorter. I Hallsberg och Sköllersta äger och förvaltar stiftelsen även kommersiella lokaler.

Hallsbergs Bostads AB (HBAB) är ett kommunalt bostadsaktiebolag som 2018 köpte Hallsbergs kommuns fastigheter av bostadskaraktär. Bolaget ska utveckla och arbeta med fastighetsbeståndet och drivs på uppdrag av Hallsbergs kommun.

Sydnärkes Utbildningsförbund (Utbildningsförbundet) är ett kommunalförbund som ska erbjuda gymnasie- och vuxenutbildningar. Medlemskommuner är Laxå, Askersund och Hallsberg. Alléskolan är den enda gymnasieskola i Sverige som erbjuder alla program, 18 nationella program, fem introduktionsprogram och en komplett gymnasiesärskola.

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund där flera av länets kommuner samverkar om gemensam räddningstjänst. Örebro, Kumla, Hallsberg och Lekeberg har varit med sedan starten 1998. Laxå kom med 2001 och Askersund 2002. 2010 blev även Nora och Lindesberg medlemmar och 2018 välkomnades Ljusnarsbergs kommun.

Sydnärkes kommunalförbund är ett kommunalförbund med syfte att för medlemskommunernas räkning ansvara för den strategiska planeringen av avfallshantering och de uppgifter kring insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna enligt miljöbalken. Medlemskommunerna är Hallsberg, Askersund, Laxå och Lekeberg.

Övriga intressebolag

Hallsbergs kommun är också delägare i juridiska personer som inte ingår i den sammanställda redovisningen. Kommuninvest ekonomisk förening, Childrens Museum ekonomisk förening i Hallsberg och Stiftelsen för Kvalificerade Yrkesutbildningar i Mellansverige är några av de övriga intressebolagen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER

Hallsbergs Bostadsstiftelse, Hallbo

Hallbo nådde inte full samsyn med Hyresgästföreningen om hyreshöjningen, men parterna enades om 2 procent. Eftersom hyreshöjningen inte kompenserar de ökade kostnaderna behöver Hallbo titta på kostnadsbesparande åtgärder. 2019 fortsatte antalet anställda att öka inom ROT-avdelningen, som nu omfattar 45 medarbetare. Stiftelsen har gjort organisationsförändringar så att tre chefer har varsin avdelning; ROT-avdelningen, fastighetsavdelningen och kundtjänstavdelningen. Det har lett till ett bra samarbete med framtidsoptimism. Under 2019 färdigställdes fyra småhusvillor för hyrköp i Vretstorp, vilket ger totalt 18 småvillor i Sköllersta, Hallsberg och Vretstorp. ROT-avdelningen har färdigställt de

första sex trapphusen i Regnbågen. Utmaningen har varit att få till rätt arbetsledning och en säker arbetsmiljö, något som lyckades hösten 2019. Under de tio månader Hallbos nya webbplats varit i bruk har den haft 36 000 besök och 144 000 visningar.

Hallsbergs Bostads AB, HBAB

Efter upphandling 2018 har nyproduktionen av två punkthus med totalt 48 lägenheter pågått 2019. Byggprojektet följer till stor del den ursprungliga tidsplanen och inflyttning väntas ske i maj 2020. Intresset har varit stort och 85 procent av lägenheterna var uthyrda vid årsskiftet. Vakansgraden har varit noll i bolagets fastigheter, kvarteret Kronan med 72 lägenheter och Kopparslagaren med 20 lägenheter.

Sydnärkes Utbildningsförbund

2019 har präglats av en omställning till minskad organisation utifrån ett stort antal nyinvandrade elever. Totalt minskade antalet medarbetare med 31 under året. En risk i samband med en stor omställning är att nödvändig och efterfrågad kompetens försvinner. I april 2018 beslutades det att bygga en ny fastighet på Alléområdet. Fastigheten skulle ersätta paviljonger som sedan 2015 står där. Till följd av överklagande av upphandlingen och en mycket lång handläggningstid har byggnationen försenats i minst ett år, vilket leder till högre lokalkostnader.

Nerikes Brandkår

Nerikes Brandkår har genomfört ett flertal utbildningar och tagit sig an den nya tekniken, en drönare har anskaffats och fyra drönarpiloter är nu utbildade i organisationen. Att använda en drönare har visat sig värdefullt vid skogsbränder men kan även vara värdefullt i andra insatser. Brandkåren har även förbättrat tekniken för ledningsstöd (kommunikation, kartor, GPD med mera) ute i fält.

Sydnärkes kommunalförbund

Genom om-/nybyggnation kommer återvinningscentralerna i Fjugesta, Hallsberg och Laxå att utrustas med samma typ av passersystem som förbundets central i Askersund har. Servicegraden kommer att öka avsevärt i de kommunerna. Den omkring två år långa resan mot en samverkan i länet kring avfallsfrågorna landade i beslutet att förbundet ska medverka i denna samverkan tillsammans med Örebro och Kumla kommun samt kommunerna som ingår i samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen.

EKONOMI

Årets resultat för den sammanställda redovisningen var ett överskott med 35 mnkr, mot 28 mnkr 2018. Hallbo redovisade ett plus på 0,2 mnkr, HBAB redovisade ett plus på 0,3 mnkr, Sydnärkes Utbildningsförbund ett minus på 16,9 mnkr, Nerikes Brandkår plus 5,6 mnkr. Sydnärkes kommunalförbund redovisade nollresultat efter justering mot resultatutjämningsfonder.

I Hallsbergs Bostadsstiftelse, Hallbo, var årets resultat efter finansiella poster 169 tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet, 1 mnkr. Stiftelsens uppdrag är inte att maximera vinsten utan att kvalitetsförbättra kommunens bostäder och områden och möta kundernas och de boendes behov av nybyggnation och underhåll.

Resultatet för Hallsbergs Bostads AB, HBAB, blev ett överskott på 371 tkr för det första hela verksamhetsåret, jämfört med budgeterade 911 tkr, främst beroende på att fjärrvärmens blev betydligt dyrare än budgeterat.

Sydnärkes Utbildningsförbund redovisade ett underskott med 16,9 mnkr mot budget. De främsta orsakerna är uteblivna intäkter från Migrationsverket och från medlemskommunerna för utbildning för asylsökande ungdomar och sfi-undervisning. Positivt är att tillströmningen av elever från andra kommuner än medlemskommunerna ökar, vilket har gett högre intäkter än budgeterat. Förbundet har

arbetat med kostnadsreduceringar inom alla verksamheter vilket också har minskat kostnaderna med 3,4 mnkr jämfört med budget. De flesta åtgärder får full effekt 2020. Förhandlingar pågår med medlemskommunerna om såväl finansiering av sfi som kostnadsfördelningsmodell.

Resultatet för Nerikes Brandkår var ett överskott på 5,2 mnkr. Överskottet beror på ökade intäkter. 2019 fick förbundet nästan 2 mnkr i reavinst på sina placeringar samtidigt som Nerikes Brandkår även sålde tjänster som ledning, utbildning och räddningstjänst till andra förbund. Detta i kombination med nästan 1 mnkr högre intäkter än budgeterat för automatlarmen bidrog till resultatet.

Sydnärkes kommunalförbund redovisade ett underskott med 147 tkr före avsättning till resultatutjämningspost. Varje kommun ska finansieras med sin taxa, som bestäms av varje kommunfullmäktige. Kommunalförbundet redovisar skulderna till fordran på varje avfallskollektiv. Det innebär att kommunalförbundet inte redovisar något eget kapital.

Företag Belopp i tkr	Ägarandel	Årets resultat	Resultat- påverkande för sammanställda	Balans- omslutning	Eget kapital	Soliditet
Hallsbergs kommun		42 555	42 555	881 116	286 280	32,49 %
Hallsbergs Bostadsstiftelse	100%	314	314	517 083	119 689	23,15 %
Hallsbergs Bostads AB, HBAB	100 %		371	290 017	10 010	3,45 %
Hallsbergs Kommunhus AB	100 %			100	50	50,00 %
Sydnärkes Utbildningsförbund	47,69 %	- 16 919	- 8 069	194 393	30 257	15,56 %
Nerikes Brandkår	7,50 %	5 234	393	119 618	19 618	16,40 %
Sydnärkes kommunalförbund	38,68 %	0	0	26 597	0	

PROGNOS OCH FRAMTID

Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo)

Under 2020 ska Hallbo fortsätta arbeta med förenklingar och effektiviseringar inom ROT-projektet "Regnbågen" för kostnadseffektivare renovering och underhåll av lägenheter. Hallbo fortsätter det systematiska arbetsmiljöarbetet med delaktighet och inflytande i den förändringsprocess som nu krävs. Stiftelsens uppdrag är inte att maximera vinsten, utan att förbättra bostäder och områden, och möta behovet av nyproduktion. Hasselhuset AB är ett helägt dotterbolag till Hallbo och äger en fastighet i Hallsberg, Hasselbacken 1. Fastigheten blockhyrs av Hallbo för förvaltning och sedan hyr Hallbo i sin tur ut del av fastigheten till Regionen.

Hallsbergs Bostads AB (HBAB)

2019 var HBAB:s första hela år med full verksamhet och resultatet blev 371 tkr. Bolaget drivs på uppdrag av Hallsbergs kommun. Under 2020 färdigställs nyproduktionen av 48 lägenheter i kvarteret Lien och inflyttning sker i maj 2020.

Sydnärkes Utbildningsförbund

Trots att förbundet minskat sina kostnader kraftigt blev resultatet ett underskott. Medlemsbidragets andel av de totala intäkterna har minskat över tid. Inför 2020 har direktionen äskat om en höjning av medlemsbidraget med 4 procent, beslutet blev 1,3 procent vilket ger en ramförstärkning med 2,4 mnkr. Utmaningen att anpassa organisationen efter behoven ingår även att erbjuda lokaler i tillräcklig omfattning. Processen för nybyggnation fortsätter enligt planerna vilket är viktigt för att förbundet ska kunna säga upp kostsamma avtal för lokalytor i paviljonger.

Nerikes Brandkår

Den kommande treårsperioden kommer förbundets planerade uppräknig av medlemsbidraget att minska, från 2019 års nivå på 3 procent till nästan en hel procent lägre för 2022. Förbundet arbetar med att ta fram ett handlingsprogram för Nerikes Brandkår som beskriver den förebyggande verksamheten och den operativa verksamheten 2020.

Sydnärkes kommunalförbund

Kommunalförbundet vill minimera den totala avfallsmängden. Förbundets avfallshantering bedöms vara effektiv och lätt att använda för invånarna i kommunerna. Målet är en likriktad taxa för alla kommuner i förbundet. Förbundets nya vision för framtiden lyder: "Vi strävar efter en cirkulär ekonomi och en hållbar avfallshantering där förbrukningen av jordens resurser minimeras, där våra abonnenter är nöjdast i Sverige och servas av Sveriges mest serviceinriktade och kompetenta medarbetare."

Driftredovisning

Nämnd/styrelse Belopp i tkr	Netto- kostnader 2018	Intäkter 2019	Kostnader 2019	Netto- kostnader 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Kommunfullmäktige	- 502	0	- 451	- 451	- 575	124
Kommunstyrelsen	- 167 195	11 122	- 175 436	- 164 314	- 172 628	8 314
därav gemensam verksamhet	- 42 225	11 117	- 49 642	- 38 525	- 44 542	6 017
därav transfereringar	- 124 970	5	- 125 794	- 125 789	- 128 086	2 297
Drift- och servicenämnd	- 34 132	203 382	- 235 429	- 32 047	- 32 250	203
därav skattefinansierad verksamhet	- 34 132	169 073	- 201 120	- 32 047	- 32 250	203
därav avgiftsfinansierad VA	0	34 309	- 34 309	0	0	0
Bildningsnämnd	- 314 922	69 976	- 401 342	- 331 366	- 331 310	- 56
Social- och arbetsmarknadsnämnd	- 329 430	97 759	- 431 886	- 334 127	- 338 366	4 239
Taxe- och avgiftsnämnd	0	4 571	- 4 571	0	0	0
Revision	- 690	0	- 770	- 770	- 770	0
Valnämnd	- 528	382	- 772	- 390	- 600	210
Överförmyndare	- 2 008	1 245	- 3 254	- 2 009	- 1 644	- 365
Summa nämnder	- 806 109	388 437	- 1 253 911	- 865 474	- 878 143	12 669
Finansiering	878 604	959 533	- 51 505	908 028	892 656	15 372
TOTALT	29 197	1 347 970	- 1 305 416	42 554	14 513	28 041

Investeringsredovisning

Nämnd/styrelse Belopp i tkr	Netto- utgifter 2018	Inkomster 2019	Utgifter 2019	Netto- utgifter 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Kommunstyrelsen	- 43 000	0	- 69 921	- 69 921	- 85 361	14 375
Drift- och servicenämnd	- 38 383	1 512	- 32 942	- 31 430	- 45 195	14 830
därav skattefinansierad verksamhet	- 20 636	1 512	- 17 636	- 16 124	- 22 121	5 297
därav avgiftsfinansierad verksamhet VA	- 17 747		- 13 541	- 13 541	- 23 074	9 533
Bildningsnämnd	- 3 182	0	- 4 582	- 4 582	- 3 000	- 1 582
Social- och arbetsmarknadsnämnd	- 1 011	0	- 2 088	- 2 088	- 2 200	113
TOTALT	- 85 576	1 512	- 109 532	- 108 020	- 135 756	27 736

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget 2019	Avvikelse	Koncern 2019	Koncern 2018
Verksamhetens intäkter	1	269	522	296	- 27	475	732
Verksamhetens kostnader	2	- 1 116	- 1 344	- 1 120	4	- 1 303	- 1 535
Avskrivningar	3	- 25	- 31	- 35	10	- 47	- 50
Verksamhetens nettokostnader		- 872	- 853	- 859	- 13	- 875	- 853
Skatteintäkter	4	705	683	684	21	705	683
Generella statsbidrag och utjämnung	5	212	203	198	14	212	203
Verksamhetens resultat		45	33	23	22	42	33
Finansiella intäkter	6	3	4	2	1	3	4
Finansiella kostnader	7	- 6	- 8	- 10	4	- 10	- 9
Resultat efter finansiella poster		42	29	15	27	35	28
Extraordinära poster (netto)							
Årets resultat		42	29	15	27	35	28

BALANSKRAVSUTREDNING

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	42	29
Avgår: realisationsvinster, mark, byggnader och tekniska anläggningar	0	0
Avgår: realisationsvinster, maskiner och inventarier	0	0
Avgår: realisationsvinster, aktier och andelar	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	42	28
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	- 15	- 5
Balanskravsresultat	27	23

Balansräkning

Belopp i mnkr	Not	Kommun 2019	Kommun 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	663	582	1 469	1 259
Maskiner och inventarier	8	34	34	49	48
Finansiella anläggningstillgångar	9	40	41	17	17
Summa anläggningstillgångar		737	657	1 535	1 324
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	10	7	7	7	7
Kortfristiga fordringar	11	74	79	94	103
Kassa och bank	12	63	100	129	165
Summa omsättningstillgångar		144	186	230	275
SUMMA TILLGÅNGAR		881	843	1 765	1 599
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	13	286	244	408	371
därav årets resultat		42	29	35	28
därav resultatutjämningsreserv		23	8	14	8
därav övrigt eget kapital		221	207	359	335
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14	70	66	77	72
Andra avsättningar	15	11	11	13	14
Summa avsättningar		81	77	90	86
Skulder					
Långfristiga skulder	16	282	280	972	834
Kortfristiga skulder	17	232	242	295	308
Summa skulder		514	522	1 267	1 142
SUMMA					
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		881	843	1 765	1 599
Panter och ansvarsförbindelser	18	1 107	985	451	466
<i>Ansvarsförbindelser:</i>					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna		334	348	368	384
Övriga ansvarsförbindelser		773	637	83	82

Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	Not	Kommun 2019	Kommun 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		42	29	35	28
Justering för av- och nedskrivningar		25	31	32	40
Justering för gjorda avsättningar		5	6	6	5
Justering för ianspråktaga avsättningar		0	0	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	19	0	-8	10	-5
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital		72	58	83	68
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	11	5	-8	4	-19
Ökning (-)/minskning (+) förråd och varulager	10	0	0	2	0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	17	-11	-2	-10	7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		66	48	79	56
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-108	-86	-260	-379
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2	205	2	205
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			-2	1	-2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-106	117	-257	-176
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	31	135	246
Amortering av skuld		-1	-236	-1	-236
Anslutningsavgifter vatten och avlopp		3	4	4	14
Långfristig skuld investeringsbidrag		0	0	0	0
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar		1	0	1	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		3	-201	139	24
Årets kassaflöde		-37	-36	-36	-96
Likvida medel vid årets början		100	136	165	261
Likvida medel vid årets slut		63	100	129	165

Noter

Belopp i mnkr	Kommun 2019	Kommun 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
---------------	----------------	----------------	-----------------	-----------------

RESULTATRÄKNING

Not 1: Verksamhetens intäkter

Försäljningsmedel	35	31	36	41
Taxor och avgifter	62	59	77	73
Hyror och arrenden	25	28	108	95
Bidrag	105	131	165	213
Försäljning av verksamheter och entreprenader	39	36	64	72
Försäljning exploateringsfastigheter	2	8	2	9
Försäljning anläggningstillgångar	1	229	- 1	229
Övrigt	-	-	24	
Summa	269	522	475	732

Not 2: Verksamhetens kostnader

Löner och soc avg	- 626	- 607	- 752	- 729
Pensionskostnader	- 56	- 56	- 67	- 69
Inköp av anl och uhållsmtrl	- 11	- 12	- 30	- 39
Bränsle, energi och vatten	- 24	- 22	- 54	- 48
Entreprenader och köp av vht	- 212	- 220	- 234	- 149
Lokal- och markhyror	- 31	- 29	- 18	- 26
Förbrukn invent o mtrl	- 43	- 42	- 53	- 54
Lämnade bidrag och transfereringar	- 31	- 28	- 33	- 31
Reaförluster	-	-		
Övriga kostnader	- 82	- 328	- 62	- 390
Summa	- 1 116	- 1 344	- 1 303	- 1 535
<i>Sammanlagd kostnad räkenskapsrevision</i>	<i>- 100</i>	<i>- 100</i>		

Belopp i mnkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2019	2018	2019	2018
Not 3: Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	- 25	- 26	- 47	- 45
Nedskrivning	-	- 5	-	- 5
Övriga nedskrivningar				
Summa	- 25	- 31	- 47	- 50

Not 4: Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	712	686	712	686
Preliminär slutavräkning innevarande år	- 7	- 2	-	- 2
Slutavräkningsdifferens föregående år	-	- 1	- 7	- 1
Summa	705	683	705	683

Not 5: Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	175	173	175	173
Strukturbidrag	-	-	-	-
Regleringsbidrag/-avgift	11	3	11	3
Kostnadsutjämningsavgift/-bidrag	- 10	- 13	- 10	- 13
LSS-utjämningsavgift	- 6	- 8	- 6	- 8
Kommunal fastighetsavgift	33	33	33	33
Generella statsbidrag	9	15	9	15
Övriga bidrag				
Summa	212	203	212	203

Not 6: Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	-	-	1	1
Ränteintäkter och inkassoavgift kundfordringar	-	-	-	
Borgensavgift	2	1	-	1
Realisationsvinst finansiella anläggningstillgångar			-	-
Övriga finansiella intäkter	1	3	2	2
Summa	3	4	3	4

Belopp i mnkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2019	2018	2019	2018
Not 7: Finansiella kostnader				
Räntekostnader långfristiga lån	- 3	- 5	- 7	- 6
Räntekostnader pensioner	- 2	- 1	- 2	- 1
Räntekostnader leverantörs- och bankkulder			-	-
Övriga finansiella kostnader	- 1	- 2	- 1	- 2
Summa	- 6	- 8	- 10	- 9

BALANSRÄKNING

Not 8: Materiella anläggningstillgångar

Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående bokfört värde	583	734	1 259	1 127
Nyanskaffningar	102	79	253	375
Försäljning mm	- 2	- 205	- 2	- 205
Nedskrivning	-	- 5		- 5
Årets avskrivningar	- 19	- 20	- 37	- 33
Reavinst		-		-
Omklassificeringar	- 1	-	- 4	-
Summa	663	583	1 469	1 259
<i>Genomsnittlig nyttandeperiod, år</i>	29	17		
Bokfört värde per fastighetskategori				
Markreserv (0 år)	54	54	58	58
Verksamhetsfastigheter (20-67 år)	359	238	952	736
Fastigheter för affärsverksamhet (20-50 år)	125	106	224	106
Publika fastigheter (33 år)	97	87	97	87
Fastigheter för annan verksamhet (20 år)	5	4	5	108
Pågående byggnadsarbeten (0 år)	23	94	133	163
Summa	663	583	1 469	1 258
Maskiner, fordon och inventarier				
Ingående bokfört värde	33	33	48	48
Nyanskaffningar	6	6	11	10
Försäljning mm				- 1
Årets avskrivningar	- 6	- 6	- 10	- 9
Omklassificeringar	1	-		-

Belopp i mnkr	Kommun 2019	Kommun 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Summa	34	33	49	48
<i>Genomsnittlig nyttandeperiod, år</i>	6	6		
<i>Avskrivningstid för maskiner, fordon och inventarier (3-10 år)</i>				
Summa materiella anläggningstillgångar				

Linjär avskrivning tillämpas för huvuddelen av de materiella anläggningstillgångarna, avvikelse finns för hyresbostäder.

Ingen avskrivning av pågående investeringar. Inom parentes anges de huvudsakliga avskrivningstiderna för respektive kategori

Not 9: Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i HBAB	10	10	10	10
Andelar i Kommuninvest ekonomisk förening	2	2	2	2
Långfristiga fordringar HIBA	2	3	3	3
Förlagslån Kommuninvest	2	2	2	2
Bostadsrätter	0	0	-	-
Grundfondskapital Hallbo	24	24	24	24
Eliminering koncern			- 34	- 34
Övriga finansiella anläggningstillgångar				
Summa	40	41	7	7

Not 10: Förråd med mera

Förråd och lager	-	-	-	-
Exploateringsfastigheter	7	7	7	7
Summa	7	7	7	7

Not 11: Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	18	21	18	21
Statsbidragsfordringar	-	-	-	-
Skattefordringar	-	-	1	2
Moms	7	6	9	7
Kommunal fastighetsavgift	23	19	23	19
Övriga kortfristiga placeringar	-	-	2	1
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	17	12	36	31
Övriga kortfristiga fordringar	9	21	5	22
Summa	74	79	94	103

Belopp i mnkr	Kommun 2019	Kommun 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Not 12: Kassa och bank				
Bank	63	100	129	165
Plusgiro	-	-	-	-
Summa	63	100	129	165
Not 13: Eget kapital				
Ingående balans eget kapital	244	215	371	335
Årets resultat	42	29	35	28
Nyemission HBAB				8
Summa	286	244	408	371
Not 14: Avsättningar för pensioner				
<i>Specifikation - avsatt till pensioner</i>				
Särskild avtals-/visstidspension			4	4
Förmånsbestämd/kompletterande pension	43	39	44	40
Ålderspension	12	13	12	14
Pension till efterlevande	1	1	1	-
Summa pensioner	56	53	62	58
Löneskatt	14	12	15	14
Summa avsatt till pensioner	70	65	77	72
<i>Antal visstidsförordnanden</i>				
Politiker				
<i>Avsatt till pensioner</i>				
Ingående avsättning	52	48	58	54
Nya förpliktelser under året				
Nyintjänad pension	4	5	5	5
Ränte- och basbeloppsuppräknings	2	1	2	1
Ändring av försäkringstekniska grunder				
Pension till efterlevande				
Övrigt				
Pensionsutbetalningar	-2	-2	-3	-2
Utgående avsättning	56	53	62	58
Förändring av löneskatt	14	12	15	14
Summa	70	65	77	72
<i>Aktualiseringsgrad (%)</i>	<i>96 %</i>	<i>96 %</i>	<i>95 %</i>	<i>95 %</i>

Belopp i mnkr	Kommun 2019	Kommun 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Not 15: Andra avsättningar				
<i>Lakvattenrening</i>				
Ingående balans	12	11	14	11
Avsättningar under året		1		1
lanspråktaget belopp under året	- 1	- 0	- 1	- 0
Outnyttjat belopp som återförts				
<i>Utgående balans</i>	12	12	14	11
Andra avsättningar				3
Summa	11	12	13	14

Not 16: Långfristiga skulder

Låneskuld	258	260	947	811
Förinbetalda anslutningsavgifter	22	19	22	19
Investeringsbidrag	2	1	3	4
Övriga långfristiga skulder			-	-
Summa	282	280	972	834

Not 17: Kortfristiga skulder

Kreditinstitut och kunder	-	-	-	-
Leverantörsskulder	56	68	78	91
Moms	1	1	4	3
Personalens skatter och avgifter	10	10	16	15
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	113	107	138	137
Övrigt	52	57	59	62
Summa	232	243	295	308

Not 18: Ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelse				
Ingående pensionsförpliktelse	280	286	308	312
Pensionsutbetalningar	- 18	- 17	- 20	- 19
Ränte- och basbeloppsuppräknings	9	6	10	7
Aktualisering				
Övriga ansvarsförbindelser	- 2	5	- 2	8
Summa pensionsförpliktelse exklusive löneskatt	269	280	296	308
Löneskatt	65	68	72	74
Övriga pensionsförpliktelse inklusive löneskatt	-	-		

Belopp i mnkr	Kommun 2019	Kommun 2018	Koncern 2019	Koncern 2018
Summa ansvarsförbindelser	334	348	368	382
Aktualiseringsgrad (%)	96 %	96 %		
Borgensåtaganden				
Kommunägda företag				
Hallbo	360	286	360	286
Sydnärkes Utbildningsförbund	55	54	55	54
Hallsbergs bostads AB	275	215	275	215
Delsumma	690	555	690	555
Egna hem och småhus:				
SBAB				
Delsumma				
Bostadsrättsföreningar:				
Brf Transteningen	41	43	41	42
Brf Terassen	34	38	34	38
Delsumma	75	81	75	80
Summa borgensåtaganden				
Leasing				
Bilar	7	2	4	2
SUF:s hyresavtal			6	7
Övrigt		1	2	3
Summa	7	3	12	12

Borgen för kommunens egna lån hos Kommuninvest i Sverige AB

Hallsbergs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per den 31 december 2019 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Hallsbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per den 31 december 2019 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor.

Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 055 949 573 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 056 959 403 kronor.

Belopp i mnkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2019	2018	2019	2018
Uppllysning om framtida lokalhyreskostnader				
Externa hyresavtal med avtalstid över 3 år: totalt 7 objekt med 3 olika hyresvärdar.				
Hyresavtal som förfaller:				
Inom 1 år	22	9	29	9
Inom 1-5 år	86	18	100	19
Senare än 5 år			-	10

KASSAFLÖDESANALYS

Not 19: Övriga ej likviditetspåverkande poster

Realisationsvinst mark och byggnader		- 5		- 3
Realisationsvinst finansiella anläggningstillgångar		- 0		-
Justering ökning långfristiga fordringar				-
Justering bokfört värde				
Övriga poster		- 3		- 2
Summa		- 8		- 5

Redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningen regleras av kommunallagens kapitel 11 Ekonomisk förvaltning samt i den nya kommunala bokförings- och redovisningslagen. Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer för kommunsektorns redovisning.

Hallsbergs kommun följer den kommunala bokförings- och redovisningslagen. Kommunen tillämpar med få undantag rekommendationerna från RKR.

NY LAG OM KOMMUNAL BOKFÖRING OCH REDOVISNING

Riksdagen beslutade i maj 2018 om en ny kommunal bokförings- och redovisningslag utifrån förslagen i utredningen "En ändamålsenlig kommunal redovisning" (SOU 2016:24). Sammanfattningsvis är lagen fortfarande en ramlag och den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning bygger till stora delar på den kommunala redovisningslagen (KRL) även om vissa nya bestämmelser och delar av nuvarande normering har införts i lagen, som infördes från och med januari 2019 med tillämpning från och med räkenskapsåret 2019. RKR gav ut flera rekommendationer om hur den nya lagen ska tillämpas under 2019: R 14 Drift och investering, R 15 Förvaltningsberättelse samt R 2 Intäkter. Exempelskriften för förvaltningsberättelsen kom däremot inte förrän i december 2019.

Några av nyheterna berör inte Hallsbergs kommun:

- Delvis ändrad struktur i årsredovisningen, driftredovisningen och investeringsredovisningen ska utgöra egna delar i årsredovisningen, detta tillämpar Hallsberg redan.
- Tillgångar i form av finansiella instrument som kommunen innehar för att generera värdestegring eller avkastning, exempelvis pensionsplaceringar, ska från och med 2019 värderas till verkligt värde och som en följd av detta tas uppskrivningsmöjligheten bort för finansiella anläggningstillgångar. Hallsberg har inga sådana tillgångar.

Andra nyheter och förändringar:

- Resultaträkning: nya resultatrader, tillämpas i årsredovisningen 2019.
- Balansräkning: tillgångar, upplysning om anläggningstillgångarnas genomsnittliga nyttjandeperiod, tillämpas i årsredovisningen 2019.
- Noter: ny not om upplysning om kostnader för räkenskapsrevision, tillämpas i årsredovisningen 2019.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarnas värde i balansräkningen 2019 motsvarade anskaffningsvärdet efter avdrag för eventuella investeringsbidrag och planerliga avskrivningar. Anläggningstillgångar som maskiner och inventarier aktiverades i möjligaste mån månaden efter inköp. Vid större projekt, som till exempel byggnader, sker aktivering vid årsskifte som pågående. Efter färdigställande tillämpas komponentavskrivning. När det gällde anskaffning av maskiner, inventarier och liknande av mindre värde har kommunen oftast tillämpat beloppsgränsen ett halvt prisbasbelopp. Anskaffningar till högre belopp och med en varaktighet på mer än tre år redovisas som investering.

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs huvudsakligen linjärt för den bedömda nyttjandetiden, baserat på anskaffningsvärdet.

Komponentavskrivning

Hallsbergs kommun följer RKR:s rekommendationer där komponentavskrivning införs successivt. Alla förskolor, skolor och de flesta fastigheter är komponentavskrivna. Det gäller även vatten, avlopp, gator och vägar. Hallsbergs kommun införde generell komponentavskrivning 2017 för nya investeringar. Arbetet fortsätter 2020 med kvarvarande anläggningar.

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationell leasing. Leasingavgiften fördelas linjärt över leasingperioden. Hallsbergs kommun redovisar leasing och hyra av lös egendom i enlighet med RKR 5 (november 2018). Avtal som startade innan den 1 januari 2018 redovisas som operationella. Framtida leasingavgifter redovisas som ansvarsförbindelser.

Särskild löneskatt

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation för redovisning av särskild löneskatt. Den innebär att löneskatten periodiseras på samma vis som pensioner. Löneskatt på intjänade pensioner och utbetalda pensioner belastade årets resultat.

Skatteintäkter

När kommunen periodiserar skatteintäkter används Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) decemberprognos.

Timlöner

Timlöner och OB-ersättningar som avser december, men utbetalas i januari, periodiseras för att kostnaden ska belasta rätt period.

Särredovisning av vatten- och avloppsverksamhet

VA-lagen säger att VA-verksamhetens intäkter, kostnader, resultat och ställning ska särredovisas. Redovisningen finns i en separat bilaga.

Resultat avgiftsfinansierad verksamhet

Över- och underskott för verksamheter med särskilda avgiftskollektiv ska redovisas som skuld respektive fordran till kollektivet. Överskotten för VA-verksamheten bokförs därför som en kortfristig skuld till avgiftskollektivet.

Bidrag från migrationsverket

Kommunen har gjort avsteg från rättvisande redovisning för bidrag som inte resultatförts i bokslutet.

Ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket för flyktingverksamhet och ensamkommande barn (EKB) redovisas som kortfristig skuld i bokslutet för 2019, liksom tidigare år. De ej utnyttjade bidragen till flyktingenheten uppgick till och med bokslut 2019 till 12,2 mnkr. Inom EKB uppgick ej utnyttjade

bidrag till 17,3 mnkr. Sammantaget uppgick de balansförda bidragen till 29,5 mnkr. Kommunen ska hantera kostnader för flyktingverksamhet som sträcker sig längre in i framtiden än de enskilda år då överskotten uppkommit. Samtidigt beslutade staten att kraftigt sänka bidragen från Migrationsverket från och med den 1 juli 2017.

De nyanländas möjlighet till försörjning genom arbetsinkomster är en faktor som har kraftfulla effekter på kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd.

Bosättningsuppdraget i bosättningslagen kan bli en mycket svår utmaning för Hallsbergs kommun, liksom för många andra kommuner i Sverige.

De ekonomiska konsekvenserna är mycket svåra att bedöma. För att undvika förhastade beslut om hur kommunen ska hantera bidragen har ekonomiavdelningen tillsammans med social- och arbetsmarknadsförvaltningen tagit fram en plan över beräknad användning av de samlade bidragen.

De framtida beräknade kostnaderna kräver en ansvarsfull hantering av samlade bidragsöverskott, vilket motiverar kommunens redovisning i bokslutet 2019.

Avsättningar

Avsättningar är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp.

Avsättningar för lakvattenrening har tagits upp till det belopp som kommunen bedömer krävs för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Beloppet baseras på beräkningar som ursprungligen gjordes 2012 då kommunen gjorde en första avsättning med 7 mnkr. Efter det har kommunen gjort både avsättningar och ianspråktaganden. Kalkylen uppdateras när det finns underlag som utgör grund för nya bedömningar. I bokslutet 2019 har kommunen tagit i anspråk 0,4 mnkr. Avsättningar för lakvattenrening uppgick totalt till 11,0 mnkr. Kommunen har gjort ett flertal utredningar under åren 2010–2016 och byggt en provisorisk driftanläggning där tester har gett mycket goda reningsresultat. Processen har försenats på grund av svårigheter att rekrytera projektledare med rätt kompetens för att utveckla anläggningen.

Under 2019 har kommunen gjort fortsatta studier av de förändringar som togs i bruk 2017–2018. Slutsatsen är att det med nuvarande konstruktion går att klara utsläppsvärdena på sensommaren med relativt låg arbetsinsats genom tillsyn några gånger per vecka.

De reningsanläggningar i anslutning till järnvägstunnlarna som ska byggas framöver kan vara en modell för den lakvattenrening som ska byggas i Vissberga. Om den tekniken fungerar och är ekonomiskt godtagbar kan den vara ett alternativ för Hallsbergs kommun. 2020 kompletteras anläggningen med en byggnad som ska inrymma en lågtryckskompressor för processluft.

Årlig nuvärdesberäkning har inte gjorts. I dessa delar följer alltså inte kommunen RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser.

SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla sammanställda räkenskaper som ger en helhetsbild av kommunens ekonomi och åtaganden. En del av kommunens verksamhet bedrivs i andra former än via kommunala nämnder, till exempel i bolag, förbund och stiftelser. De sammanställda räkenskaperna för kommunkoncernen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Metoden innebär att kommunens bokförda värden på aktier, andelar och grundfondskapital i dotterbolagen elimineras mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av dotterbolagens räkenskapsposter tas med i sammanställningen.

Inom koncernen förekommer omfattande transaktioner mellan bolagen. Alla transaktioner av väsentlig betydelse mellan bolagen elimineras i den sammanställda redovisningen. Inga förvärvade övervärden eller undervärden fanns i koncernen.

I de sammanställda räkenskaperna ingår bolag, stiftelser och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande genom minst 20 procent av rösterna. Nerikes Brandkår ingår trots att kommunens andel endast är 7,5 procent. Verksamheten bedrivs som ett kommunalförbund och kommunen anses ha ett väsentligt inflytande.

Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo) redovisade ett högre grundfondskapital än kommunen. Eftersom kommunen tillämpar försiktighetsprincipen har värdet på grundfondskapitalet skrivits ner i tidigare bokslut.

De sammanställda räkenskaperna bygger på preliminära uppgifter från de enheter som ingår.

Det har inte gjorts någon utvärdering av om koncernföretagens redovisningsprinciper avviker från kommunens principer, och därmed gjordes heller inga justeringar för eventuella avvikelser. Det är endast för Hallbo som det skulle kunna vara aktuellt. Sydnärkes Utbildningsförbund, Nerikes Brandkår och Sydnärkes kommunalförbund drivs som kommunalförbund. Hallsbergs Bostads AB drivs på uppdrag av Hallsbergs kommun och följer den kommunala redovisningslagen.

